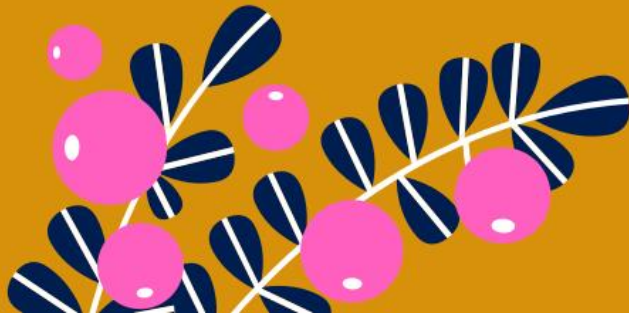

**POLVI
JÄRVI**

Polvijärven kunnan TILINPÄÄTÖS

2022

Khall 3.4.2023
Valtuusto x.x.2023

Sisällys

1 Toimintakertomus.....	4
Olennaiset tapahtumat ja kokonaistalouden kehitys.....	4
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	4
1.2 Kunnan hallinto	6
1.3 Kunnan henkilöstö.....	7
1.4 Yleinen taloudellinen kehitys	9
1.5 Oman talousalueen kehitys	10
1.6 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	12
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	15
2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	16
2.1 Sisäinen valvonta	16
2.2 Riskienhallinta	18
2.3 Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella	19
3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	20
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	20
3.2 Toiminnan rahoitus	22
3.3 Kunnan tase ja sen tunnusluvut	24
3.4 Kunnan kokonaistulot ja -menot	26
4 Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	27
4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	27
4.2 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	28
4.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	29
4.3.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	30
4.3.2 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	31
4.3.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut	33
5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	35
5.1 Tilikauden tuloksen käsittely	35
5.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	36
5.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	37
6 Toteutusvertailut	37
6.1 Käyttötalousosan toteutusvertailu tulosalueittain.....	37
6.2 Tuloslaskelmaosan toteutusvertailu	40
6.3 Investointien toteutusvertailu.....	43
6.4 Rahoitusosan toteutusvertailu	47
6.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	48
6.6 Kunnan toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja toimialojen toimintakertomukset	52
6.6.1 Rahoituserät ja lainat	53

6.6.2 Vaalit	53
6.6.3 Tilintarkastus	53
6.6.4 Sosiaali- ja terveystoimet	54
6.6.5 Yleis- ja taloushallinto	54
6.6.6 Maataloustoimi	57
6.6.7 Lomatoimi	59
6.6.8 Elinkeino- ja kulttuuritoimi	60
6.6.9 Sivistystoimi	62
6.6.10 Tekninen toimi	75
7 Tilinpäätöslaskelmat	78
7.1 Tuloslaskelma	78
7.2 Rahoituslaskelma	79
7.3 Kunnan tase	80
7.4 Konsernilaskelmat	82
7.4.1 Konsernituloslaskelma	82
7.4.2 Konsernin rahoituslaskelma	83
7.4.3 Konsernitase	84
8 Liitetiedot	86
8.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	86
8.1.1 Vertailukelpoisuus edellisen tilikauden tietojen kanssa	86
8.1.2 Arvostusperiaatteet	86
8.2 Keskeiset liitetiedot	87
8.3 Tuloslaskelman liitetiedot	88
8.3.1 Toimintatuotot tulosalueittain (Ulkoiset)	88
8.3.2 Rahoitustuotot ja -kulut	88
8.3.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet	89
8.3.4 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta	90
8.3.5 Verotulot	91
8.3.6 Valtionosuudet	91
8.3.7 Palvelujen ostot	91
8.3.8 Pakollisten varausten erittely	91
8.3.9 Erittely tilinpäätössiirroista ja niiden muutoksista	92
8.3.10 Muut saamiset	92
8.4 Rahoituslaskelman liitetiedot	92
8.4.1 Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	92
8.4.2 Käyttöomaisuustaulukko	93
8.5 Taseen liitetiedot	94
8.5.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	94
8.5.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	97
Oma pääoma	97
Osuus Siun soten alijäämistä ja palkkaharmonisaation kustannuksista	97
8.5.3 Muut vastuusitoumukset	99

8.5.4 Henkilöstöä, tilintarkastusta ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	100
8.6 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	102
8.6.1 Konsernitilinpäätöksen sisältyvät yhteisöt.....	102
8.6.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	103
8.6.3 Konsernivastuut	104
8.6.4 Pakolliset ja vapaaehtoiset varaukset	109
Polvijärven yrityspalvelu Oy:n liitetiedot	110
Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalojen liitetiedot	112
9 Eriytetyt tilinpäätökset	116
9.1 Muiden taseyksiköiden tilinpäätökset.....	116
9.1.1 Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös.....	116
9.1.2 Kaukolämpölaitoksen tuloslaskelma	122
10 Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tarkastusmerkinnät	123
11 Luettelot ja selvitykset	124

1 Toimintakertomus

Olennaiset tapahtumat ja kokonaistalouden kehitys

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Polvijärven kunnan vuoden 2022 tilinpäätös muodostui noin 1,5 milj. euroa alijäämäiseksi. Talousarvion mukainen alijäämä oli 0,6 milj. euroa. Peruskunnan alijäämäksi muodostuu 0,3 milj. euroa, mikäli toteutuneesta alijäämästä vähennetään yhteensä 1,2 milj. euron suuruinen osuus Siun soten alijäämästä. Peruskunnan osalta tilinpäätös on siis 0,3 milj. euroa parempi kuin talousarviossa ennakoitiin.

Siun sote -kuntayhtymän vuoden 2022 talousarvio oli laadittu 17,0 milj. euroa ylijäämäiseksi. Ylijäämällä oli tarkoitus kuitata siihen mennessä kertyneet alijäämät. Siun soten tilinpäätöksen mukainen alijäämä oli 39,6 milj. euroa, joten poikkeama talousarvioon verrattuna oli peräti 56,6 milj. euroa, eli 333 %. Poikkeama on todella suuri.

Kunnat pyrkivät omistajaohjauksen kautta vaikuttamaan siihen, että Siun sote olisi ajoissa ryhtynyt toimenpiteisiin, joilla alijäämä olisi muodostunut mahdollisimman pieneksi. Tässä ei ole onnistuttu, vaan Siun soten tilinpäätös poikkeaa talousarviosta merkittävästi. Siun soten paikallisissa palveluissa on samaan aikaan ollut vajetta, esimerkiksi lääkäripalveluiden ja koulukuraattorin palveluiden saatavuus on ollut huono. Siun soten, pelastuslaitoksen ja ympäristöterveydenhuollon menot kasvoivat 1,6 milj. euroa vuoteen 2021 verrattuna.

Siun soten, pelastuslaitoksen ja ympäristöterveydenhuollon menojen kasvu on kolmen viime vuoden aikana ollut todella voimakasta. Menot kasvoivat vuonna 2020 noin 1,4 milj. euroa, vuonna 2021 noin 1,4 milj. euroa ja vuonna 2022 noin 1,6 milj. euroa. Siun soten kolmen viimeisen vuoden menokasvu on siten ollut yhteensä 4,4 milj. euroa. Mittakaavasta kertoo se, että Polvijärven kunnan yhden tuloveroprosentin tuotto on noin 0,5 milj. euroa vuodessa.

Verotulot ja valtionosuudet kasvoivat vuonna 2022 yhteensä 1,4 milj. euroa, joten niiden kasvu oli 0,2 milj. euroa pienempi kuin Siun soten menojen kasvu. Kunnan tilikauden alijäämä muodostui lähes kokonaan Siun soten menojen kasvusta.

Tilinpäätöksen osalta myönteistä oli, että Polvijärven kunnan verotulot ja valtionosuudet kehittyivät suotuisasti. Verotulot muodostuivat yhteensä 0,8 milj. euroa suuremmiksi kuin talousarviossa ennakoitiin. Kunnallisverotuloja kertyi 0,3 milj. euroa ja yhteisöverotuloja 0,5 milj. euroa ennakoitua enemmän. Verotulojen kasvu edellisvuoteen verrattuna oli 370 000 euroa ja valtionosuuksien kasvu 1 048 000 euroa. Kunnan omien menojen suurimmat poikkeamat olivat energiamenoissa, sillä hakkeen ostot, lämmityskulut ja sähkömenot ylittyivät yhteensä 0,4 milj. euroa talousarvioon verrattuna. Toisaalta sähkömenot olivat noin 70 000 euroa pienemmät kuin vuonna 2021, joten sähkön säästötoimissa on onnistuttu.

Investointimenot olivat yhteensä 2,5 milj. euroa, mikä on pienelle kunnalle varsin paljon. Investointimenoista 1,8 milj. euroa kohdistui hoivayksikköön, jonka rakentamiskustannuksista pääosa tulee ajoittumaan vuodelle 2023. Hoivayksikön rakentaminen alkoi marraskuussa 2022 ja hanke valmistuu keväällä 2024. Kyseessä on kunnan historian suurin investointi, hankkeen kustannusarvio on 12,3 milj. euroa. Rakennukseen sijoittuvat 60-paikkainen asumisyksikkö, keskuskeittiö ja koululaisten ruokala. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kanssa on tehty esisopimus asumispalvelutilojen vuokraamisesta hyvinvointialueen käyttöön sen jälkeen, kun ne valmistuvat.

Polvijärven kunnan tuloveroprosentti 20,25 oli Pohjois-Karjalan maakunnan matalin. Sitä se on myös vuonna 2023 (7,61 %), koska hyvinvointialueuudistukseen liittyen kunnat eivät voineet muuttaa tuloveroprosenttejaan vuodelle 2023, vaan kaikilta kunnilta tehtiin kaavamainen 12,64 prosenttiyksikön suuruinen vähennys. Kunnalla oli vuoden 2022 lopussa lainaa oli 3,4 milj. euroa. Kunnan velattomuus päättyi, sillä uutta lainaa nostettiin hoivayksikön rakentamista varten.

Kunnan taseessa on tilikauden päättyessä kumulatiivista ylijäämää 5,3 milj. euroa, kun siinä otetaan huomioon vuoden 2022 tilinpäätös.

Kunnan taloustilannetta joudutaan tarkastelemaan uudelleen nyt, kun sote-menot ovat jääneet pois kunnan vastuulta, mutta vastaavasti niihin kohdistuneet valtionosuudet ja osa verotuloista. Talouteen positiivisesti vaikuttavia toimenpiteitä on mahdollista tehdä sekä tulo- että menopuolella.

Pohjois-Karjalan työllisyysaste on perinteisesti ollut koko maan keskiarvoa heikompi. Joulukuussa 2022 kunnan työllisyysaste oli maakunnan 4. paras. Työllisyys kehittyi vuoden aikana hyvään suuntaan ja vuoden lopussa työttömiä oli 10 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kunta on ollut mukana työllisyyden kunta-kokeilussa ja Ytyä-hankkeessa. TE2024-uudistukseen perustuen työllisyyden hoito siirtyy kokonaan kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta lukien.

Polvijärvellä syntyi vuonna 2022 uusia yrityksiä 20 kpl ja lopettaneita yrityksiä oli 6, joten nettolisäys oli 14 yritystä. Polvijärven yritykset ovat pääosin pieniä, 1-2 työntekijän yrityksiä. Polvijärveläisiä käy töissä muissa kunnissa noin 600 henkilöä ja vastaavasti muista kunnista käy Polvijärvellä töissä noin 300 henkilöä.

Kunnan asukasluku 31.12.2022 oli 4084. Asukasluku väheni vuoden aikana 77 henkilöllä, sillä syntyvyys oli pienempi kuin kuolleisuus. Vuoden 2022 aikana syntyi 23 kuntalaista ja kuoli 65. Loppuosa vähennyksestä oli muuttotappiota. Polvijärvellä asukasluvun vähennys on ollut pienempi kuin maakunnan vertailukunnissa.

Kunnan henkilöstölle syksyllä 2022 tehdyn ParTy-kyselyn perusteella henkilöstö kokee viihtyvänsä työssään ja suosittelee kuntaa työnantajana keskimääräistä useammin verrattuna kuntien vertailuaineistoon. Tulokset olivat mielestäni varsin positiivisia. Vastaava kysely on perusteltua tehdä uudelleen muutaman vuoden välein, jotta saamme tietoa mahdollisesti tapahtuvista muutoksista.

Vaikka mennyt vuosi ei kunnan talouden kannalta ollut menestyksenkäs, niin siihen sisältyi paljon positiivisia asioita. Polvijärven kunta osoitti olevansa sopeutuvainen suuriinkin toimintaympäristön muutoksiin. Muutoksia on viime vuosina ollut todella paljon. Osa niistä on tullut täysin yllättäen ja reagointiaikaa on jäänyt vähän. Kaikista muutoksista olemme kuitenkin yhdessä selvinneet ja samalla kehittäneet kuntaamme.

Kunnassa on positiivinen ilmapiiri. Polvijärven erityisenä vahvuutena on yhdessä tekeminen niillä voimavaroilla, mitä meillä on käytettävissä. Yhdessä tekeminen sisältyy myös valtuuston joulukuussa hyväksymään kuntastrategiaan. Yhteisöllinen, sopuisa päätöksentekoilmapiiri ja yhdessä tehtyjen päätösten takana seisominen ovat Polvijärven kunnan vahvuuksia.

Kiitän kunnan henkilöstöä, luottamushenkilöitä, asukkaita, kesäasukkaita sekä kaikkia yhteistyökumppaneita hyvästä yhteistyöstä kuluneen vuoden aikana!

Heikki Hallikainen
Kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto

Kunnan toimieliminä ovat päättyneenä tilikautena olleet seuraavat:

<u>Toimielin</u>	<u>Tulosalueet</u>
Valtuusto	
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tilintarkastus
Kunnanhallitus	Sosiaali- ja terveystoimen palvelut Yleis- ja taloushallinto Elinkeinotoimi
Tekn. ltk. lupajaosto	Rakennusvalvonta
Sivistyslautakunta	Sivistystoimi
Tekninen lautakunta	Tekniset palvelut

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet valtuuston jäseniä lukuun ottamatta sekä asianomaisten toimielinten tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat.

Tilivelvollisia viranhaltijoita vuonna 2022 olivat kunnanjohtaja Heikki Hallikainen, talous- ja hallintojohtaja Tanja Karvonen, perusopetuksen ja lukion rehtori Katja Kajava sekä tekninen johtaja Ari Soikkeli.

Valtuuston puheenjohtajana on toiminut Tiina Mustonen, 1. varapuheenjohtajana Jorma Tanskanen ja 2. varapuheenjohtajana Seppo Laasonen.

Kunnanhallituksen puheenjohtajana on toiminut Urpo Leminen, 1. varapuheenjohtajana Jarno Kuningas ja 2. varapuheenjohtajana Riitta Kuronen.

Polvijärven valtuuston paikkajakauma on:

KESK	10
SDP	5
PS	5
KOK	1
Yhteensä	21 valtuutettua

Polvijärven kunta kuului vuoden 2022 lopussa kolmeen eri kuntayhtymään: Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystoimen kuntayhtymä (Siun sote), Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitto.

1.3 Kunnan henkilöstö

Kunnassa on laadittu erillinen henkilöstökertomus vuodelta 2022. Polvijärven kunnan henkilöstömäärä 31.12.2022 oli 176 työntekijää. Luku sisältää vakituisen henkilöstön lisäksi määräaikaiset sekä työllistetyt. Henkilöstömäärä on vähentynyt edellisestä vuodesta kuudella. Henkilöstömäärän vähentymistä selittävät pääosin eläköitymiset. Kunnan palveluksessa olevien viranhaltijoiden ja työntekijöiden lukumäärä väheni seitsemällä ja työllistettyjen määrä kasvoi yhdellä edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2022 lopussa viranhaltijoita ja työntekijöitä oli yhteensä 162 henkilöä ja työllistettyjä 14 henkilöä. Sivistystoimen henkilöstömäärä väheni viidellä henkilöllä ja yleis- ja taloushallinnon sekä teknisen toimen henkilöstön määrät vähenivät yhdellä henkilöllä. Kunnan palveluksessa olevan henkilöstön määrän kehitys ilmenee seuraavalta sivulta.

Henkilöstökulut olivat 7 998 646 euroa, eli 341 612 euroa (4,5 %) suuremmat kuin vuonna 2021. Henkilöstömenot olivat 55 714 euroa suuremmat kuin talousarviossa. Henkilöstökulujen kasvu johtui eniten varhaiskasvatuksen hoitajamitoitusvaatimuksesta sekä sijaisten ja tilapäisen henkilöstön tuomasta henkilöstökulujen lisääntymisestä eri toimialoilla, erityisesti sivistystoimessa. Henkilöstömenojen muutos ja henkilöstön jakaantuminen toimialoittain ilmenee tuloslaskelmasta ja liitetiedoista.

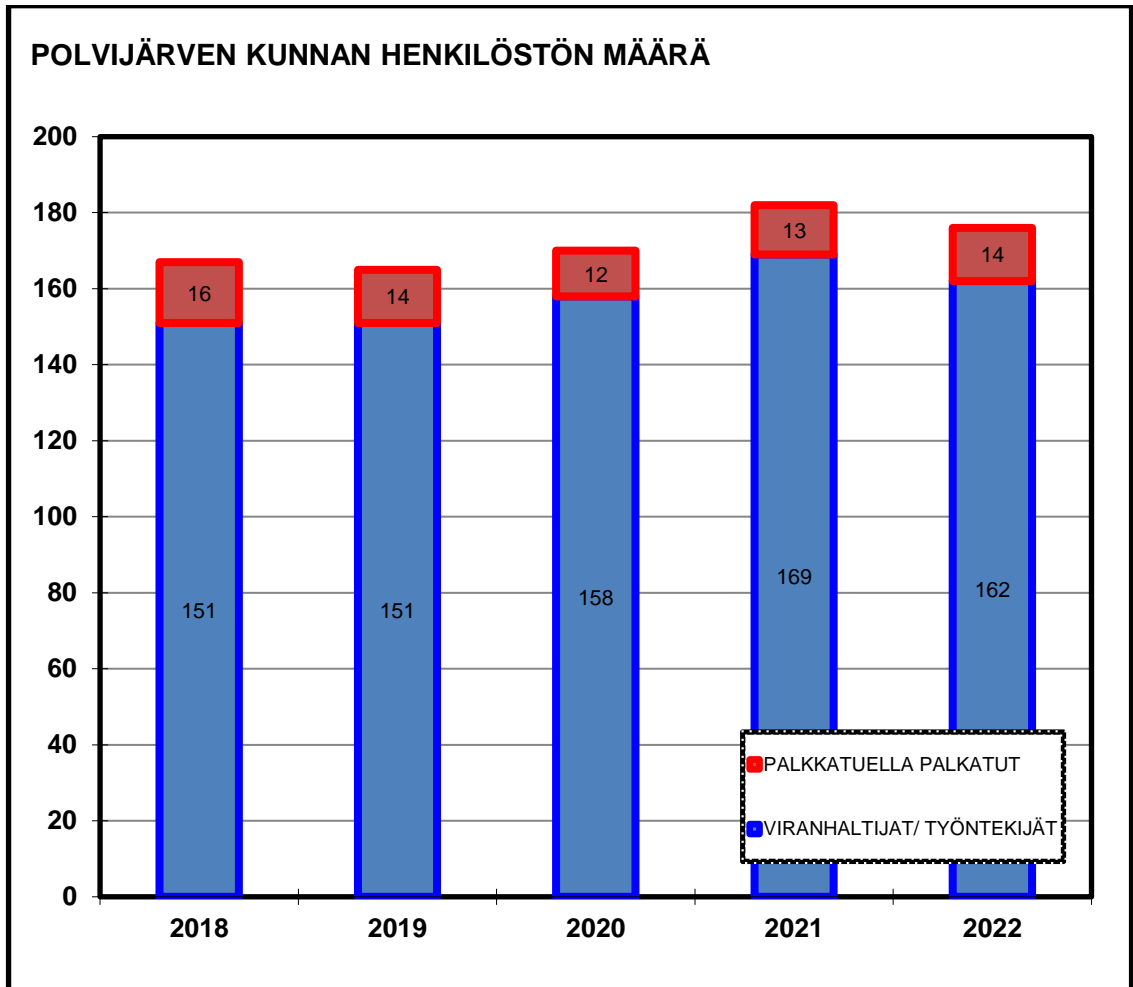
Henkilöstön sairauspoissaolot lisääntyivät pariin hyvään edellisvuoteen verrattuna. Heikentyneeseen sairauspoissaolotilastoon on voinut vaikuttaa osaltaan koronapandemian päättyminen, jonka jälkeen ihmiset ovat voineet tavata ja liikkua vapaammin, jolloin myös tartuntataudit ovat voineet levitä. Myös pääsy terveydenhuoltoon on mahdollistunut hieman paremmin koronan jälkeen, kun terveydenhuollon henkilöstön työaika on voitu käyttää muuhun kuin pandemiatoimiin. Tämä on osaltaan voinut vaikuttaa myös henkilöstön sairauspoissaolojen lisääntymiseen, kun pääsy hoitajalle ja lääkäriin on ollut mahdollista. Työn henkinen kuormittavuus näkyy työterveyshuollon sairauspoissaolotilastoissa kasvaneena poissaolon syynä. Tarkemmat tiedot ilmenevät erillisestä vuoden 2022 henkilöstökertomuksesta.

Kunnalla on tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Työntekijöitä kuullaan heitä koskeissa asioissa huomioiden eri normien säädökset ja heitä kuullaan vaikka siihen ei olisi velvoitettakaan. Käytössä on varhaisen puuttumisen malli. Kunnan työilmapiiri on ollut pääosin hyvä. Vuonna 2022 toteutettiin koko henkilöstöä koskeva Parempi Työyhteisö -kysely, jota on toivottu useana vuonna.

Henkilöstön työterveyshuolto on järjestetty Siun Työterveys Oy:n kautta. Henkilöstön muistamisessa ja palkitsemisessa noudatetaan kunnan henkilöstöoppaan mukaisia menettelytapoja.

	Viranhaltijat/ työntekijät	Palkkatuella palkatut	Yhteensä
2018	151	16	167
2019	151	14	165
2020	158	12	170
2021	169	13	182
2022	162	14	176

1.4 Yleinen taloudellinen kehitys

Vuonna 2022 bruttokansantuotteen (BKT) arvioidaan ennakkotietojen mukaan kasvavan 2,1 prosenttia. Inflaatio oli keskimäärin 7,1 %. Hintojen nousu oli korkeinta 40 vuoteen. Valtion velkamäärä kasvoi 12,9 mrd. eurolla, 10 prosenttia.

Suhdannekehitystä kuvaavia muuttujia ja niiden muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna:

	2019	2020	2021	2022 ^{*)}
BKT	1,3 %	-2,4 %	3,0 %	2,1 %
Inflaatio, vuosikeskiarvo	1,0 %	0,3 %	2,2 %	7,1 %
Valtion velka, mrd.€	106,4	124,8	128,7	141,6
^{*)} Ennakkotietoja				

Valtiolla oli velkaa vuoden 2022 lopussa oli 141,6 mrd.€, eli 25 442 €/asukas. Vuoden 2021 lopussa velkaa oli 128,7 mrd.€, eli 23 196 €/asukas. Valtion velka kasvoi vuoden 2022 aikana noin 12,9 mrd.€, eli noin 10,0 %.

Inflaation seurauksena korkotaso lähti nousuun. Euribor-korot olivat olleet pitkään miinusmerkkisiä, mutta korot kääntyivät vuonna 2022 plusmerkkisiksi. Esimerkiksi 12 kk Euribor-korko oli 3.1.2022 -0,499 % ja 30.12.2022 jo 3,291 %.

Kuntaliiton ennakkotietojen mukaan kuntien ja kuntayhtymien vuosikate heikkeni 11,6 % edellisvuoteen verrattuna. Verotulot kasvoivat 5,3 %, mutta valtionosuudet vähenivät 6,5 %. Kuntien omaisuuden myynti kasvoi 100 %. Osa kasvusta johtui toimintojen yhtiöittämisestä, mutta lisäksi kunnat myivät mm. sote-kiinteistöjään. Kunnat myivät omaisuuttaan lähes 2 mrd. eurolla. Yhteenlaskettu tilikauden tulos on 1,3 mrd. euroa ylijäämäinen, mistä omaisuuden myyntivoitot selittävät 0,8 mrd. euroa. Inflaation vuoksi kuntien energiakulut kasvoivat 8 %. Kuntien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2022 lopussa 18,5 mrd. euroa ja se väheni 3 % edellisvuoteen verrattuna.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat 5,0 % ja toimintatulot 6,5 %. Kunnallisverotulot kasvoivat 5,0 %, yhteisöverotulot 6,6 % ja kiinteistöverotulot 6,2 %. Kuntien investointimenot olivat 5,8 mrd. euroa ja ne kasvoivat 8,0 %.

Erot kuntien taloustilanteissa ovat erittäin suuria, eikä taloustilanne määriy kuntakoon tai sijainnin mukaan.

1.5 Oman talousalueen kehitys

Asukasluvut vuoden vaihteessa

	Vuoden vaihde			Vuoden vaihde (ennakkotieto)		
	2021–2022	Muutos hlöä	(%)	2022–2023	Muutos hlöä	(%)
Polvijärvi	4 161	-42	(-1,0 %)	4 084	-77	(- 1,9 %)
Joensuu	77 261	+326	(+0,4 %)	77 521	+260	(+ 0,3 %)
Juuka	4 444	-83	(- 1,9 %)	4 352	-92	(- 2,1 %)
Kaavi	2 778	-30	(-1,1 %)	2 689	-89	(- 3,2 %)
Kontiolahti	15 035	+178	(+1,2 %)	15 154	+119	(+ 0,8 %)
Liperi	11 979	-18	(-0,1 %)	11 953	-26	(- 0,2 %)
Outokumpu	6 506	-46	(- 0,8 %)	6 454	-52	(- 0,8 %)

Polvijärven asukasluvun vähennys aiheutui siitä, että kuolleisuus oli suurempaa kuin syntyvyys ja kuntien välisessä muuttoliikkeessä Polvijärvi koki muuttotappiota.

Polvijärven, Pohjois-Karjalan ja koko maan työttömyysasteet (lomautetut mukaan lukien) olivat seuraavat:

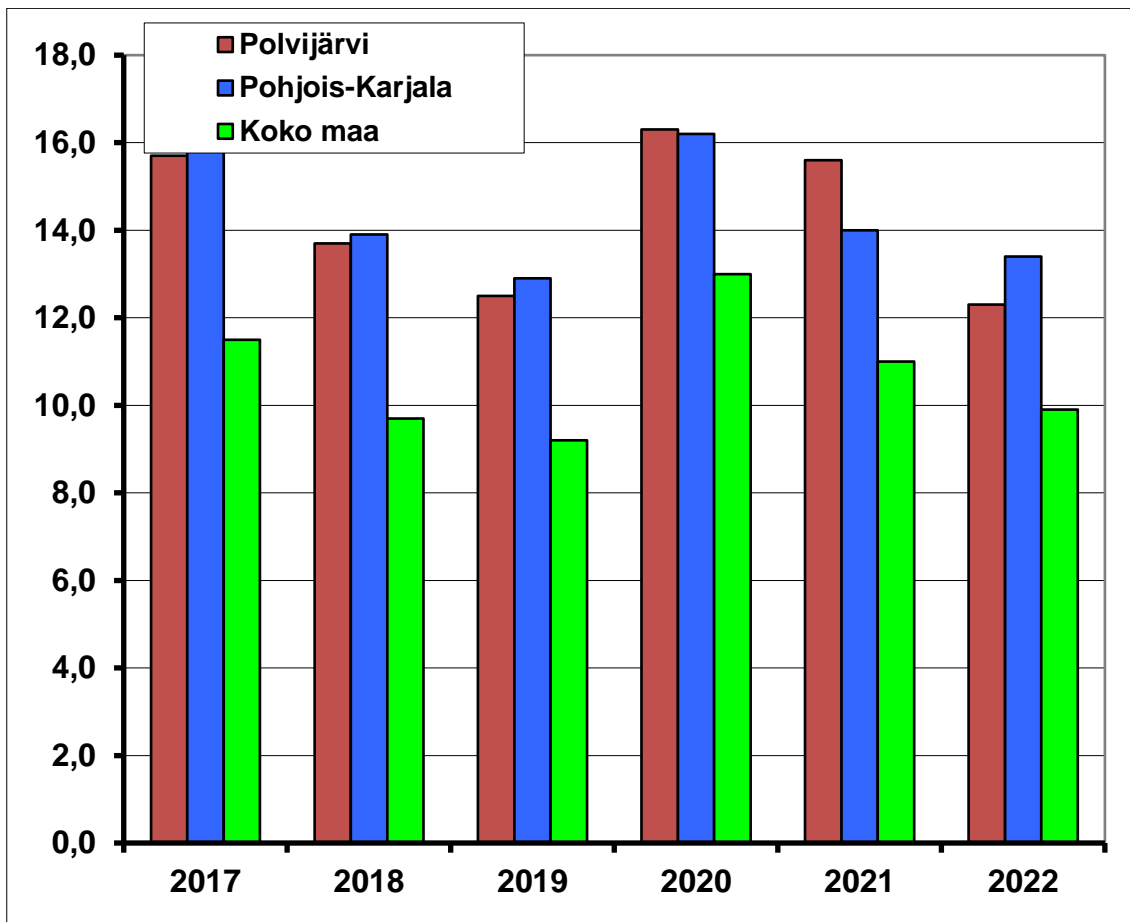
	Joulukuu 2021	Joulukuu 2022	Vuoden keskiarvo 2022
Polvijärvi	13,8 %	12,3 %	12,0 %
Pohjois-Karjala	13,9 %	13,4 %	12,7 %
Koko maa	10,5 %	9,9 %	9,4 %

Työttömyysaste lasketaan ammatissa toimivasta väestöstä (ATV:stä).

Työttömyyden kehitys on ollut seuraava (vuosikeskiarvot):

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Polvijärvi	15,7	13,7	12,5	16,3	15,6	12,3
Pohjois-Karjala	16,2	13,9	12,9	16,2	14,0	13,4
Koko maa	11,5	9,7	9,2	13,0	11,0	9,9

Työttömyyden kehitys 2017 - 2022

Polvijärven kunnan työllisyysaste on usein ollut Pohjois-Karjalan kuntien 4. paras. Vuonna 2022 sijoitus kävi parhaimmillaan kolmantena (heinäkuu, lokakuu ja joulukuu 2022). Vuoden 2022 maaliskuussa kunnan työllisyysaste nousi Pohjois-Karjalan keskimääräisen työllisyysasteen yläpuolelle ja pysyi keskiarvon paremmalla puolella jokaisen kuukauden maaliskuusta joulukuuhun 2022. Vuoden 2022 lopussa kunnan työllisyysaste oli maakunnan neljänneksi paras. Ero valtakunnan keskiarvoon verrattuna säilyi valitettavan suurena. Kunnan työllisyyspalveluita on kehitetty mm. mahdollistamalla kuntouttavan työtoiminnan paikat myös yhdistyksissä sekä parantamalla asiakkaiden ohjautumista koulutuksen tai muiden toimenpiteiden kautta työelämään. Kunta on mukana isäntäkunta Liperin vetämässä YTYÄ-työllisyys Hankkeessa, jossa ovat Liperin ja Polvijärven kunnan lisäksi mukana Kontiolahti ja Outokumpu. Hankkeen työhönvalmentajana Polvijärvellä on toiminut vuonna 2022 Anna Leminen.

Polvijärven kunta on yhdessä muiden Joensuun seudun kuntien kanssa mukana valtakunnallisessa työllisyyden kuntakokeilussa, joka on alkanut vuonna 2021. Työllisyyden kuntakokeilun valmentajina Polvijärvellä ovat toimineet Jarkko Antikainen ja Mika Nevalainen.

Työllisyyspalveluiden vaikuttavuuden paranemisesta ja työllisyysasteen suhteellisen hyvästä sijoituksesta johtuen työmarkkinatuen kuntaosuuden menot ovat vähentyneet. Vuonna 2022 ne olivat 456 768 euroa eli kustannuksia syntyi noin 113 000 euroa edellisvuotta vähemmän.

1.6 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Tilikauden tulos

Polvijärven kunnan vuoden 2022 hyväksytty talousarvio oli 590 198 euroa alijäämäinen.

Tilinpäätös osoittaa 1 536 231,30 euron alijäämää. Aiemmin kirjattu Pohjois-Karjalan pelastustoimen varallaolokorvausten kattamiseen tarkoitettu pakollinen varaus (204 778 euroa) sekä Siun soten kumulatiivisesta alijäämästä 2021 Polvijärven kunnan osuutena varattu 628 139,44 euroa realisoituivat maksettaviksi vuonna 2022. Pelastustoimen varallaolokorvausten toteutunut summa Polvijärven osalta oli 128 896,99 euroa ja siten loppuosa varauksesta (75 881,01 euroa) tuloutettiin vuodelle 2022.

Polvijärven kunnan osuus Siun soten alijäämästä 2021 oli kirjattu pakolliseksi varaukseksi peruspääoman mukaisessa suhteessa, mutta kunnat sopivat tilinpäätöksen 2021 vahvistamisen jälkeen käytön mukaisesta laskutuksesta. Käytön mukaisessa suhteessa Polvijärven osuus Siun soten kumulatiivisesta alijäämästä vuoteen 2021 mennessä oli yhteensä 506 323 euroa ja se maksettiin joulukuussa 2022. Loppuosa alijäämien pakollisesta varauksesta (121 816,44 euroa) on tuloutettu vuonna 2022. Siun sote teki viimeisenä toimintavuonnaan 2022 alijäämää vahvistamattoman tilinpäätöksen mukaan 39,6 milj. euroa, josta Polvijärven osuus käytön mukaan on 1 173 304 euroa (2,96 %). Polvijärven osuus on kirjattu tilinpäätökseen pakollisena varauksena. Lisäksi keskusneuvotteluissa on riitautettuna Siun soten palkkaharmonisoinnin taso. Kuntien omistajaohjaus on omistajaohjauskokouksessaan antanut valtuudet neuvotella sopimusta 24,1 milj. euron suuruisesta harmonisointipaketista. Neuvottelut ovat edelleen kesken eikä lopullista päätöstä harmonisoinnista ole. Varaukselle tilinpäätöksessä ei ole perusteita, koska mitään erääntynyttä saatavaa ei ole syntynyt. Palkkaharmonisaation osalta toteutumisajankohtaa, eikä täsmällistä määrää voida tietää ja kunnalle kuuluvana vastuuna sen toteutuminen on enintään mahdollista. Näistä syistä johtuen palkkaharmonisaatio kirjataan tilinpäätökseen liitetietona.

Kunnan alijäämäinen tilinpäätös johtui toisaalta Siun soten maksuosuuksista, jotka kasvoivat 1,7 milj. eurolla talousarvioon nähden ja pakollisesta varauksesta 1,2 milj. euroa sekä toisaalta oman toiminnan kulujen kasvusta 0,6 milj. eurolla. Inflaatio kasvoi ja energian hinta nousi vuoden aikana edelleen merkittävästi, minkä suuruutta ei voitu ennakoida toimialojen talousarvioita tehdessä. Myös korkotaso nousi ensimmäistä kertaa vuosiin lisäten korkokustannuksia. Lisäksi yllättävänä voidaan pitää verotulojen kasvua 763 000 eurolla. Kasvu johtui sekä yhteisöverotulojen, kunnallisverotulojen että kiinteistöverotulojen kasvusta.

Kunnan toimintakulut kasvoivat 1 922 43,0 euroa (5,5 %) edellisvuoteen verrattuna. Toimintatuotot vähenivät 13 665 euroa, mutta verotulojen kehitys oli positiivista. Toimintakate huononi 1 936 095 euroa, mikä johtui Siun soten kustannusten kasvusta 1 353 552 eurolla verrattuna edelliseen vuoteen.

Kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2022 lopussa on 5 259 390 euroa.

Verotulot

Kunnallisverotuloja kertyi 10 183 746 euroa, mikä oli 252 746 euroa enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Kunnallisverotuksen maksuunpannut verot lisääntyivät verovuonna 2021 edellisvuoteen verrattuna 2,7 %. Kunnallisveron kertymä oli 241 172 euroa (2,4 %) suurempi kuin vuonna 2021. Tuloveroprosentti oli sama kuin edellisenä vuonna eli 20,25.

Yhteisöverotuloja kertyi 1 942 244 euroa. Yhteisöveroja kertyi 478 244 euroa enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Yhteisöverotulot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 99 367 eurolla eli 5,4 %.

Kiinteistöverotuloja kertyi 935 822 euroa, mikä oli 31 822 euroa enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Kiinteistöverotulot lisääntyivät edellisvuoteen verrattuna 29 502 eurolla, eli 3,3 %. Kasvua selitti osin se, että alkuvuodesta 2022 kunnalle tilitettiin maksamattomia kiinteistöveroja vuodelta 2021.

Verotuloja kertyi yhteensä 13 061 812 euroa. Verotulot muodostuivat yhteensä 762 812 euroa suuremmiksi kuin talousarviossa ennakoitiin. Verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 370 041 eurolla eli 2,9 %.

Valtionosuudet

Kunta sai valtionosuuksia yhteensä 16 815 353 euroa, mikä oli 8 353 euroa enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Valtionosuudet kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 1 048 650 eurolla eli 6,7 %.

Siun soten menot

Sosiaali- ja terveystalouden tulosalueen (Siun sote -konsernin) menot olivat 20 878 188 euroa, eli 1 654 065 euroa suuremmat kuin talousarviossa. Kuntayhtymän maksuosuudet kasvoivat edellisvuodesta 1 353 552 euroa eli 6,9 %.

Kunnan osuus Siun soten vuoden 2022 alijäämistä on kirjattu vuoden 2022 toimintakulukuksi. Alijäämien kattamiseksi on muodostettu pakollinen varaus.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 2 526 559 eurolla, merkittävin erä niissä ovat Siun soten maksuosuudet sekä Siun soten alijäämän kattaminen.

Talousarvion poikkeamat

Tulosalueiden menot ovat valtuustoon nähden sitovia. Sitovuustaso on merkitty seuraavaan taulukkoon harmaalla taustavärillä.

Tulosalueiden menoista ylittyivät seuraavat:

Tulosalue	Menojen ylitys talousarvioon nähden (€)	Mahdollinen tulojen ylitys talousarvioon nähden (€)
Vaalit	5 340	9 477
Sosiaali- ja terveystaloudet	1 654 065	3 416
Rakennusvalvonta	11 720	5 465
Sivistystoimi	196 072	75 231
Tekninen toimi	675 359	229 215

Valtuusto käsittelee edellä olevat ylitykset 3.5.2023.

Sivistystoimen ylitys johtui pääosin perusopetuksen koulukyytien ylityksestä 98 082 euroa, perusopetuksen kasvaneista henkilöstömenoista 52 468 euroa sekä sivistystoimen majoitus- ja ravitsemuspalveluiden ylityksestä 47 484 euroa. Perusopetuksen henkilöstömenoissa näkyi sijaisten tarve sekä erityisopetuksen ja tukiopeutuksen tarpeen lisääntyminen.

Teknisten palveluiden ylitys johtuu pääosin hakkeen ja energian suuresta hinnannoususta. Rakennus- ja huoltotarvikkeiden hintamuutos on ollut merkittävä. Teknisten palveluiden investoinneissa hoivayksikön rakentaminen alkoi vasta marraskuussa 2022, joten vuodelle 2022 ei ehtinyt syntyä kustannuksia talousarvion mukaisesti. Vastaavasti asuntojen vuokratuottojen ylittyminen 229 215 eurolla nosti teknisen toimen arvioituja tuloja.

Lainamäärä

Vuoden 2021 lopussa kunta oli velaton kunta. Vuonna 2022 nostettiin uutta lainaa 3 428 000 euroa hoivayksikön rakentamista varten. Lisäksi käytettävissä oli Danske Bankin limiitti 2 milj. euroa, josta 31.12.2022 oli käytössä 1 980 368 euroa.

Kuntien lainamäärän keskiarvo vuoden 2020 lopussa oli 3 448 euroa/asukas, eli Polvijärven osalta keskiarvon mukainen lainamäärä olisi noin 14,1 milj. euroa. **Polvijärven lainamäärä euroa/asukas on Pohjois-Karjalan kuntien pienin ja kuntien 2. pienin koko Suomessa.** Edellä oli vain Hirvensalmi.

Polvijärven kunnalla on muutamiin vuokrattuihin tiloihin kohdistuvia vuokravastuita, leasing-rahoitusta on käytetty vain ICT-laitteiden ja kopiokoneiden hankintaan. Kunta ei ole toteuttanut rakennushankkeita leasingrahoituksella.

Kuntakonsernin kumulatiivinen ylijäämä

Konsernin kumulatiivinen ylijäämä oli vuoden 2022 lopussa 13 874 973 euroa. Konsernin ylijäämä sisältää poistoeron ja vapaaehtoiset varaukset.

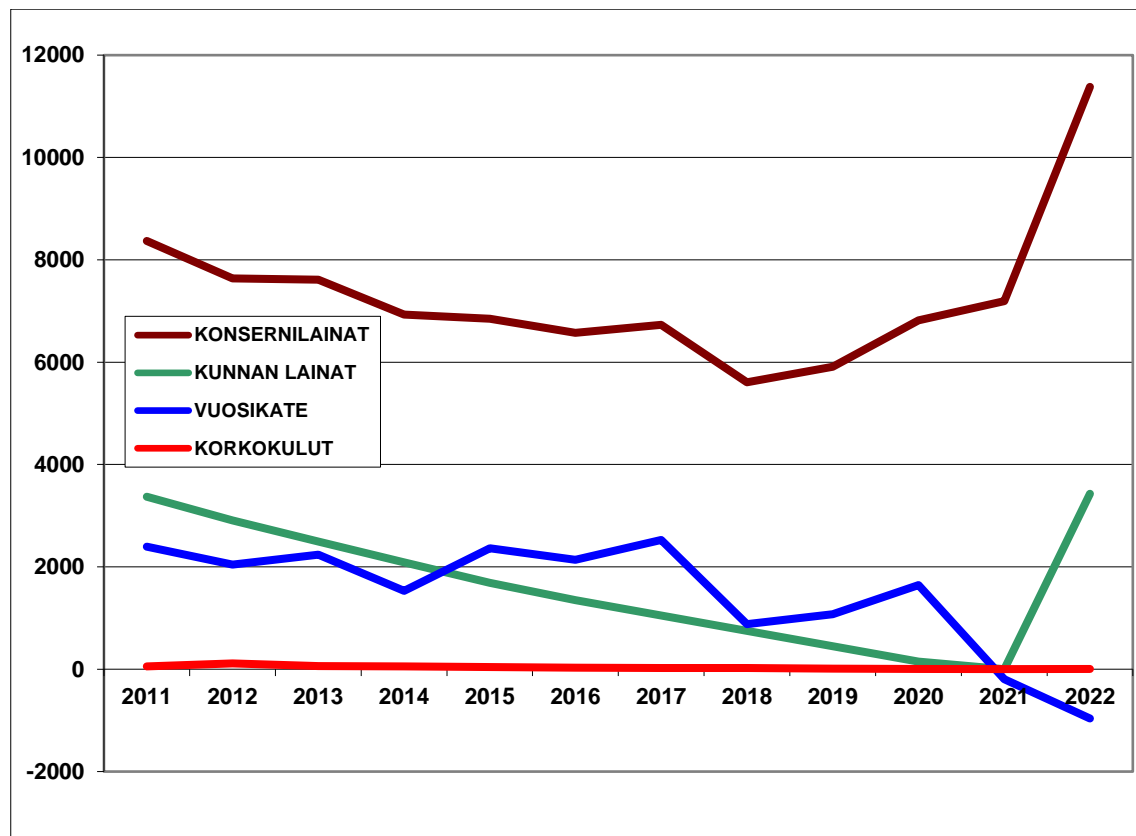
Kuntakonsernin lainamäärä 31.12., kunnan lainamäärä, vuosikate ja korkokulut 31.12.

Kuntakonsernin lainamäärään lasketaan mukaan kunnan ja tytäryhtiöiden lainamäärät sekä kunnan omistussuuden mukainen osuus kuntayhtymien lainamäärästä.

(1 000 euroa)

Vuosi	Konsernilainat	Kunnan lainat	Vuosikate	Korkokulut
2013	7 612	2 492	2 237	62
2014	6 933	2 086	1 534	52
2015	6 851	1 690	2 366	41
2016	6 574	1 350	2 140	31
2017	6 729	1 050	2 526	23
2018	5 607	750	880	21
2019	5 909	450	1 074	13
2020	6 909	150	1 641	7
2021	7 191	0	-196	2
2022	11 380	5 408	-633	4

Kuntakonsernin ja kunnan lainamäärän kehitys sekä vuosikatteen ja korkokulujen kehitys

1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Ukrainan sodan aiheuttama epävarmuus

Ukrainassa 24.2.2022 alkaneen sodan vaikutukset ulottuvat koko Eurooppaan ja siten myös Suomeen ja kaikkiin kuntiin. Tilanteen pitkittyneet vaikutukset näkyvät kohonneina elinkustannuksina, inflaation nousuna ja korkomarkkinoiden koronnostopaineina. Kunnan kannalta epävarmuutta aiheuttavat sotaa edelleen pakenevien henkilöiden avuntarve, sodan aiheuttamat kohonneet kustannukset, kuten polttoaine- ja elintarvikekustannukset sekä pienentyvät verotulot. Tilanteen vaikutukset näkyvät kuntien toiminnassa lisääntyvinä kustannuksina ja yritystoiminnassa pienentyvinä tuloina.

Toiminnalliset riskit

Polvijärven kunnan kannalta riskiä sisältyy myös valtion kuntapolitiikkaan. Kunnan kannalta on tärkeää, että kunnalla säilyy riittävä valtionosuuksien taso peruspalveluiden rahoittamiseen ja että inflaation ja korkojen nousun taloudelliset vaikutukset kuntatalouteen ovat mahdollisimman pienet.

Siun sote on järjestänyt Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystaloudet vuoden 2017 alusta lukien. Siun soten talouskehitys on vaikuttanut merkittävästi kunnan talouteen ja Siun soten toteutunut alijäämä vuosilta 2018-2022 on yksittäinen suurin tekijä siihen, että Polvijärven kunnan tilinpäätös vuodelta 2022 on merkittävästi alijäämäinen.

Toteutunut sosiaali- ja terveystaloudet uudistus sisältää kunnan rahoitukseen liittyviä riskejä. Tilinpäätöksen allekirjoitusajankohtana uudistuksen nettovaikutukset eivät ole vielä tiedossa kunnan kannalta, sillä valtionosuudet tarkastetaan loppuvuodesta 2023. Kunnan talous on hyvin pienistä muutoksista riippuvainen ja uudistuksen osalta ratkaisevaa on se, millaiseksi nettovaikutus muodostuu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon menot siirtyvät valtion hoidettaviksi, mutta samalla sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuudet ja suurin osa kunnallisverotuloista leikataan pois. Riskin muodostavat myös sote-kiinteistöt ja niistä maksettava vuokrataso. Polvijärven kunnan osalta riskiä sisältyy uuden hoivayksikön rakentamiseksi otettavaan velkaan ja sen korkokustannuksiin. Riskiä on hajautettu ottamalla osa lainasta kiinteäkorkoisena ja osa vaihtuvakorkoisena lainana. Rahoittajana toimii Suomen Kuntarahoitus Oy, joten lainanantajan toiminnan jatkuvuudessa ei nähdä riskiä.

Henkilöstön lähivuosina tapahtuva runsas eläköityminen lisää tarvetta töiden uudelleenorganisointiin ja tarvittaessa henkilöstön rekrytointiin. Rekrytoinnissa onnistumiseen liittyy aina riski, mutta se on samalla mahdollisuus tarkastella toimintojen tuottamista uudella tavalla sekä saada organisaatioon tarvittavaa uudenlaista osaamista. Osaavan ja sopivan henkilöstön saatavuuteen liittyy myös riski, sillä kuntien työpaikkojen täyttäminen on viime aikoina selvästi vaikeutunut.

Tietojärjestelmien toimivuuteen ja suojaukseen liittyy nykyaikana entistä enemmän toiminnallisia riskejä, kuten kyberhyökkäyksiä, joita on lievennetty tietosuojasetuksen mukaisilla toimilla, Meita-yhteistyöllä, yhtenäisillä tietojärjestelmillä, koulutuksella ja käyttäjätuella.

Rahoitusriskit

Polvijärven kunnan tuloveroprosentti on vuonna 2022 ollut 20,25 ja se on tällä hetkellä Pohjois-Karjalan maakunnan matalin. Polvijärven kuntatalouden osalta olennaista on menojen kurissa pitäminen, sillä kuntalaisten matala tulotaso tarkoittaa sitä, että veroprosentin korottaminen tuo vain vähän lisätuloja. Vuoden 2023 soteuudistukseen liittyen on manner-Suomen kaikkien kuntien tuloveroprosentteihin tehty samansuuruinen kaavamainen vähennys, joka oli 12,64 prosenttiyksikköä. Tämän vähennyksen perusteella Polvijärven kunnan tuloveroprosentiksi on päätetty 7,61.

Kunnalla oli vuoden 2022 lopussa pitkäaikaista lainaa 3 428 000 euroa ja kuntakonsernin lainamäärä oli 11 380 000 euroa. Lainamäärät/asukas ovat selvästi kuntien keskiarvoa pienemmät. Kunnan

lainamäärä/asukas oli v. 2020 lopussa Suomen 2. pienin ja kuntakonsernien 8. pienin. Taloussuunnitelmassa merkitty uusi pitkäaikainen laina vuodelle 2023 yhteensä 10 milj. euroa ei vielä nosta kunnan lainamäärää lähellekään kuntien keskitasoa. Korkotasoa on tällä hetkellä noussut ja siitä aiheutuu kohtuullista korkoriskiä kunnalle.

Rahoituksen saatavuudessa ja kunnan maksuvalmiuden turvaamisessa ei lähitulevaisuudessa ole ongelmia.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuuttamalla henkilöstö, kiinteistöt ja kunnan toiminta.

Kunta on vakuuttanut omaisuuttaan ja toimintaansa seuraavilla vakuutuksilla:

- työnantajan pakollinen tapaturmavakuutus
- kunnan vapaaehtoinen tapaturmavakuutus (vakuutuksen piiriin kuuluvat kunnan asukkaat, jotka osallistuvat kunnan järjestämiin ja valvomiin toimintoihin)
- vastuuvakuutus (kattaa sen vahingonkorvausvelvollisuuden, johon kunta voi joutua ulkopuoliselle tai omalle työntekijälleen aiheutetusta henkilö-, esine- tai varallisuusvahingosta)
- kiinteistö- ja irtaimistovakuutukset
- ajoneuvovakuutukset
- hallinnon vastuuvakuutus.

Kunnan taloudellinen tilanne on hyvä, mikä auttaa mahdollisista vahingoista selviytymiseen.

Ympäristötekijät

Merkittävimmät ympäristöriskit liittyvät vesi- ja jätevesihuoltoon.

Toimintaan liittyvä olennainen riski on talousveden laatu ja riittävyys. Veden laatu on ollut hyvä, koska Polvijärvellä käytetään ainoastaan pohjavettä. Vesihuollon suurimpana riskinä on pitkäkestoinen sähkökatkos, jolloin veden pumppaaminen estyy. Talousveden saatavuuteen liittyviä riskejä on pienennetty kunnan vesitornin peruskorjauksella v. 2019 ja uusimalla Lavalampi-Räisky -runkovesilinja v. 2020-21.

Polvijärven kirkonkylän, Sotkuman kylän, Lomakeskus Huhmarin ja Kontiolahden Puntarikosken jätevedet johdetaan siirtoviemäriä pitkin Joensuun kaupungin jätevesiverkostoon ja ne puhdistetaan Joensuussa sijaitsevassa Kuhasalon jätevedenpuhdistamossa. Siirtoviemärin ansiosta jätevedeen liittyviä riskejä on olennaisesti pienennetty. Koska jätevedenpuhdistamo ei toimi kunnan alueella, ei kunnan tarvitse kohdistaa siihen kalliita muutostöitä.

Kunnan alueella ei ole sellaista teollisuutta, joka aiheuttaisi suurta ympäristöriskiä.

Polvijärven kunnan alueella ei ole ollut merkittäviä ympäristövahinkoja.

Kylylahden kaivoksen malminlouhinta on päätynyt loppuvuonna 2020. Malmi rikastettiin Kaavin Luikonlahdessa eikä kaivoksen loppumisen arvioida aiheuttavan merkittävää ympäristöriskiä.

Kunnan kaukolämpölaitos käyttää polttoaineenaan noin 90 %:sti haketta, joten se toimii lähes kokonaan uusiutuvalla energialla. Hake tulee tällä hetkellä kotimaiselta toimittajalta.

2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

2.1 Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja toiminta on taloudellista sekä tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lakeja,

viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakona, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana, osaamisena ja väärinkäytösten ehkäisynä.

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää.

Kunnan toimintaa ohjaavat voimassa oleva lainsäädäntö, hallintosääntö ja muu ohjeistus. Valtuusto on hyväksynyt kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 22.6.2021 ja konserniohjeen 6.11.2017. Kunnanhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ohjeen 8.11.2020. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan toimialakohtaisesti. Dokumentointia varten on otettu käyttöön lomakkeet.

Koko kuntaa koskevan sisäisen valvonnan teknistä toteuttamista ovat jo pidempään helpottaneet henkilöstö- ja taloushallinnon raportointijärjestelmät ja ohjelmistojen ominaisuudet. Lisäksi maakuntaverkon ja ohjelmistojen käyttöoikeuksien tekninen hallinta on koko ajan parantunut ja helpottunut.

Talousarvion tavoitteiden toteutuminen ja seuranta

Valtuusto hyväksyy kunnan taloussuunnitelman kolmelle vuodelle, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Toimielimet jakavat tuloalueelle myönnetty määrärahat osamäärärahoiksi ja tavoitteiksi helmikuun loppuun mennessä tehtävillä käyttösunnitelmilla.

Kunnanhallitus on antanut talousarvion täytäntöönpano-ohjeet, joissa on yksityiskohtaisia ohjeita varojen käytöstä.

Talousarvion toteutumisesta on raportoitu kunnanhallitukselle kuukausittain. Valtuustolle ja tarkastuslautakunnalle annetaan raportit neljän – kuuden kuukauden välein.

Viranhaltijapäätökset

Viranhaltijapäätökset koskevat hallintosäännön mukaisia esihenkilön yleiseen ratkaisovaltaan kuuluvia asioita.

Viranhaltijapäätökset laaditaan Dynasty-asianhallintajärjestelmässä ja henkilöstön palvelussuhdetta koskevat päätökset Populuksessa. Dynastian viranhaltijapäätökset on annettu tiedoksi toimielimille kokousten yhteydessä ja lisäksi ne julkaistaan yleisessä tietoverkossa. Esihenkilöt tarkistavat alaistensa viranhaltijapäätökset.

Populuksessa tehtävät päätökset koskevat henkilöstön lakisäätteisiä ja työ- ja virkaehtosopimukseen perustuvia oikeuksia.

Laskujen asiatarkastus ja hyväksyminen

Toimielimet hyväksyvät laskujen asiatarkastus- ja hyväksymisvaltuudet. Omia kululaskujaan ei saa hyväksyä ja laskun asiatarkastajana tulee olla eri henkilö kuin hyväksyjä, eli yksi henkilö ei voi suorittaa koko maksuketjua laskun saapumisesta maksatukseen. Toiminta on ollut sujuvaa, eikä väärinkäytöksiä ole havaittu.

Keskeistä on erilaisten vaarallisten työyhdistelmien ehkäisy ja että ostotoimintoja suorittavat niihin oikeutetut henkilöt. Tilinkäyttövaltuudet päivitetään tarvittaessa. Palkkakirjanpidon oikeellisuuden tarkastamisesta vastaavat toimialajohtaja ja esihenkilöt. Palkanmaksuraportit tarkistetaan ennen maksua. Vuoden 2021 alusta lukien palkanlaskennan palvelut on hankittu ostopalveluna Meita Oy:ltä. Kunnassa järjestetään säännöllisesti esimiesten yhteisiä tilaisuuksia, joissa käydään läpi koko henkilöstöä koskevia asioita.

Käytännön toimenpiteinä sisäistä tarkastusta on suoritettu esimerkiksi seuraavasti:

Laskujen maksuunpanoluetteloiden hyväksyminen päivittäin
 Palkanmaksuluetteloiden tarkastus palkanmaksun yhteydessä
 Tiliotteiden tarkastus satunnaisotannalla
 Alitilittäjän tilitysten tarkastus joka tilityksen yhteydessä
 Toimielinten ja viranhaltijapäätösten tiedoksianto kunnanhallitukselle
 Maa-ainesluville on vaadittu vakuus jälkitoimenpiteitä varten. Urakoissa on vaadittu rakennus- ja takuuaikainen vakuus.

Toimintavuoden 2022 aikana ei ole havaittu puutteita säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa.

2.2 Riskienhallinta

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa sisäisen ja valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnan riskit voidaan jakaa strategisiin, toiminnallisiin, taloudellisiin sekä vahinkoriskeihin.

Strategisia riskejä ovat erityisesti väestö- ja työllisyyskehitys. Asukasluku on viimeisinä vuosikymmeninä ollut laskeva. Tilastokeskuksen syksyllä 2019 julkaiseman väestöennusteen mukaan Polvijärven väkiluku vähenee myös tulevaisuudessa. Olennaista on 65-74 -vuotiaiden määrän huomattava väheneminen ja vastaavasti yli 75-vuotiaiden määrän lisääntyminen. Syntyvyys on noin 25 lapsen vuositasolla. Ennuste on ns. omavaraisennuste, eli siinä ei ole huomioitu lainkaan muuttoliikettä, vaan ainoastaan syntyvyys ja kuolleisuus. Kunnan asukasluvun lasku on kuitenkin ollut suhteessa pienempää kuin Polvijärven kokoluokan Pohjois-Karjalan vertailukunnissa. Ikärakenne tulee asettamaan tulevaisuudessa kasvupaineita sosiaali- ja terveyspalveluille. Polvijärven työllisyysaste on viime aikoina ollut yleensä maakunnan neljän parhaan kunnan joukossa. Työllisyydellä sekä työikäisten määrällä on merkittävä vaikutus verotulojen kehitykseen ja tulopohjaan. Samoin kunnan työikäisten koulutustaso korreloi tyypillisesti verotulojen kehityksen kanssa.

Toiminnallisia riskejä koko kunnan tasolla ovat osaavan henkilöstön saatavuus tietyissä ammattiryhmissä sekä erilaiset lainsäädännön muutokset, jotka vaikuttavat palvelujen järjestämiseen ja kustannuksiin. Kiinteistöjen kunto vaikuttaa myös investointitarpeisiin tulevaisuudessa. Kunta on päässyt hyvään vauhtiin tarpeettomien ja huonokuntoisten asuntojen purkamisessa ja asuntoja on purettu hyvässä yhteistyössä ARAn kanssa.

Toiminnoista vastaavan henkilöstön pieni määrä voi aiheuttaa henkilöstöriskin, jossa toiminta vaarantuu äkillisten ja/tai pitkäaikaisten henkilöstön poissaolojen vuoksi. Riskiä voidaan hallita järjestämällä riittävä sijaisketju, osaamisen riittävän laaja-alaisella hyödyntämisellä tai palvelujen ostolla ulkopuolisilta toimijoilta.

Taloudellisia riskejä ovat tulorahoituksen riittävyys, menojen kasvu sekä investointitarpeet. Viime vuoden verotulojen hyvä kertymä luo toiveita verotulojen hyvään kehitykseen myös jatkossa. Tulevina vuosina valtionosuuksien leikkaukset ja hyvinvointialueille kohdistettu valtion rahoitus kurittavat kuntien taloutta. Tulorahoitus ei ole aivan joka vuosi riittänyt sekä kunnan käyttömenoihin että investointeihin. Kunta on kuitenkin pystynyt investoimaan kunnan kokoon nähden todella voimakkaasti ja samalla kunta on maksanut aiemmat lainansa pois. Tämä on ollut mahdollista aikaisempien vuosien hyvistä tuloksista tehtyjen investointivarausten avulla, joka muodosti hyvän kassatilanteen sekä sopeuttamalla menot käytettävissä oleviin tuloihin. Tuleviin investointeihin, mm. hoivayksikön rakentamiseen joudutaan käyttämään lainarahoitusta. Lainoihin kohdistuu aina korkoriski, johon pyritään varautumaan jakamalla korkoriskiä pitkä- ja lyhytaikaisiin korkoihin. Hoivayksikön rakentamisessa myös rakennuskustannusten nousu aiheuttaa riskiä.

Vahinkoriskeihin on varauduttu kattavilla vakuutuksilla.

Sisäisen valvonnan toimenpiteet

Toiminta ja talous

Toiminnan ja talouden seurannassa on käytössä säännöllinen raportointi, jotta mahdollisiin poikkeamiin voidaan reagoida viipymättä. Valtuusto hyväksyy taloussuunnitelman kolmelle vuodelle, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Toiminnan ja talouden raportointi on toiminut hyvin. Kunnanhallitus ja lautakunnat seuraavat talouden toteutumista kuukausittain. Kunnan taloustilanne on ollut hyvä eikä erityisiä talouden tasapainottamistoimenpiteitä ole tähän mennessä tarvittu.

Tietohallinto

Tietojärjestelmillä on pääkäyttäjät ja varapääkäyttäjät. Käyttäjätunnukset tilaa toimialajohtaja ja käyttöoikeudet ohjelmiin anoo esihenkilö. Kunnan ICT-palvelut ostetaan Meidän IT ja talous Oy:ltä, joka huolehtii tietojen varmuuskopioinnista. Ohjelmien käyttöoikeudet tarkistetaan systemaattisesti.

Tietojärjestelmistä on laadittu henkilörekisterilain mukaiset henkilörekisteriselosteet.

Tieto ja tiedonvälitys

Kunnan toiminnassa noudatetaan hyvää tiedonhallintapaa ja avointa viestintää. Asioista tiedotetaan viipymättä ja avoimesti. Kunnan viestinnästä on saatu hyvää palautetta.

2.3 Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Taloussuunnittelukaudella tullaan kehittämään koko konsernin sisäistä valvontaa ja riskienarviointia. Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa on toteutettu, mutta konsernissa on tarpeen kehittää yhtenäisempi toimintatapa, jossa kiinnitetään huomiota tehdyn valvonnan dokumentointiin. Kunnan hankintaohjeet ja sopimushallinta ovat valmistelussa.

Sopimushallinnan sähköistämisessä ja paikkariippumattomien palveluiden saavutettavuudessa kuntalaisille yksi askel vuonna 2022 oli sähköisen allekirjoitusjärjestelmän käyttöönotto kunnassa. Palvelu on vasta pilotoinnissa kunnan toiminnoissa, mutta jatkossa sähköistä allekirjoittamista hyödynnetään mahdollisimman laajasti kunnan solmimissa sopimuksissa sekä kuntalaisten ja kunnan toimielinten allekirjoitusmahdollisuuksissa.

3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Kunnan tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Ulkoiset tulot ja menot

	2022	2021
	1 000 euroa	1 000 euroa
Toimintatuotot	4 190	4 172
Toimintakulut	<u>-34 931</u>	<u>-32 977</u>
Toimintakate	-30 741	-28 805
Verotulot	13 062	12 692
Valtionosuudet	16 815	15 767
Korkotuotot	3	6
Muut rahoitustuotot	242	153
Korkokulut	-4	-2
Muut rahoituskulut	<u>-10</u>	<u>-6</u>
Vuosikate	-633	-196
Poistot käyttöomaisuudesta	-1 552	-1 592
Arvon alentumiset	—	—
Tilikauden tulos	-2 185	-1 788
Poistoeron muutos	451	452
Varausten muutos	<u>198</u>	<u>0</u>
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 536	-1 336
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2022	2021
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, %:		
100 x Toimintatuotot/Toimintakulut	17,0 %	12,6 %
Vuosikate prosenttia poistoista:		
100 x (Vuosikate/Poistot)	-40,8 %	-12,3 %
Vuosikate, euroa/asukas:	-155	-47
Asukasmäärä:	4 084	4 161

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kuluja erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

1. Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$

Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Tunnusluku oli vuonna 2021 kunnissa keskimäärin 20 %.

Vuosikate osoittaa tulo- ja menoeroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja menoeroa riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja menoero on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

2. Vuosikate prosenttia poistoista:

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 % oletetaan kunnan tulo- ja menoeroa olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Tulo- ja menoero on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

Mikäli vuosikate on alijäämäinen (miinusmerkkinen) on kunnan tulo- ja menoero heikko.

Vuoden 2021 keskiarvo kunnissa oli 158 %.

3. Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo- ja menoeroa riittävyden arvioinnissa.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kunnan koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen kunnassa. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Eryityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulo- ja menoero voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin. Vuosikatteen vertailtavuus edellyttäisikin, että ne laskettaisiin samansuuruisilla, esimerkiksi kuntien keskimääräisillä veroprosenteilla.

Vuoden 2021 keskiarvo kunnissa oli 681 euroa/asukas.

3.2 Toiminnan rahoitus

Kunnan rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022 1 000 euroa	2021 1 000 euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-633	-196
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	538	337
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 508	-1 887
Rahoitusosuudet investointeihin	0	77
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>11</u>	<u>10</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-2 591</u>	<u>-1 659</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-200	
Antolainasaamisten vähennykset	16	13
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 428	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	-150
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 980	
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	<u>184</u>	<u>570</u>
Rahoituksen rahavirta	<u>5 408</u>	<u>433</u>
Rahavarojen muutos	<u>2 817</u>	<u>-1 225</u>
Rahavarat 31.12., 1.000 euroa	3 636	819
Rahavarat 1.1., 1.000 euroa	819	2 044

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1.000 euroa	-9 472	-8 477
Investointien tulorahoitus, %	-25,3 %	-10,8 %
100 x Vuosikate/Investointimenot – inv. rahoitusosuudet		
Pääomamenojen tulorahoitus, %	-23,5 %	-11,6 %
100 x Vuosikate/Investointimenot – inv. rahoitusosuudet + antolainojen nettolisäys + lainan lyhennykset		
Lainanhoitokate	-0,9	-1,2
<u>Vuosikate + korkokulut</u>		
Korkokulut + lainanlyhennykset		
Kassan riittävyys, pv	<u>35</u>	<u>8</u>
365 x Kassavarat 31.12./Vuoden kassasta maksut		

Rahoituslaskelman tunnusluvut

1. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1.000 euroa:

Rahoituslaskelmassa oleva positiivinen välitulos kertoo sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainoitukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Mikäli välitulos on negatiivinen, määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai lainaa ottamalla. Tunnusluku viideltä viime vuodelta kertoo yhteenlasketun euromäärän (ei siis vuotuista keskiarvoa). Tarkempi erittely on taseen liitetiedoissa.

2. Investointien tulorahoitus, %:

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Investointien tulorahoitus tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet. Kuntien investointien tulorahoitus-% oli vuonna 2021 keskimäärin 99 %.

3. Pääomamenojen tulorahoitus, %:

$$= 100 * \text{Vuosikate} / (\text{Investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainan lyhennykset})$$

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Antolainojen nettolisäys voi kaavassa olla myös negatiivinen, mikäli lyhennykset ovat lainanantoa suuremmat. Lainanlyhennyksillä tarkoitetaan kaavassa rahoituslaskelman mukaisia pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä.

4. Lainanhoitokate:

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kuntien laskennallinen lainanhoitokate oli vuonna 2021 keskimäärin 1,6.

5. Kassan riittävyys (pv):

$$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Kassan riittävyys oli vuonna 2021 kunnissa keskimäärin 51 pv.

3.3 Kunnan tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
	2022	2021		2022	2021
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	29 907	28 799	A OMA PÄÄOMA	14 140	15 676
I Aineettomat hyödykkeet	15	25	I Peruspääoma	8 881	8 881
1. Aineettomat oikeudet			II Arvonkorotusrahassto		
2. Muut pitkävaikutteiset menot	15	25	III Muut omat rahastot		
3. Ennakkomaksut			IV Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 795	8 131
II Aineelliset hyödykkeet	21 763	20 855	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 536	-1 336
1. Maa- ja vesialueet	1 103	1 099	B POISTOERO JA VAPAA		
2. Rakennukset	13 175	13 487	EHTOISET VARAUKSET	10 704	11 155
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 574	5 126	1. Poistoero	7 654	8 105
4. Koneet ja kalusto	327	388	2. Vapaaehtoiset varaukset	3 050	3 050
5. Muut aineelliset hyödykkeet			C PAKOLLISET VARAUKSET	1 173	833
6. Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	2 584	755	1. Eläkevaraukset		
III Sijoitukset	8 129	7 919	2. Muut pakolliset varaukset	1 173	833
1. Osakkeet ja osuudet	7 887	7 841	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	46	46
2. Osakkuusyhteisöosuudet			1. Valtion toimeksiannot		
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			2. Lahjoitusrahastojen pääomat	46	46
4. Muut lainasaamiset	242	78	3. Muut toimeksiantojen pääomat		
5. Muut saamiset			E VIERAS PÄÄOMA	8 702	3 002
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			I Pitkäaikainen	3 693	422
1. Valtion toimeksiannot			1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 265	
3. Muut toimeksiantojen varat			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 858	1 913	4. Lainat muilta luotonantajilta		
I Vaihto-omaisuus			5. Saadut ennakot	32	29
1. Aineet ja tarvikkeet			6. Ostovelat		
2. Keskeneräiset tuotteet			7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	396	393
3. Valmiit tuotteet			8. Siirtovelat		
4. Muu vaihto-omaisuus			II Lyhytaikainen	5 009	2 580
5. Ennakkomaksut			1. Joukkovelkakirjalainat		
II Saamiset	1 222	1 094	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	163	
Pitkäaikaiset saamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
1. Myyntisaamiset			4. Lainat muilta luotonantajilta	1 980	
2. Lainasaamiset			5. Saadut ennakot		
3. Muut saamiset			6. Ostovelat	1 244	1 025
4. Siirtosaamiset			7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	125	125
Lyhytaikaiset saamiset	1 222	1 094	8. Siirtovelat	1 496	1 430
1. Myyntisaamiset	592	511	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>34 765</u>	<u>30 712</u>
2. Lainasaamiset	36	16			
3. Muut saamiset	592	567	TASEEN TUNNUSLUVUT		
4. Siirtosaamiset	2		Omavaraisuusaste, %	71,5 %	87,4 %
III Rahoitusarvopaperit			Rahoitusvarallisuus euroa/asukas	-933	-254
1. Osakkeet ja osuudet			Suhteellinen velkaantuneisuus-%	25,4 %	9,1 %
2. Sijoitukset rahamarkkina- instrumentteihin			Lainat, euroa/asukas	1 324	0
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			Lainakanta 31.12., 1.000 euroa	5 408	0
4. Muut arvopaperit			Lainasaamiset 31.12., 1.000 euroa	242	77
IV Rahat ja pankkisaamiset	<u>3 636</u>	<u>819</u>	Asukasmäärä	4 084	4 161
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>34 765</u>	<u>30 712</u>			

Taseen tunnusluvut

1. Omavaraisuusaste, %:

$$= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)$$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää noin 65 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Kuntien omavaraisuusaste oli vuonna 2021 keskimäärin 58,8 %.

2. Rahoitusvarallisuus euroa/asukas:

$$= ((Saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) - (Vieras pääoma - Saadut ennakot)) / Asukasmäärä$$

Tunnusluku osoittaa likvidien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisinmaksuun. Rahoitusomaisuuden ja vieraan pääoman positiivinen erotus osoittaa määrän, mikä rahoitusomaisuudesta jää jäljelle, kun vieras pääoma on maksettu. Negatiivinen erotus osoittaa määrän, joka vieraasta pääomasta jää rahoitusomaisuudella kattamatta.

3. Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

$$= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla.

Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus oli vuonna 2021 koko kuntasektorilla 57,7 %.

4. Lainakanta 31.12.

$$= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)$$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Huom! Polvijärven kunnalla ei ole merkittäviä vuokravastuita tai leasingvastuita (vrt. tunnusluku: Velat ja vastuut, % käyttötuloista). Kunta ei ole toteuttanut rakennushankkeitaan leasingrahoituksella.

5. Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Kuntien lainamäärä euroa/asukas oli vuonna 2021 keskimäärin 3 465 euroa.

6. Lainasaamiset 31.12.

$$= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset$$

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

3.4 Kunnan kokonaistulot ja -menot

TULOT	1 000 euroa	%
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	6 279	14,9
Verotulot	13 062	31,1
Valtionosuudet	16 815	40,0
Korkotuotot	3	
Muut rahoitustuotot	242	0,6
Tulorahoituksen korjauserät		
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	11	
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	16	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 428	8,2
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 980	4,7
Muut maksuvalmiuden muutokset	184	0,5
Kokonaistulot yhteensä	42 020	100,0

MENOT	1 000 euroa	%
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	37 020	94,0
Korkokulut	4	
Muut rahoituskulut	10	
Pakollisten varausten muutos	-340	-0,9
Investoinnit		
Investointimenot	2 508	6,4
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	200	0,5
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman vähennykset		
Kokonaismenot yhteensä	39 402	100,0

Rahavarojen muutos   **2 817**

4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntakonsernin toimintaa ohjataan valtuuston hyväksymillä konserniohjeilla.

4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä ja selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Polvijärven kuntakonserniin kuuluvat Polvijärven kunta ja kunnan kokonaan omistamat tytäryhtiöt Polvijärven yrityspalvelu Oy ja Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot. Konsernitilinpäätöstä laadittaessa kuntakonserniin on yhdistelty lisäksi kuntayhtymät, eli Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ja Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä (Siun sote) niihin sisältyvien Polvijärven kunnan omistusosuuksien mukaisesti.

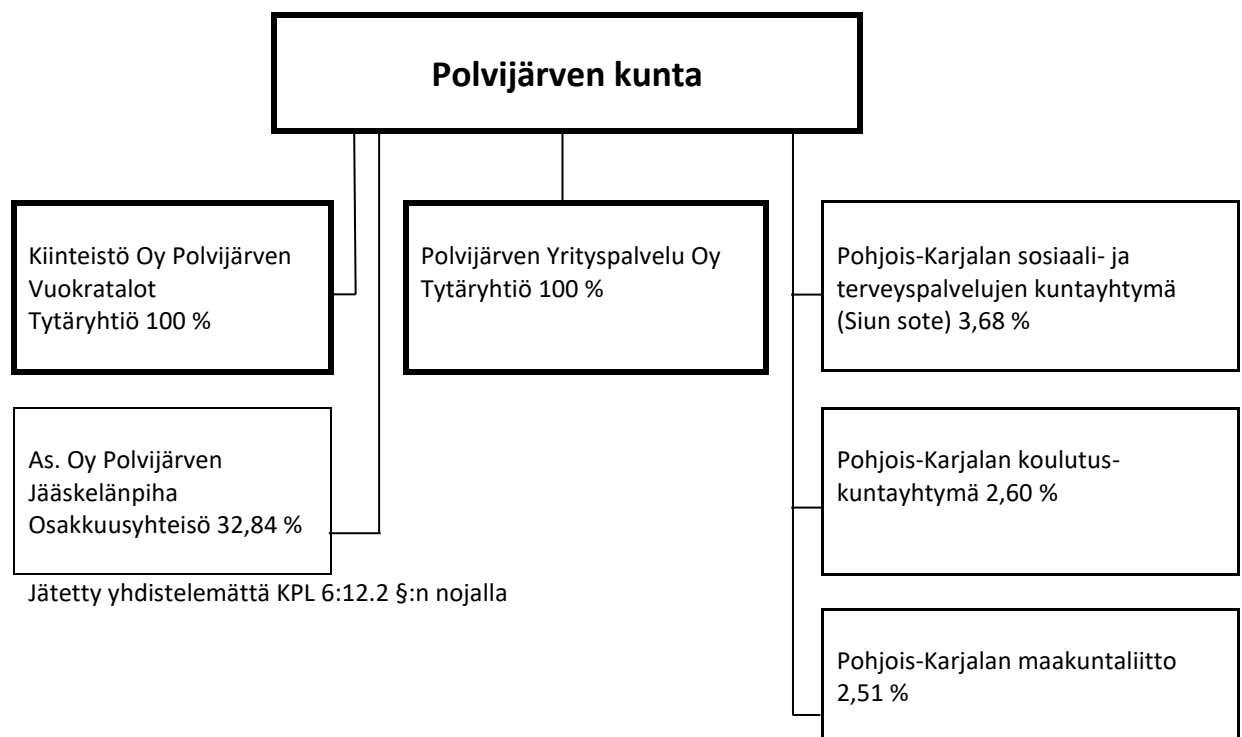
Polvijärven kunnan tytäryhtiöt ovat omalta osaltaan toteuttaneet Polvijärven kunnan kuntastrategiassa ja toiminta-ajatuksessa valtuuston asettamia tavoitteita ja päämääriä.

Tytäryhtiöillä ei ole omaa palkattua vakinaista henkilöstöä, vaan tehtävät on hoidettu kunnan henkilöstön toimesta oman toimen ohella. Kunnan ja tytäryhtiöiden rahoitus on hoidettu yhteisesti konserniajattelun mukaisesti.

Kuntaa ja sen tytäryhtiöitä on johdettu keskitetysti ja tytäryhtiöitä koskevat merkittävimmät päätökset muun muassa rahoituksen osalta ovat olleet osa kunnan talousarviota. Kunnan ja sen tytäryhtiöiden toimintaa on hoidettu kunnan palveluksessa olevien henkilöiden toimesta, joten tiedonkulku on ollut nopeaa ja tehokasta. Tytäryhtiöiden taloudellinen tilanne on ollut hyvin kunnan tiedossa.

Kuntayhtymien osalta Polvijärven kunta on yhteistyössä muiden kuntayhtymän jäsenkuntien kanssa toteuttanut kuntayhtymien toiminta-ajatusta kuntien tarpeista ja lähtökohdista katsoen.

Kuntakonsernin rakenne 31.12.2022

Kuntayhtymien yhdistelyt on tehty peruspääomaosuuden suhteessa

Polvijärven yrityspalvelu Oy:n toimintakertomus vuodelta 2022

Polvijärven yrityspalvelu Oy on kokonaan Polvijärven kunnan omistama elinkeinoyhtiö. Yhtiön pääasiallisena tehtävänä on omistamiensa teollisuustilojen vuokraus ja yritystoiminnan edistäminen Polvijärvellä.

Polvijärven yrityspalvelu Oy:n toimitusjohtajana on vuonna 2022 toiminut tekninen johtaja Ari Soikkeli.

Polvijärven yrityspalvelu on edistänyt Polvijärven yrityselämää läheisessä yhteistyössä yrittäjien ja Polvijärven kunnan elinkeinoasioita hoitavien henkilöiden kanssa. Polvijärven yrityspalvelu Oy on huolehtinut yritystilojen vuokraamisesta omalta osaltaan.

Polvijärven yrityspalvelu Oy on tehnyt suunnitelman mukaisia poistoja 80 785,01 euroa. Tilikauden tappio on 37 041,72 euroa.

Yhtiön vieras pääoma tilikauden lopussa on 4 117,88 euroa ja se väheni tilikauden aikana 5 416,84 eurolla. Yhtiöllä ei ollut lainkaan pitkäaikaista vierasta pääomaa.

Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalojen toimintakertomus vuodelta 2022

Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot on Polvijärven kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiö on perustettu 31.12.1993 fuusioimalla kahdeksan erillistä yhtiötä. Yhtiöllä on asuinhuoneistoja yhteensä 104 kpl, joiden rakennusala on yhteensä 7 193,5 m². Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut tekninen johtaja Ari Soikkeli.

Yhtiö on ARAn purkuavustuksen avustuksella jatkanut tyhjien huonokuntoisten rakennusten purkamista purkamalla Polvikumpu II A-talon:n, Ahdinpuiston D-talon, Vaarantupa I ja II:n sekä Kuorevinkki I ja II:n vuoden 2022 aikana. Purkamisten vuoksi yhtiön vuokra-asuntojen määrä on vähentynyt 28 asunnolla.

Yhtiön liikevaihto oli 427 695,30 euroa. Vuokrasaattavia oli vuoden lopussa 13 329,78 euroa.

Poistoja vuodelle 2022 on tehty rakennuksista 89 481,18 euroa ja koneista 1 570,76 euroa. Purettujen asuntojen kustannukset on kirjattu korjauskustannuksiin.

Yhtiöllä oli lainoja vuoden lopussa yhteensä 332 858,74 euroa. Yhtiön lainamäärä kasvoi vuoden aikana 184 008,77 eurolla (pitkäaikainen +109 719,64 euroa ja lyhytaikaiset lainat rah.laitoksilta ja saman konsernin yrityksiltä +74 289,13 euroa). Korkokulut olivat 3 276,17 euroa.

Yhtiön tilikauden tappio on 159 068,85 euroa ja se siirretään voitto-/tappiotilille.

Vuokrataloyhtiössä on tehty kuntokartoitus vuonna 2017. Huonokuntoisimpien rakennusten purkamista jatketaan ja jatkossa yhtiö keskittää asukkaat hyväkuntoisiin asuntoihin, joita on tarkoituksenmukaista korjata.

4.2 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tytäryhtiöiden kulut muodostuvat lähinnä niiden omistamien kiinteistöjen menoista, kummallakaan yhtiöllä ei ole palkattua henkilökuntaa.

Tytäryhtiöiden talous tulee olemaan jatkossakin tiukalla, mutta sitä helpottaa Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalojen huonokuntoisten ja tarpeettomiksi käyneiden asuntojen purkamisen ja matalat kulurakenteet. Arvion mukaan tytäryhtiöt tulevat pärjäämään tarkalla taloudenpidolla ja kiinteitä kustannuksia karsimalla.

Kunnan talouden osalta ratkaisevaa on ollut Siun soten viimeisten vuosien kustannuskehitys. Polvijärven kunnan maksuosuus Siun sotelle kasvoi yhteensä noin 1,7 milj. euroa vuonna 2022. Lisäksi katettavaksi tuli 1,2 milj. euron osuus kuntayhtymän alijäämästä. Vuodesta 2023 alkaen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen rahoitus tulee valtiolta ja kuntien omistus sekä vastuu kustannusten kattamisesta päättyi 31.12.2022. Tämän johdosta kunnalta jäävät tulevaisuudessa pois sotekustannukset, mutta toisaalta tulopuolelta sosiaali- ja terveystoimeen kohdistuvat valtionosuudet ja osa kunnallisverotuloista.

Kuntakonsernin tavoitteenasetteluun ollaan kunnan talousarviossa 2023 kiinnitetty huomiota ja konsernille sekä tytäryhtiöille on määritelty tarkemmat tavoitteet.

4.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Kuntakonsernin lainamäärä kasvoi tilikauden aikana 4 189 000 eurolla. Konsernilla oli vuoden 2022 lopussa lainaa 11 380 000 euroa, eli 2 786 euroa/asukas. Polvijärven kuntakonsernin lainamäärä/asukas vuoden 2021 tilinpäätöstietojen perusteella oli Suomen 8. pienin. Kuntien konsernilainojen keskiarvo vuoden 2021 lopussa oli 7 681 euroa/asukas. Vuoden 2022 tietoja ei ole vielä saatavissa.

Polvijärven kunnan ja tytäryhtiöiden lainamäärät 31.12.2022 (pitkäaikaiset lainat ja niiden vuodelle 2023 ajoittuvat lyhennykset):

	Lainojen kokonaismäärä	Siitä Polvijärven kunnan myöntämää lainaa	Lainaa kunnan ulkopuolelta
Polvijärven kunta	3 428 000		3 428 000
Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot	332 859	277 765	55 094
Polvijärven yrityspalvelu Oy	0	0	0
Yhteensä	3 760 859	277 765	3 483 094
	(920 €/asukas)		(853 €/asukas)

Konsernitaseessa olevaan lainamäärään lasketaan mukaan edellä oleva kunnan ulkopuolelta otettu laina ja lisäksi kunnan omistusosuuden mukainen osuus kuntayhtymien lainamäärästä.

4.3.1 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Sisältää vain ulkoiset tulot ja menot

	2022 1 000 euroa	2021 1 000 euroa
Toimintatuotot	40 244	35 217
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-68 448	-62 786
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	—	—
Toimintakate	-28 204	-27 569
Verotulot	13 062	12 692
Valtionosuudet	16 815	15 767
Rahoitustuotot ja -kulut	—	—
Korkotuotot	33	46
Muut rahoitustuotot	270	196
Korkokulut	-79	-57
Muut rahoituskulut	-89	-18
Vuosikate	1 809	1 056
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 417	-2 425
Tilikauden arvonalentumiset	-1	-302
Satunnaiset erät	—	—
Tilikauden tulos	-609	-1 670
Tilinpäätössiirrot	657	453
Vähemmistöosuudet	7	-1
Tilikauden verot	0	-1
Laskennalliset verot	-3	-2
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	50	-1 221
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	2022	2021
Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, %:		
100 x Toimintatuotot/Toimintakulut	58,8 %	56,1 %
Vuosikate prosenttia poistoista:		
100 x (Vuosikate/Poistot)	74,5 %	43,6 %
Vuosikate, euroa/asukas:	441	254
Asukasmäärä:	4 084	4 161

4.3.2 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022 1 000 euroa	2021 1 000 euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 801	1 056
Satunnaiset erät		3
Tulorahoituksen korjauserät	184	-383
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 829	-2 862
Rahoitusosuudet investointimenoihin	31	96
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	78	54
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-1 733</u>	<u>-2 035</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	-200	
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 412	1 428
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-579	-687
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 668	-274
Oman pääoman muutokset	-21	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-8	-25
Vaihto-omaisuuden muutos	97	-24
Saamisten muutokset	-1 913	-335
Korottomien velkojen muutokset	698	788
Rahoituksen rahavirta	<u>5 153</u>	<u>873</u>
Rahavarojen muutos	<u>3 420</u>	<u>-1 162</u>
Rahavarojen muutos	3 420	-1 162
Rahavarat 1.1.	3 365	4 528
Rahavarat 31.12.	6 785	3 366

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut:

	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1.000 euroa		-13 025
Investointien tulorahoitus, %	47,4 %	15,5 %
100 x Vuosikate/Investointimenot - inv. rahoitusosuudet		
Pääomamenojen tulorahoitus, %	43,1 %	12,4 %
100 x Vuosikate/Investointimenot - inv. rahoitusosuudet + antolainojen nettolisäys + lainanlyhennykset		
Lainanhoitokate	0,3	0,7
<u>Vuosikate + Korkokulut</u> Korkokulut + Lainanlyhennykset		

4.3.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
	2022	2021		2022	2021
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	33 386	32 078	A OMA PÄÄOMA	23 165	24 238
I Aineettomat hyödykkeet	147	73	I Peruspääoma	8 881	8 881
Aineettomat oikeudet	108	34	Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä		
Konserniliikearvo			II Arvonkorotusrahasito	89	89
Muut pitkävaikutteiset menot	39	38	III Muut omat rahastot	244	245
Ennakkomaksut			IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	13 874	16 205
II Aineelliset hyödykkeet	32 067	30 942	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	50	-1 221
Maa- ja vesialueet	1 638	1 634	VÄHEMMISTÖOSUUDET	33	40
Rakennukset	20 826	21 180			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 703	5 230	KONSERNIRESERVI		
Koneet ja kalusto	1 533	1 538	B POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	4		Poistoero		
Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	3 363	1 359	Vapaaehtoiset varaukset		
III Sijoitukset	1 172	1 064	C PAKOLLISET VARAUKSET	1 069	448
Osakkuusyhteisöosuudet	324	413	Eläkevaraukset	4	4
Osakkeet ja osuudet	844	647	Muut pakolliset varaukset	1 065	444
Joukkovelkakirjalainasaamiset			ARVOSTUSERÄT		
Muut lainasaamiset			D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	129	132
Muut saamiset	4	4	Valtion toimeksiannot	75	79
ARVOSTUSERÄT			Lahjoitusrahastojen pääomat	52	52
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	69	64	Muut toimeksiantojen pääomat	1	1
Valtion toimeksiannot	68	63	E VIERAS PÄÄOMA	21 622	14 665
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet			I Pitkäaikainen	10 693	6 252
Muut toimeksiantojen varat	1	1	Joukkovelkakirjalainat		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 549	7 341	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 244	5 810
I Vaihto-omaisuus	147	245	Lainat julkisyhteisöiltä	1	1
Aineet ja tarvikkeet	147	245	Lainat muilta luotonantajilta		
Keskeneräiset tuotteet			Saadut ennakot	52	48
Valmiit tuotteet			Ostovelat		
Muu vaihto-omaisuus			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat		
Ennakkomaksut			Siirtovelat		
II Saamiset	5 596	3 729	Liittymismaksut	396	393
Pitkäaikaiset saamiset	3	3	II Lyhytaikainen	10 929	8 413
Myyntisaamiset	3	3	Joukkovelkakirjalainat		368
Lainasaamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 781	595
Muut saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	58	
Siirtosaamiset			Lainat muilta luotonantajilta		
Lyhytaikaiset saamiset	5 593	3 726	Saadut ennakot	5	3
Myyntisaamiset	2 567	1 028	Ostovelat	2 734	2 381
Lainasaamiset			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	742	770
Muut saamiset	882	739	Siirtovelat	4 519	4 271
Siirtosaamiset	2 090	1 959	Laskennalliset verovelat	28	25
III Rahoitusarvopaperit	523	620	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	45 984	39 483
Osakkeet ja osuudet					
Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteihin	512	518	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3	3	Omavaraisuusaste, %	39,3 %	61,5 %
Muut arvopaperit	5	99	Rahoitusvarallisuus, euroa/asukas	-2 248	-1 148
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 262	2 746	Konsernin lainat, euroa/asukas	3 204	1 728
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 984	39 483	Konsernin lainakanta 31.12., 1.000 €	13 084	7 191
			Konsernin lainasaamiset 31.12., 1.000 €	0	0
			Kunnan asukasmäärä	4 084	4 161

Konsernitaseen tunnusluvut

1. Konsernin omavaraisuusaste (%):

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Tunnusluku mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisten tulosten sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Konsernin omavaraisuusasteen keskiarvo kunnissa v. 2021 lopussa oli 42,3 %.

2. Rahoitusvarallisuus euroa/asukas:

$$= ((\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) - (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})) / \text{Asukasmäärä}$$

Tunnusluku osoittaa likvidien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisinmaksuun. Rahoitusomaisuuden ja vieraan pääoman positiivinen erotus osoittaa määrän, mikä rahoitusomaisuudesta jää jäljelle, kun vieras pääoma on maksettu. Negatiivinen erotus osoittaa määrän, joka vieraasta pääomasta jää rahoitusomaisuudella kattamatta.

3. Konsernin lainakanta 31.12.:

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

4. Konsernin lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernin lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Konsernin lainat/asukas keskiarvo kunnissa v. 2021 lopussa oli 7 681 euroa/asukas.

5. Lainasaamiset 31.12.:

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

5.1 Tilikauden tuloksen käsittely

1. Edellisten tilikausien ylijäämät

Kunnan vuoden 2022 taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 6 795 620,95 euroa.

2. Edelliseen tilinpäätökseen sisältyvät investointivaraukset ja kertyneet poistoerot

Kunnan taseessa 31.12.2021 olivat seuraavat investointivaraukset:

Urheilukenttä	50 000,00	
Hoivayksikön rakentaminen	<u>3 000 000,00</u>	
Yhteensä	3 050 000,00	euroa

Kunnan taseessa 31.12.2022 olivat seuraavat kertyneet poistoerot:

Poistoerot:

Koulukeskuksen peruskorjaus	1 485 186,01	
Sotkuman koulu ja päiväkoti	2 427 310,63	
Siirtoviemäri	2 223 869,88	
Jätevedenpuhdistamon muutostyöt	102 060,88	
Kk:n Jyrintien alueen vesihuolto	58 797,26	
Kaukolämpölaitoksen varalämpölaite	256 716,88	
Vapaa-aikatalon peruskorjaus	<u>1 550 785,55</u>	
Yhteensä	8 104 727,09	euroa

3. Tilikauden 2022 tuloksen käsittely

Tilikauden 2022 tulos osoittaa -2 185 066,87 euron tulosta.

Kunnanhallitus esittää seuraavaa tilikauden tuloksen käsittelyä:

3.1. Taseessa olevaa kertynyttä poistoeroa tuloutetaan tuloslaskelmaan kattamaan valmistuneiden kohteiden vuosipoistoja:

Koulukeskuksen peruskorjaus	98 834,50	
Sotkuman koulu ja päiväkoti	106 694,33	
Siirtoviemäri	105 761,24	
Jätevesipuhdistamon muuttaminen tasausaltaaksi	17 617,95	
Kirkonkylän vesi- ja viemärlaitoksen laajennus	5 879,73	
Kaukolämpölaitoksen varalämpölaite	28 551,91	
Vapaa-aikatalon peruskorjaus	<u>87 798,47</u>	
Poistoeron tuloutus yhteensä	451 138,13	euroa

3.3. Tilikauden alijäämä -1 536 231,30 euroa kirjataan edellisten tilikausien yli- ja alijäämättilille.

4. Taseessa olevat kertyneet ylijäämät, varaukset ja poistoerot yhteensä 31.12.2022:

Kertyneet ylijäämät	5 259 389,66	
Kertyneet investointivaraukset	3 050 000,00	
Kertyneet poistoerot	<u>7 653 588,97</u>	
Yhteensä	15 962 978,63	euroa

Investointivaraukset 31.12.2022 ovat:

Urheilukenttä	50 000,00	
Hoivayksikön rakentaminen	<u>3 000 000,00</u>	
Yhteensä	3 050 000,00	euroa

Poistoerot 31.12.2022 ovat:

Koulukeskuksen peruskorjaus	1 386 351,51	
Sotkuman koulu ja päiväkoti	2 320 616,30	
Siirtoviemäri	2 118 108,65	
Jätevedenpuhdistamon muutostyöt	84 442,93	
Kk:n Jyrintien alueen vesihuolto	52 917,53	
Kaukolämpölaitoksen varalämpölaite	228 164,97	
Vapaa-aikatalon peruskorjaus	<u>1 462 987,08</u>	
Yhteensä	7 653 588,97	euroa

5.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnan toimintakulut kasvoivat vuoteen 2021 verrattuna 1 922 430 eurolla (5,5 %), mutta vastaavasti käyttötulot (toimintatulot, verotulot ja valtionosuudet) kasvoivat 1 405 026 eurolla (4,0 %). Kunnan vuosikate huononi 437 839 eurolla.

Toimintakulujen kasvu johtui pääosin sosiaali- ja terveystalouden tulosalueen menojen kasvusta 1 353 552 eurolla. Tilinpäätökseen sisältyy uusi 1 173 304 euron pakollinen varaus Siun soten alijäämien kattamiseen.

Polvijärven kunnan talous säilyi vakaana. Kunnan omavaraisuusaste on 71,5 %, jolla oltaisiin vuoden 2021 tilinpäätöstietojen perusteella Suomen 5. omavaraisin kunta. Omavaraisuusaste oli kunnissa vuonna 2021 keskimäärin 58,8 %.

Kunnan talous ei ole lähivuosina johtamassa kuntalain 118 §:n mukaiseen arviointimenettelyyn, varsinkin kun kuntien talousvertailut mahdollisten ns. kriisikuntakriteerien osalta tapahtuvat konsernitasolla. Talousarvion tarkka seuranta ja noudattaminen ovat kaikkien toimialojen vastuulla. Polvijärven kunnan tulee jatkossakin sopeuttaa toimintansa käytettävissä oleviin tuloihin.

Konsernin kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2022 lopussa oli 13 874 973 euroa, joten Polvijärven kuntakonsernin tilanne on hyvä ja kriisikuntakriteerien täytyminen on kaukana. Konsernissa ylijäämään lasketaan kertyneen ylijäämän lisäksi poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Polvijärven kunnan ja kuntakonsernin sijoituksia Suomen kaikkien kuntien vertailussa:

Vuoden 2021 tilinpäätökset
(Lähde Kuntaliitto)

	<u>Kunta</u>	<u>Konserni</u>
Lainamäärä €/asukas	2. pienin	8. pienin
Omavaraisuusaste-%	5. paras	4. paras
Kertynyt ylijäämä €/asukas		40. suurin
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	3. pienin	4. pienin
Verotulot €/asukas	140. pienimmät	

5.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Polvijärvellä noudatetaan talouspolitiikkaa, jonka mukaan kunnan menot mitoitetaan käytettävissä oleviin tuloihin. Kunta on pystynyt toteuttamaan palvelunsa keskimääräistä edullisemmin ja tuottavammin.

Kunta on käytännössä koko 2000-luvun tehnyt joka vuosi ylijäämäisen tilinpäätöksen, mutta kunnan vuoden 2021 tilinpäätös on noin 1,3 milj. euroa alijäämäinen ja vuoden 2022 tilinpäätös noin 1,5 milj. euroa alijäämäinen. Vuoden 2022 alijäämä aiheutuu isolta osin kunnan osuudesta Siun soten alijäämän kattamiseen, jota varten tilinpäätökseen on muodostettu pakollinen varaus. Loppuosa alijäämästä muodostuu sivistystoimen ja teknisen toimen määrärahojen ylityksistä, jotka puolestaan johtuvat kohonneista kustannuksista ja sijaistusten aiheuttamista kustannuksista. Kunnan taseessa oleva kertynyt ylijäämä on vuoden 2022 lopussa noin 5,3 milj. euroa.

Kunta on viime vuosina investoinut voimakkaasti, mikä näkyy poistojen kasvuna. Uusimpana kohteena on kunnan historian suurin investointihanke, 60-paikkainen tuetun palveluasumisen hoivayksikkö, jonka kanssa samoihin tiloihin tulee myös kunnan keskuskeittiö sekä koululaisten ruokala. Hoivayksikön rakentaminen tulee lisäämään kunnan lainamäärää, mutta ei vielä lähellekään kuntien keskiarvoa.

Kunnan talous on edelleen hyvässä kunnossa. Lähtötilanne on hyvä ja se antaa turvaa mahdollisesti toteutuvien riskien varata.

Siun soten menot kasvoivat voimakkaasti vuosina 2021-2022. Hyvinvointialueuudistus tuli voimaan vuoden 2023 alusta lukien, jolloin kuntayhtymäpohjaisen Siun soten toiminta päättyi ja sosiaalitoimi, terveydenhuolto sekä pelastuslaitos siirtyivät valtion hyvinvointialueen hoidettaviksi. Hyvinvointialueuudistuksen vaikutus kuntien valtionosuuspohjaan on merkittävä ja valtionosuuksien pieneneminen on huomioitava talouden suunnittelussa.

Ukrainassa 24.2.2022 alkaneen sodan vaikutukset ulottuvat koko Eurooppaan ja siten myös Suomeen ja kaikkiin kuntiin. Tilanteen vaikutukset voivat jatkua vielä pitkään, sillä hyökkäyssota on edelleen käynnissä. Kunnan kannalta epävarmuutta aiheuttavat sotaa pakenevien henkilöiden avuntarve, sodan aiheuttamat kohonneet kustannukset, kuten polttoaine- ja elintarvikekustannukset sekä pienentyvät verotulot. Polvijärven kunta on varautunut ukrainalaisten majoitusapuun, mutta kunnan varustamiin asuntoihin ei ole osoitettu vielä avuntarvitsijoita.

6 Toteutumisvertailut

Talousarvion sitovuudessa noudatetaan Polvijärvellä bruttoperiaatetta. Tämä tarkoittaa sitä, että talousarviossa tulosalueelle menoihin myönnettyjä määrärahoja ei saa ilman valtuuston päätöstä ylittää, vaikka tulosalueelle tulisi talousarviovuoden aikana ennakoimattomia tuloja. Sitovuustaso on merkitty taulukkoon harmaalla taustavärillä.

Valtuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma sitoo toimialoja ja viranhaltijoita Kuntalain 110§:n mukaisesti. Lisäksi toimialoja ja viranhaltijoita sitovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet.

6.1 Käyttötalouden toteutumisvertailu tulosalueittain

Sisältää sekä sisäiset että ulkoiset menot ja tulot. Täysin euroin.

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2022	Poikkeama
Rahoituserät					
Tuotot	29 367 695		29 367 695	30 346 275	978 580
Kulut	-140 886		-140 886	-85 616	55 270
Netto	29 226 809		29 226 809	30 260 659	1 033 850

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2022	Poikkeama
Vaalit					
Tuotot	0		0	9 477	9 477
Kulut	-10 000		-10 000	-15 340	-5 340
Netto	-10 000		-10 000	-5 863	4 137
Tilintarkastus					
Tuotot	0		0	0	0
Kulut	-24 000		-24 000	-22 609	1 391
Netto	-24 000		-24 000	-22 609	1 391
Sosiaali- ja terveystaloudet					
Tuotot	40 000		40 000	43 416	3 416
Kulut	-19 224 123		-19 224 123	-20 878 188	-1 654 065
Netto	-19 184 123		-19 184 123	-20 834 772	-1 650 649
Yleis- ja taloushallinto					
Tuotot	1 717 832		1 717 832	1 768 895	51 063
Kulut	-3 852 966		-3 852 966	-3 662 484	190 482
Netto	-2 135 134		-2 135 134	-1 893 589	241 545
Elinkeinotoimi					
Tuotot	0		0	7 000	7 000
Kulut	-234 000		-234 000	-194 862	39 138
Netto	-234 000		-234 000	-187 862	46 138

	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2021	Poikkeama
Rakennusvalvonta					
Tuotot	45 200		45 200	50 665	5 465
Kulut	-145 467		-145 467	-157 155	-11 688
Netto	-100 267		-100 267	-106 490	- 6 223
Sivistystoimi					
Tuotot	399 600		399 600	474 831	75 231
Kulut	-7 821 862		-7 821 862	-8 017 447	-195 585
Netto	-7 422 262		-7 422 262	-7 542 616	-120 354
Tekniset palvelut					
Tuotot	3 668 830		3 668 830	3 898 045	229 215
Kulut	-3 326 051		-3 326 051	-4 001 280	-675 229
Netto	342 779		342 779	-103 235	-446 014

Tulosalueiden menoista ylittyivät vaalien, sosiaali- ja terveyspalveluiden, rakennusvalvonnan, sivistystoimen ja teknisten palveluiden menot. Vastaavasti menoylitystä tehneistä tulosalueista myös kaikkien ennakoidut tulot ylittyivät. Edellä olevat ylitykset ovat menossa valtuuston hyväksyttäväksi seuraavaan valtuuston kokoukseen ennen tilinpäätöksen hyväksymistä.

6.2 Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Sisältää sekä sisäiset että ulkoiset menot ja tulot toimialojen hyväksymien käyttösuunnitelmien mukaan. Luvut täysin euroin.

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2022	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 807 893		2 807 893	2 609 865	198 028
Maksutuotot	296 588		296 588	271 694	24 894
Tuet ja avustukset	527 500		527 500	609 713	-82 213
Muut toimintatuotot	2 266 309		2 266 309	2 787 885	-521 576
Toimintatuotot yhteensä	5 898 290		5 898 290	6 279 156	-380 866
Toimintakulut					
Henkilöstökulut:	-7 942 932		-7 942 932	-7 998 646	55 714
Palkat ja palkkiot	-6 209 117		-6 209 117	-6 392 387	183 270
Henkilösivukulut:	-1 733 815		-1 733 815	-1 606 259	-127 556
Eläkekulut	-1 482 939		-1 482 939	-1 407 605	-75 334
Muut henkilösivuk.	-250 876		-250 876	-198 654	-52 222
Palvelujen ostot	-22 629 210		-22 629 210	-24 997 634	2 368 424
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 820 485		-1 820 485	-2 163 348	342 863
Avustukset	-1 061 630		-1 061 630	-756 648	-304 982
Muut toimintakulut	-1 255 098		-1 255 098	-1 104 134	-150 964
Toimintakulut yhteensä	-34 709 355		-34 709 355	-37 020 410	2 311 055
Toimintakate	-28 811 065		-28 811 065	-30 741 254	1 930 189
Verotulot	12 299 000		12 299 000	13 061 812	-762 812
Valtionosuudet	16 807 000		16 807 000	16 815 353	-8 353
Rahoitustuotot ja -kulut:	164 867		164 867	230 684	-65 817
Korkotuotot	4 867		4 867	2 656	2 211
Muut rahoitustuotot	230 000		230 000	241 944	-11 944
Korkokulut	-50 000		-50 000	-4 212	-45 788
Muut rahoituskulut	-20 000		-20 000	-9 706	-10 294
Vuosikate	459 802		459 802	-633 405	1 093 207
Poistot ja arvonalentumiset	-1 450 000		-1 450 000	-1 551 662	101 662
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 450 000		-1 450 000	-1 551 662	101 662
Arvonalentumiset					

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2022	Poikkeama
Tilikauden tulos	-990 198		-990 198	-2 185 067	-1 194 869
Poistoeron muutos	400 000		400 000	451 138	-51 138
Varausten muutos	0		0	197 697	-197 697
Tilikauden yli-/alijäämä	-590 198		-590 198	-1 536 231	-946 033

Verotulojen erittely

	Talousarvio 2022	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2022	Poikkeama
Kunnallisvero	9 931 000		9 931 000	10 183 746	-252 746
Kiinteistövero	904 000		904 000	935 822	-31 822
Yhteisövero	1 464 000		1 464 000	1 942 244	-478 244
Yhteensä	12 299 000		12 299 000	13 061 812	-762 812

Polvijärven kunnan tuloveroprosentit ja kiinteistöveroprosentit ovat olleet seuraavat:

	2022	2021	2020
Tuloveroprosentti	20,25	20,25	20,25
Yleinen kiinteistövero-%	0,93	0,93	0,93
Vakinaisten asuinrakennusten vero-%	0,50	0,50	0,50
Muiden asuinrakennusten vero-%	1,00	1,00	1,00
Yleishyödyllisten yhteisöjen vero-%	0,00	0,00	0,00
Verovuoden kunnallisverotuksen maksuunpannut verot yhteensä		9 963 533 (2,7 %)	9 697 324 (1,6 %)

Kunnallisverotuloja kertyi tilinpäätösvuonna 10 183 746 euroa, mikä oli 252 746 euroa enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Kunnallisverotuksen maksuunpannut verot lisääntyivät verovuonna 2021 edellisvuoteen verrattuna 2,7 %. Kunnallisveron kertymä oli 241 172 euroa (2,4 %) suurempi kuin vuonna 2021. Tuloveroprosentti oli sama kuin edellisenä vuonna eli 20,25.

Kiinteistöverotuloja kertyi 935 822 euroa, mikä oli 31 822 euroa enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Kiinteistöverotulot lisääntyivät edellisvuoteen verrattuna 29 502 eurolla, eli 3,3 %. Kasvua selitti osin se, että alkuvuodesta 2022 kunnalle tilitettiin maksamattomia kiinteistöveroja vuodelta 2021.

Yhteisöverotuloja kertyi 1 942 244 euroa. Yhteisöveroja kertyi 478 244 euroa enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin. Yhteisöverotulot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 99 367 eurolla eli 5,4 %.

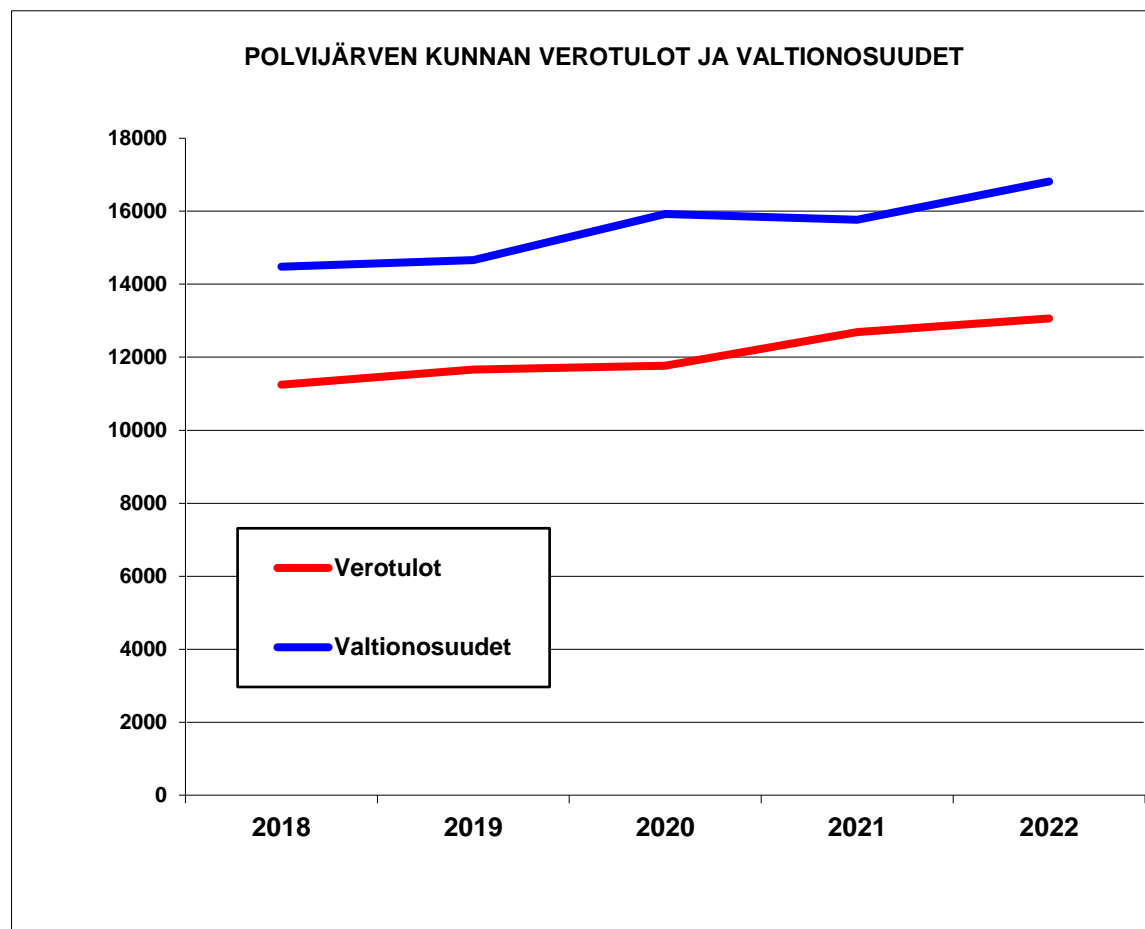
Verotuloja kertyi yhteensä 13 061 812 euroa. Verotulot muodostuivat yhteensä 762 812 euroa suuremmiksi kuin talousarviossa ennakoitiin. Verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 370 041 eurolla eli 2,9 %.

Valtionosuuksien erittely

	Talousarvio 2022	Talousarvio -muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2022	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	9 488 000		9 488 000	9 501 356	-13 356
Verotuloihin perustuva vo. tasaus	4 829 000		4 829 000	4 826 358	2 642
Opetus- ja kulttuuritoimen vo.	-488 000		-488 000	-611 441	123 441
Verotulomenetysten kompensatio	2 978 000		2 978 000	3 099 080	-121 080
Yhteensä	16 807 000		16 807 000	16 815 353	-8 353

Verotulot ja valtionosuudet, 1.000 euroa

	2018	2019	2020	2021	2022	Muutos ed. vuoteen (%)
Verotulot	11 248	11 659	11 770	12 692	13 062	+ 2,9 %
Valtionosuudet	14 480	14 662	15 923	15 767	16 815	+ 6,7 %
Yhteensä	25 728	26 321	27 693	28 459	29 877	+5,8 %

6.3 Investointien toteutumisvertailu

Luvut täysin euroin. Sitovuustaso on merkitty taulukkoon harmaalla taustavärillä. Investoinneissa on lisäksi hankekohtainen sitovuus.

Kunnanhallitus

	Talousarvio 2022	Tilinpäätös 2022	Poikkeama
Maa- ja vesialueet			
Tuotot	20 000	22 434	2 434
Kulut	-100 000	-15 217	84 783
Netto	-80 000	7 217	87 217
Koneet ja kalusto			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-30 000	-14 341	15 659
Netto	-30 000	-14 341	15 659
Osakkeet ja osuudet			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-300 000	-106 514	193 487
Netto	-300 000	-106 514	193 487
Laajakaista/valokuituverkko			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-100 000	0	100 000
Netto	-100 000	0	100 000
Keskuskeittiön hankinnat			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-34 500	0	34 500
Netto	-34 500	0	34 500
Tulosalue yhteensä	-544 500	-113 637	430 863

Sivistystoimi

	Talousarvio 2022	Tilinpäätös 2022	Poikkeama
Vapaa-aikatoimen hankinnat			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-20 000	-13 718	6 282
Netto	-20 000	-13 718	6 282
Varhaiskasvatuksen hankinnat			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-20 000	-17 360	2 640
Netto	-20 000	-17 360	2 640
Sivistystoimen hallinto			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-10 000	-572	9 428
Netto	-10 000	-572	9 428
Kalusteet ja oppimisympäristön kehittäminen			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-50 000	-35 759	14 241
Netto	-50 000	-35 759	14 241
Tulosalue yhteensä	-100 000	-67 409	32 591

Tekniset palvelut

	Talousarvio 2022	Tilinpäätös 2022	Poikkeama
Kiinteistöjen pienet korjaukset			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-20 000	-20 287	-287
Netto	-20 000	-20 287	-287
Kiinteistöjen korjaukset			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-350 000	-340 290	9 710
Netto	-350 000	-340 290	9 710
Asumispalveluyksikön suunnittelu ja rakentaminen			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-7 325 000	-1 828 979	5 496 021
Netto	-7 325 000	-1 828 979	5 496 021
Kiinteistövalvomon päivitys			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-20 000	-13 915	6 085
Netto	-20 000	-13 915	6 085
Haja-asutusalueen kiinteistöjen jätevesijärjestelmä			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-10 000	0	10 000
Netto	-10 000	0	10 000
Vesiliittymien rakentaminen			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-10 000	0	10 000
Netto	-10 000	0	10 000
Viemäriliittymien rakentaminen			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-10 000	0	10 000
Netto	-10 000	0	10 000

	Talousarvio 2022	Tilinpäätös 2022	Poikkeama
Siirtoviemärin pumppaamoiden huollot			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-60 000	-25 029	34 971
Netto	-60 000	-25 029	34 971
Vesijohtoverkoston saneeraus			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-10 000	-2 226	7 774
Netto	-10 000	-2 226	7 774
Viemäriverkoston saneeraus			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-10 000	0	10 000
Netto	-10 000	0	10 000
Vesimittareiden sulkujen uusiminen			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-20 000	0	20 000
Netto	-20 000	0	20 000
Yleisten alueiden ja teiden kunnossapito ja valaistus			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-60 000	-65 064	-5 064
Netto	-60 000	-65 064	-5 064
Kaukolämpöliittymät			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-10 000	0	10 000
Netto	-10 000	0	10 000
Irtaimistohankinnat			
Tuotot	0	0	0
Kulut	-20 000	-8 253	11 747
Netto	-20 000	-8 253	11 747
Tulosalue yhteensä	-7 935 000	-2 304 043	5 630 957
Investoinnit yhteensä	-8 579 500	-2 485 089	6 094 411

Investointien merkittävä alitus johtuu siitä, että asumispalveluyksikön suunnittelu- ja rakentamisinvestoinnin kustannukset eivät toteutuneet ennakoidusti vuoden 2022 aikana. Asumispalveluyksikön varsinainen rakentaminen pääsi alkamaan vasta marraskuussa 2022, koska suunnitteluaikaa jouduttiin jatkamaan ARAn kanssa käytyjen keskustelujen perusteella, mikä viivästytti kilpailuttamista. Tästä syystä asumispalveluyksikön investointikustannukset jäivät talousarviota pienemmiksi.

6.4 Rahoitusosan toteutumisvertailu

Luvut täysin euroin

	Talousarvio 2022	Tilinpäätös 2022	Poikkeama
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	459 802	-633 405	-1 093 207
Tulorahoituksen korjauserät		538 118	538 118
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-8 599 500	-2 507 504	6 091 996
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>20 000</u>	<u>11 200</u>	<u>-8 800</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 119 698	-2 591 590	5 528 107
Rahoituksen rahavirta			
<i>Antolainaukset muutokset</i>			
Antolainasaamisten lisäykset	0	-200 000	-200 000
Antolainasaamisten vähennykset	0	16 223	16 223
<i>Lainakannan muutokset</i>			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	3 428 000	3 428 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	1 980 369	1 980 369
<i>Oman pääoman muutokset</i>			
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>		<u>184 202</u>	<u>184 202</u>
Rahoituksen rahavirta	0	5 408 794	5 408 794
Rahavarojen muutos	-8 119 698	2 817 203	10 936 901

6.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Määrärahat

	Alkup. TA	TA- muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikk.-%
Käyttötalousosa						
Rahoituserät	140 886		140 886	85 616	55 270	
Vaalit	10 000		10 000	15 340	-5 340	-53,4
Tilintarkastus	24 000		24 000	22 609	1 391	5,8
Sosiaali- ja terveystalv.	19 224 123		19 224 123	20 878 188	-1 654 065	-8,6
Yleis- ja taloushallinto	3 852 966		3 852 966	3 662 484	90 482	4,9
Elinkeinotoimi	234 000		234 000	194 862	39 138	16,7
Rakennusvalvonta	145 467		145 467	157 155	-11 688	-8,0
Sivistystoimi	7 821 862		7 821 862	8 017 447	-195 585	-2,5
Tekniset palvelut	3 326 051		3 326 051	4 001 280	-675 229	-20,3
Tuloslaskelmaosa						
Korkokulut	50 000		50 000	4 212	45 788	91,6
Muut rahoituskulut	20 000		20 000	9 706	10 294	51,5
Investointiosa						
Maa- ja vesialueet	100 000		100 000	15 217	84 783	84,8
Koneet ja kalusto	30 000		30 000	14 341	15 659	52,2
Osakkeet ja osuudet	300 000		300 000	106 514	193 487	64,5
Laajakaista/valokuituverkko	100 000		100 000	0	100 000	100,0
Keskuskeittiön hankinnat	34 500		34 500	0	34 500	100,0
Vapaa-aikatoimen hankinnat	20 000		20 000	13 718	6 282	31,4
Varhaiskasvatuksen hankinnat	20 000		20 000	17 360	2 640	13,2
Sivistystoimen hallinto	10 000		10 000	572	9 428	94,3
Kalusteet ja opp.ympäristö	50 000		50 000	35 759	14 241	28,5
Kiinteistöjen pienet korjaukset	20 000		20 000	20 287	-287	-1,4
Kiinteistöjen korjaukset	250 000	100 000	350 000	340 290	9 710	2,8
Asumispalveluyksikkö	7 325 000		7 325 000	1 828 979	5 496 021	75,0
Kiinteistövalvomon päivitys	20 000		20 000	13 915	6 085	30,4
Haja-asutusl.kiint.jätev.	10 000		10 000	0	10 000	100,0
Vesiliittymien rakentaminen	10 000		10 000	0	10 000	100,0
Viemäri liittymien rakentaminen	10 000		10 000	0	10 000	100,0
Siirtoviem.pumpp.huollot	60 000		60 000	25 029	34 971	58,3

Vesijohtoverkoston saneeraus	10 000		10 000	2 226	7 774	77,7
Viemäriverkoston saneeraus	10 000		10 000	0	10 000	100,0
Vesimitt.sulkujen uusiminen	20 000		20 000	0	20 000	100,0
Yl.alueiden ja teiden kpito	100 000	-40 000	60 000	65 064	-5 064	-8,4
Koulukeskuksen kuulutusjärj.	60 000	-60 000	0	0	0	0,0
Kaukolämpöliittymät	10 000		10 000	0	10 000	100,0
Irtaimistohankinnat	20 000		20 000	8 253	11 747	58,7
Rahoitusosa						
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	200 000	200 000	100,0

Valtuusto on hyväksynyt investointimäärärahojen talousarviomuutokset 14.06.2022 § 18.

Tuloarviot

	Alkup. TA	TA- muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Poikk.-%
Käyttötalousosa						
Rahoituserät	29 367 695		29 367 695	30 346 275	78 580	
Vaalit	0		0	9 477	9 477	100,0
Tilintarkastus	0		0	0	0	0
Sosiaali- ja terveystalv.	40 000		40 000	43 416	3 416	8,5
Yleis- ja taloushallinto	1 717 832		1 717 832	1 768 895	51 063	3,0
Elinkeinotoimi	0		0	7 000	7 000	100,0
Rakennusvalvonta	45 200		45 200	50 665	5 465	12,1
Sivistystoimi	399 600		399 600	474 831	75 231	18,8
Tekniset palvelut	3 668 830		3 668 830	3 898 045	229 215	6,2
Tuloslaskelmaosa						
Verotulot	12 299 000		12 299 000	3 061 8121	762 812	6,2
Valtionosuudet	16 807 000		16 807 000	16 815 353	8 353	0,0
Korkotuotot	4 867		4 867	2 656	-2 211	-45,4
Muut rahoitustuotot	230 000		230 000	241 944	11 944	5,2
Investointiosa						
Maa- ja vesialueet	20 000		20 000	22 434	2 434	12,2
Koneet ja kalusto	0		0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet	0		0	0	0	0
Laajakaista/valokuituverkko	0		0	0	0	0
Keskuskeittiön hankinnat	0		0	0	0	0
Vapaa-aikatoimen hankinnat	0		0	0	0	0
Varhaiskasv. hankinnat	0		0	0	0	0
Sivistystoimen hallinto	0		0	0	0	0
Kalusteet ja opp.ympäristö	0		0	0	0	0
Kiinteistöjen pienet korj.	0		0	0	0	0
Kiinteistöjen korjaukset	0		0	0	0	0
Asumispalveluyksikkö	0		0	0	0	0
Kiinteistövalvomon päiv.	0		0	0	0	0
Haja-asutusalueen kiint.jätev.	0		0	0	0	0
Vesiliittymien rakentaminen	0		0	0	0	0
Viemäri liitt. rakentaminen	0		0	0	0	0

Siirtoviem.pumpp.huollot	0	0	0	0	0
Vesijohtoverkoston saneeraus	0	0	0	0	0
Viemäriverkoston saneeraus	0	0	0	0	0
Vesimitt.sulkujen uusiminen	0	0	0	0	0
Yl.alueiden ja teiden kpiito	0	0	0	0	0
Kaukolämpöliittymät	0	0	0	0	0
Irtaimistohankinnat	0	0	0	0	0
Rahoitusosa					
Antolainasaamisten vähennys	0	0	16 223	16 223	100,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	3 428 000	3 428 000	100,0

6.6 Kunnan toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja toimialojen toimintakertomukset

Polvijärven kuntastrategia

Polvijärven kuntastrategia on päivitetty vuonna 2022.

Kuntastrategia ohjaa kaikkea kunnan toimintaa. Alla on selvitetty uuden kuntastrategian keskeisiä teemoja:

Polvijärven kunnan uudessa strategiassa korostetaan yhdessä tekemistä, yhteen hiileen puhaltamista ja yhteisöllisyyttä. Me kaikki – polvijärveläiset sekä Polvijärvellä vapaa-aikaansa viettävät ja täällä työssä käyvät – vaikutamme siihen, millainen paikka Polvijärvi on asua, elää ja yrittää. Visiomme on, että nyt ja tulevaisuudessa Polvijärvi on elinvoimainen ja alati uudistuva kunta, jossa ihmiset voivat hyvin.

Kuntastrategiassamme katseet on käännetty vuoteen 2030. Olemme pohtineet, mitkä ovat tämän päivän megatrendejä ja mitkä ovat Polvijärven kunnan menestystekijöitä tulevaisuudessa – niitä asioita, jotka erottavat meidät muista, erottavat eduksemme. Strategiatyötä teimme yhteistyössä kunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kesken, kuntalaisia unohtamatta. Kuntalaisten näkemyksiä kysyimme niin yleisötapahtumissa kuin kuntalaiskyselynkin avulla. Strategiatyötä olemme tehneet polvijärveläiseen tapaan kaikki yhdessä.

Strategiatyötä teimme arvojamme kuunnellen. Yhteisöllisesti, vastuullisesti ja elinvoimaisuudesta huolehtien. Yhteisöllisyys tulee esiin kaikessa, mitä teemme. Vastuullisuuden ymmärrämme niin ikään laajasti: huomioimme kestävä kehityksen, toimimme pitkäjänteisesti, panostamme taloudelliseen vakauteen ja työskentelemme koko kunnan ja kaikkien täällä vaikuttavien eduksi. Elinvoimamme nojaa perinteikkääseen maatalouteen, innovatiiviseen yrittäjyyteen ja paikalliseen osaamiseen. Uskomme, että tulevaisuudessa Polvijärvellä on entistä enemmän tilaa luovalle ajattelulle ja rohkeille kokeiluille.

Meillä Polvijärvellä katseet on suunnattu tulevaisuuteen. Olemme ylpeitä hienosta historiastamme ja tyytyväisiä siihen, miten mallillaan asiat ovat nyt. Jotta Polvijärvi menestyisi mainiosti myös jatkossa, on uudistetussa kuntastrategiassamme viitotettu tietä vuoteen 2030, pohtien, mitkä ovat ne peruspilarit, joiden varaan Polvijärveä ja polvijärveläisyyttä rakennetaan.

Luovuuden ja yrittäjyyden tukeminen

Polvijärvellä on tilaa luovuudelle, kekseliäisyydelle ja innovatiivisille ratkaisuille. Kunnan roolina on tukea eri tavoin innovaatioita, tuotekehittelyä ja kokeilukulttuuria, kukkipa luovuus tuotteissa tai palveluissa. Näin mahdollistamme sen, että kunnassamme oleva potentiaalinen osaaminen pääsee esiin, kasvamaan ja kukoistamaan. Kunta tarjoaa

mieluusti mahdollisuuksia kasvavalle ja elinvoimaiselle yritystoiminnalle. Sillä niinhän se on, että elinvoimaisen Polvijärven rakennamme me kaikki – yhdessä.

Puhtaan lähiruoan mahdollisuudet

Polvijärvellä on erinomaiset mahdollisuudet kasvattaa ruokaa omaan ja muidenkin pöytään. Omavaraisuus on voimavaramme, mutta tuotamme puhdasta ja laadukasta ravintoa myös muille. Ruoan tuotannossa pidämme tärkeinä monipuolisuutta, puhtautta ja tarkkaan harkittuja tuotantomenetelmiä. Siten voimme osaltamme pitää huolta siitä, että Polvijärvi on elinvoimainen kunta asua ja yrittää vuonna 2030 ja pitkään sen jälkeenkin.

Laadukkaat peruspalvelut

Polvijärvellä peruspalveluiden laatu on tasolla, josta voimme olla ylpeitä. Verraton varhaiskasvatus, toimeliaat työllisyyspalvelut ja huikeat harrastusmahdollisuudet ovat esimerkkejä palveluista, jotka tekevät Polvijärvestä houkuttelevan paikan asua, elää ja olla – ikään katsomatta. Kunta pitää huolen siitä, että palvelut ovat helposti saatavilla ja kaikkien saavutettavissa. Erityisen iloisia olemme siitä, että meillä Polvijärvellä on lukuisia upeita luontokohteita ja paljon edullisia harrastusmahdollisuuksia. Ne kun ovat tärkeää vastapainoa työlle ja opiskelulle.

Laadukkaita peruspalveluita on mahdollista tarjota, koska kunnan talous on vakaalla pohjalla. Polvijärvellä on pidetty ja pidetään edelleen tärkeänä sitä, että turhaan ei tuhlailla. Hankinnat tehdään harkitusti, ajatellen tasapuolisesti kaikkien kuntalaisten etua.

Digitalisaatio menestystekijänä

Polvijärvellä digitalisaatio on ennen kaikkea mahdollisuus. Sähköiset palvelut sujuvoittavat arkisten asioiden hoitamista, jättäen aikaa muille tärkeille ja merkityksellisille asioille. Digitalisaatio mahdollistaa sijainnista riippumattoman opiskelun, työnteon ja yrittämisen. Myös yhteistyö sidosryhmien kanssa sujuu entistä vaivattomammin. Eikä meistä kenelläkään ole enää mitään syytä olla olematta Polvijärvellä.

Ammattimainen viestintä

Polvijärvellä on tapana kertoa avoimesti, mitä kuuluu, missä mennään ja mitä on mielessä. Tietojen ja taitojen jakaminen on pienessä kunnassa vaivatonta – meistä jokainen osallistuu siihen. Kunnan harteilla on viestiä toiminnostaan totuudenmukaisesti ja ajantasaisesti, tarjoten kuntalaisille luotettavaa ja jäsenneltyä tietoa, iloksi, hyödyksi ja demokraattisen päätöksenteon tueksi.

6.6.1 Rahoituserät ja lainat

Polvijärven kunnan verotuloja ja valtionosuuksia on selvitetty tilinpäätöksen sivuilla 41-42.

Polvijärven kunnan tuloveroprosentti 20,25 oli sama kuin vuonna 2021. Tuloveroprosentti oli Pohjois-Karjalan maakunnan matalin.

Korkotuottoja kertyi 2 656 euroa, 2 211 euroa vähemmän kuin talousarviossa ennakoitiin.

Osinkotuloja kertyi lähinnä Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:ltä ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:ltä. Muut rahoitustuotot olivat yhteensä 241 944 euroa, 11 944 euroa suuremmat kuin talousarviossa.

Korkokulut olivat 4 212 euroa, 45 788 euroa pienemmät kuin talousarviossa ennakoitiin. Tämä johtui siitä, että uutta lainaa ei tarvittu nostaa ollenkaan. Korkokulut lisääntyivät 1 812 euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

6.6.2 Vaalit

Vuonna 2022 järjestettiin aluevaalit. Niiden terveysturvallisuuteen kiinnitettiin edelleen erityistä huomiota ja sen vuoksi vaalien menot ylittivät talousarvioon varatut määrärahat 5 340 eurolla. Toisaalta vaalien järjestämiseen saatiin oikeusministeriöltä tuloa 9 477 euroa, joten vaalien nettomenot olivat 4 137 euroa pienemmät kuin talousarviossa.

6.6.3 Tilintarkastus

Tilintarkastuksen menot muodostuvat tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan menoista. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on vuosittain arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tilintarkastuksen menot olivat yhteensä 22 609 euroa, 1 391 euroa pienemmät kuin talousarviossa.

Kunnan tilintarkastusyhteisönä toimi KPMG Oy ja vastuullisena tarkastajana toimi Aki Saari Kaisa Lappalaisen siirryttyä pois KPMG:n tehtävistä.

6.6.4 Sosiaali- ja terveystaloudet

Polvijärven kunnan menot Siun soten kuntayhtymälle olivat pakollinen varaus huomioiden 20 799 683 euroa ja ne muodostuivat 1 620 560 euroa suuremmiksi kuin talousarviossa oli varauduttu. Sosiaali- ja terveystalouksien tulosalueen menot olivat kaikkiaan 20 878 188 euroa, siinä ovat mukana myös eläkevakuutusmaksut ja työterveyshuollon menot. Valtuusto käsittelee tulosalueiden ylitykset kokouksessaan 3.5.2023.

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä Siun soten alijäämien kattamista varten tehty pakollinen varaus on 1 173 304 euroa.

Vuoden 2021 tilinpäätöksen yhteydessä tehtyjä pakollisia varauksia ei ole taseessa jäljellä. Pelastustoimen varallaoloa koskeviin riitautettuihin kustannuksiin olevaa varauksista (204 778,00 euroa) on purettu maksun yhteydessä ja jäljelle jäänyt osa varauksesta on tuloutettu. Siun soten alijäämiin tehtyjä pakollista varauksista (628 139,44 euroa) on myös purettu maksun yhteydessä ja maksuperusteiden muututtua peruspääomasta käytön mukaiseen suhteeseen jäljelle jäänyt osa varauksesta on tuloutettu.

Sosiaali- ja terveystalouksien tulosalueelle sisältyy myös kunnan työterveyshuollon menot, jotka perustuvat palvelujen käyttöön. Työterveyshuollon menot kasvoivat edellisestä vuodesta ollen yhteensä 78 505 euroa ja niihin ennakoidaan saatavan Kelalta korvausta 43 416 euroa.

Sosiaali- ja terveystalouksien menot olivat kunnan menoista noin 56 %, joten niiden toteutumisella oli keskeinen merkitys kunnan taloudelle. Siun soten menokehitys on Polvijärven osalta ollut aiemmin maltillista, mutta vuosina 2019-2022 palvelujen kustannuskehitys on kasvanut voimakkaasti ja se on aiheuttanut painetta kunnan talouteen. Siun sote toimi kuntayhtymänä enää vuoden 2022 ajan ja vuodesta 2023 lähtien toiminta siirtyi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hoidettavaksi.

6.6.5 Yleis- ja taloushallinto

Yleishallinnon tulosalueen menoihin oli talousarviossa 3 852 966 euron määräraha. Toteutuneet menot olivat 190 482 euroa pienemmät kuin talousarviossa. Tulot olivat 51 063 euroa suuremmat kuin talousarviossa, jolloin nettomenot muodostuivat 241 545 euroa pienemmiksi kuin talousarviossa. Sekä menojen että tulojen toteutumista voidaan yleis- ja taloushallinnon osalta pitää hyvänä ja se osaltaan kattoi kunnan muiden toimialueiden menojen ylityksiä.

Suurimmat nettomenojen alitukset talousarvioon verrattuna olivat yleis- ja taloushallinnon henkilöstökuluissa, elintarvikekustannuksissa sekä työmarkkinatuen kuntaosuuksissa.

Kuntastrategiasta johdetut yleis- ja taloushallinnon vuositavoitteet oli määritelty talousarviossa seuraavasti:

Tavoitteet 2022	Toimenpiteet 2022	Mittarit	Toteutuminen 2022
Kuntastrategia			
Kuntastrategia	Kuntastrategian päivittäminen, kuten kunnanhallitus on 27.9.2021 päättänyt.	Kehitetään kuntastrategian pohjalta konkreettisia, mitattavia tavoitteita.	Kuntastrategia päivitetty. Kuntalaiset pääsivät osallistumaan kuntastrategian päivitykseen Polvijärvi-päivillä olleella kyselyllä ja kaikille avoinna olleen nettikyselyn avulla. Koskee kaikkia tavoitteita ja toimenpiteitä: Toteutumisesta raportoidaan kunnanhallitukselle ja tarvittaessa valtuustolle talousarviovuoden aikana sekä tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa.

Sidosryhmäyhteistyö			
	<p>Kunnan ja hyvinvointialueen valmisteluorganisaation välinen yhteistyö.</p> <p>Kunnanhallituksen alainen hyvinvointijaosto tulee toimimaan Polvijärven kunnan valmistelutoimielimenä yhteistyöhön liittyvissä asioissa.</p>	<p>Hyvinvointialue-uudistuksen järjestäminen on esim. tukipalvelujen, kuten ateriapalveluiden ja siivoustoimen, järjestämisen osalta on saatu valmiiksi 31.12.2022 mennessä.</p>	<p>Kuntouttavan työtoiminnan sekä tukipalveluiden henkilöstöä koskeneet henkilöstösiirron valmistelut saatiin valmiiksi ja siirtoon liittyvät sopimukset on tehty.</p>
	<p>Kuntamarkkinointi ja imagomarkkinointi on laadukasta ja markkinointia tehdään otolliset kohderyhmät huomioiden useissa eri kanavissa.</p> <p>Markkinoinnin onnistumiseen vaikuttavat mm. positiivinen kuntakuva, työmahdollisuudet ja kunnan palvelut.</p>	<p>Kuntamarkkinointi on monipuolista ja tehokasta eri kanavissa.</p> <p>Tavoitteen toteutumista seurataan Polvijärven tunnettavuuden lisääntymisellä ja tilastollisesti verkkosivujen ja sosiaalisen median analytiikan, medianäkyvyyden ja yhteydenottojen määrinä.</p>	<p>Tehtiin sisällöntuotantoa eli kuntalaisten tarinoita, maksettua mainontaa, verkko- ja somemainontaa.</p>
Henkilöstö			
	<p>Henkilöstön työhyvinvointiin panostaminen.</p> <p>Tavoitteena on positiivisella asenteella työskentelevä henkilöstö.</p>	<p>Toteutumista mitataan työilmapiiritutkimuksen uusimisella.</p>	<p>Parempi työyhteisö -kysely ja esihenkilökysely toteutettiin vuonna 2022. Polvijärven tulokset olivat PARTY-kyselyssä kuntakeskiarvoa paremmat.</p>
	<p>Henkilöstö on keskeisesti mukana kaikessa kunnan toiminnassa.</p> <p>Henkilöstöä kannustetaan tuomaan ideoita oman työn ja kunnan kehittämiseksi.</p> <p>Osaamisen kehittämistä tuetaan, työnantaja on koulutusmyönteinen.</p> <p>Esihenkilötyötä kehitetään.</p>	<p>Henkilöstön pelisäännöt auttavat yhdenmukaistamaan käytäntöjä.</p> <p>Kehityskeskustelut.</p> <p>Esihenkilöiden säännölliset palaverit.</p> <p>Palautteen antaminen molempiin suuntiin.</p>	<p>Pelisäännöt ovat olemassa ja henkilöstöopas on päivityksessä.</p> <p>Henkilöstöä kannustetaan kehittämään arjessa omaa työtä ja työympäristöä.</p> <p>Vuosittaiset kehityskeskustelut käyty.</p> <p>Toteutettiin esihenkilökoulutus ja esihenkilöiden yhteisiä palavereita.</p> <p>Varhaisen tuen malli käytössä.</p>
Kunnan talous			
	<p>Kunnan talous pidetään jatkossakin tasapainossa.</p> <p>Verotulojen kertymisen ennustaminen on vaikeutunut samalla kun</p>	<p>Taloudenhoidon onnistuminen on arvioitavana jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä.</p>	<p>Siun sote on tehnyt alijäämää vuodesta 2018 lähtien ja kumulatiivinen alijämä vuoden 2022 lopussa oli 39,6 M€.</p>

	<p>verotulokehitys on ollut vaatimatonta.</p> <p>Kunnan taloutta on hoidettu pitkäjänteisesti, mikä on osoittautunut turvaksi mm. inflaation aiheuttamassa kustannusten nousussa.</p> <p>Taloutta hoidetaan jatkossakin siten, että menot ja tulot ovat tasapainossa.</p>		<p>Polvijärven kunnan osuus siitä oli noin 1,17 M€, joka kirjattiin tilinpäätöksessä 2022 pakolliseksi varaukseksi ja se oli suurin yksittäinen tekijä, joka vaikutti kunnan alijäämän muodostumiseen. Siun soten alijäämä on kasvanut sen viimeisinä toimintavuosina ja sen ennakointi aiempien vuosien tapaan oli hyvin vaikeaa eikä omistajaohjaus toiminut talouden tasapainottamiseen.</p> <p>Lisäksi sähkön, polttoaineiden sekä muiden energiakustannusten nousu oli vuoden aikana merkittävää.</p> <p>Vuoden 2022 tilinpäätös on alijäämäinen, mutta kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää, josta alijäämä voidaan kattaa. Kunnan talouden tasapainottamista tullaan tarkastelemaan vuonna 2023.</p>
	<p>Uuden hoivayksikön rakentamisen aloittaminen keväällä 2022.</p>	<p>Suunnittelu saatetaan loppuun yhteistyössä Siun soten ja ARAn kanssa, jotta ARAn hankkeelle myöntämä ehdollinen 3 048 000 euron avustus saadaan.</p>	<p>Uuden hoivayksikön suunnittelu saatiin yhteistyössä valmiiksi ja rakentaminen aloitettiin marraskuussa 2022.</p>
	<p>Peruskunta ja sen tytäryhtiöt toimivat yhteisten tavoitteiden mukaisesti.</p>	<p>Esimerkiksi asunto- ja elinkeinoasioita hoidetaan yhteisesti taustaorganisaatiosta riippumatta.</p>	<p>Peruskunnan ja tytäryhtiöiden toiminnot tapahtuvat läheisessä yhteistyössä ja tiedonkulku on sujuvaa, koska tytäryhtiöiden asioita hoitavat kunnan palveluksessa olevat henkilöt. Myös tytäryhtiöiden rahoituksessa tehdään yhteistyötä peruskunnan ja tytäryhtiöiden kesken.</p>
	<p>Saumaton yhteistyö koko kuntaorganisaation kesken.</p>	<p>Vuonna 2020 uudistettu organisaatio pääsee toimimaan sille asetettujen tavoitteiden mukaisesti.</p>	<p>Johtoryhmätyöskentely sekä esihenkilökahvit tukevat yhteistyötä kuntaorganisaation eri toimialojen kesken.</p>

	Vuokra-asuntotarjonnan keskittäminen vain hyväkuntoisiin asuntoihin, jotka pidetään kunnossa. Huonokuntoisten asuntojen purkamista jatketaan.	Huonokuntoisten asuntojen purkamista on jatkettu.	Huonokuntoisten asuntojen purkamista on jatkettu ja asuttamista keskitetään hyväkuntoisiin asuntokohteisiin.
Ruokapalvelut			
	Lähiruuan lisäämisen selvittäminen kunnan ateriapalveluissa.	Keskuskeittiön elintarvikkeiden hankintaan varatusta määrärahasta osoitetaan 10 000 euroa käytettäväksi hankintoihin, jotka ovat lähiruokaa.	Pikku-Kontion ruokahuollon toteutus yhteistyössä maanpuolustuskoulun kanssa. Ruokapalveluihin liittyviä teemapäiviä järjestetty kaikille toimialoille. Ruokahankinnoissa käytetty osoitettu määräraha lähiruokaan.

6.6.6 Maataloustoimi

Vuoden 2021 alusta aloitti toimintansa maakunnallinen yhteistoiminta-alue Pohjois-Karjalan maaseutupalvelut, johon kuuluvat kaikki maakunnan kunnat, lukuun ottamatta Heinävedtä, joka tulee mukaan vuoden 2023 alusta. Yhteistoiminta-alueen pääasiallisena tehtävänä on maataloushallinnon lakisääteisten kuntatason tehtävien ja maaseutuelinkeinoihin liittyvän kehittämistoiminnan hoitaminen. Yhteistoiminta-alueen isäntäkuntana toimii Liperin kunta.

Maaseutupalveluiden henkilöstö on koostunut kymmenestä maaseutuasiamiehestä, yhdestä määräaikaisesta sijaisesta ja maaseutujohtajasta.

Toimipisteitä on jokaisessa maakunnan kunnassa, yhteensä niitä on 13. Kiteen, Ylämyllyn, Polvijärven ja Nurmeksien toimipisteissä on tavoitettavuus pääsääntöisesti virka-aikana, muissa toimipisteistä tiettyinä viikonpäivinä tai ajanvarauksella. Polvijärven toimipisteessä työskentelee kaksi maaseutuasiamiestä, jotka hoitavat Polvijärven viljelijöiden tukihallinnon ohella Liperin ja Outokummun viljelijöiden tukihallintoa tehtävien eriyttämiseen perustuen.

Maatalouden investoinnit Polvijärvi

Myönnettyjä avustuksia oli yhteensä 77 641 euroa ja korkotukilainoja 53 105 euroa.

Maatilojen omistajanvaihdoksia toteutui neljä.

Maatalouden tulotuki Polvijärvi

Maatalouden tukijärjestelmien koulutusta järjestettiin Pohjois-Karjalassa yhteistyössä Pro Agria Itä-Suomen, Pohjois-Karjalan maaseutupalveluiden ja ELY – keskuksen kanssa. Maaseutuasiamies on osallistunut koulutuksen suunnitteluun, materiaalin tuottamiseen ja viljelijöiden kouluttamiseen.

Polvijärvellä toimi viljelijöiden apuna vuonna 2022 yksi MTK:n nimeämä EU-avustaja Pro Agrarian neuvojien lisäksi. Tukihakemukset tuli palauttaa vuonna 2022 15.6. mennessä. Pinta-alatukihakemuksen jätti 173 viljelijää, mikä on sama määrä kuin vuonna 2021. Sähköiset tukihakemukset palauttivat viljelijää 162, joka on n. 94 % tuenhakijoista.

Vuonna 2022 Polvijärvellä on tukihakemuksissa ilmoitettua pinta-alaa yhteensä 8789 ha, josta varsinaista peltoa 8577 ha. Tilakohtainen keskipeltopinta-ala on 50,15 ha. Tärkeimpien viljelykasvien pinta-alat ovat seuraavat: rehuviljaa 2040 ha, leipäviljaa 197 ha, rypsi- ja rapsikasvustoja 109 ha, valkuaiskasvit 236 ha, nurmiviljelyä 5204 ha, kesantoja 340 ha ja luonnonhoitopeltoa 140 ha. Suojavyöhykenurmia ilmoitettiin 136 hehtaaria. Nämä sijaitsevat valtaojien, vesistöjen varsilla ja pohjavesialueilla. Viljelykasvien pinta-aloissa ei ole oleellisia muutoksia verrattuna aiempaan vuoteen.

Luomutuotannon pinta-ala on 2916 hehtaaria. Sopimuksia on voimassa 42 maatilalla.

Maksettujen tukien ja korvausten kokonaismäärä oli yhteensä 7,170 milj. euroa, josta yhteistoiminta-alueella käsiteltyjen tukien osuus 6,487 milj. euroa ja ELY-keskuksessa käsiteltyjen tukien osuus 0,683 milj. euroa.

Talousarviossa tavoitteeksi asetettu tukien maksaminen määritellyissä aikatauluissa toteutui. Kaikki vuonna 2022 maksuluvan saaneet tukityypit oli maksettu vuoden loppuun mennessä.

Maaseudun yritystoiminnan tuki Polvijärvi

Polvijärven yrityksille ja yhdistyksille on myönnetty Leader-rahoitusta kolmeen eri hankkeeseen yhteensä 72 796 euroa. Maaseutuasiamies Teuvo Mutanen on nimetty Leader toiminnan yhteyshenkilöksi Polvijärven kuntaan ja toimi Joensuun seudun Leader ry:n hallituksen puheenjohtajana vuonna 2022.

ELY-keskus on myöntänyt maaseuturahastosta yritystukea avustuksina yhteensä 50 557 euroa.

Tiedottaminen ja koulutus

Maatalouden investointi- ja tukijärjestelmien muutoksista ja käytännöistä tiedotettiin aktiivituloille lähetetyillä sähköposteilla ja kirjetiedotteilla. Sähköpostilla tiedotettiin viljelijöille suunnatuista eri yhteistyötahojen tarjoamista koulutuksista.

Maidontuotannon tilanne 2022 Polvijärvi

Tuotantosuunnista tärkeimmän maidon osalta tilojen määrässä ei tapahtunut muutoksia. Vuoden lopussa maitotiloja oli 23 kpl. Tuotettu maitomäärä oli vuonna 2022 n. 6,4 milj. litraa. Maitomäärä väheni 0,2 milj. ltr. edellisvuoteen verrattuna.

Maaseutuohjelman toteuttaminen

Vuosi 2022 oli vuonna 2014 alkaneen ohjelmakauden viimeinen toimintavuosi. Hankevolyymit vähenivät selvästi. Pohjois-Karjalan maaseutupalvelut on ollut suunnittelemassa, rahoittamassa ja ohjaamassa osaa käynnissä olevista maaseudun kehittämishankkeista. Korona on vaikeuttanut hankkeiden toteuttamista ja aiheuttanut muutostarpeita toteutussuunnitelmiin. Alla muutamia hanke-esimerkkejä kehittämishankkeista.

Viljellään Viisasti hanke 1.1.2020-31.12.2023

Hankkeen tavoitteena on maatilayritysten kasvintuotannon kannattavuuden ja kilpailukykyyn paraneminen ympäristönäkökulmat huomioiden. Hankkeen teemat pyrkivät vastaamaan ilmastokeskusteluun talousnäkökulmaa unohtamatta. Hankkeen toimenpiteitä ovat mm. tiloilla toteutettavat havaintokokeet esim. viljelytekniikan kehittämiseen ja uusien viljelykasvien tuotantoon. Hankkeena aikana järjestetään pienryhmäkoulutuksia, pellonpiennartilaisuuksia ja seminaareja. Hankkeen koulutuksissa on esillä kestävä tuotanto osana yrityksen strategiaa; alkutuotanto hiilen sitojana, ravinnekierron tehostaminen sekä peltojen vesitalous ja maan rakenne. Tutkimus-, kehitys- ja asiantuntijaorganisaatioiden yhteistyöllä uusin tutkimustieto saadaan nopeasti käytännön viljelyyn hyödynnettäväksi.

Verkostot maatilainvestointien voimaksi-kehittämishanke 3.1.2019-31.12.2023

Hankkeessa tavoitellaan lisää kannattavia investointeja maidontuotantoon. Hankkeen kohderyhmänä ovat maidontuotantoa jatkavat kehittävät tilat sekä näiden nykyiset ja uudet yhteistyötilat Pohjois-Karjalan ja Kainuun alueella.

Hankkeen teemoihin kuuluvat sekä uudet että korvausinvestoinnit. Hankkeessa tuodaan esiin erilaiset kehittämisvaihtoehdot ja tuetaan yrittäjiä kehittämispolun toteuttamisessa. Hankkeella pyritään lisäämään yhteistyötä tilojen ja kumppanien kanssa verkostona. Toimintatapoina ovat mm. pienryhmätoiminta, yhteistyö- ja verkostovalmennus ja opintomatkat.

ProYritys Itä-Suomi -hanke 1.7.2021-31.12.2023

ProYritys Itä-Suomi -hanketta toteutetaan ylimaakunnallisena hankkeena Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnissa. Hankkeen tarkoituksena on saattaa yrityksiä investointien ja muun kehittämisen jatkopoluille.

Yhteisenä tavoitteena on kaikissa kolmessa maakunnassa myös yritysten verkottaminen ja erityisesti yritysryhmähankkeiden kokoaminen rahoitushakuihin. Aloittavia ja toimintaansa kehittäviä monialaisia maatiloja ja muita maaseutuyrityksiä haastetaan toiminnan tarkasteluun myös lyhytkestoisen liiketoiminnan ja kannattavuuden arvioinnin avulla alustavin laskelmin ja selvityksin.

ProYritys Itä-Suomi -hanke tarjoaa maakunnasta riippuen yrityksen pyytämän neuvontapäivän itse tai ohjaa yhteyttä ottaneita yrityksiä seudullisten kehittämissyhtiöiden asiakkaiksi. Hankkeessa toteutetaan myös webinaareja ja pienimuotoisia pilottitoimia yrityksille. Näillä toimilla edistetään vastuullista yritystoimintaa ja yritysten omistajavaihtoksia sekä tarjotaan uusimman tutkimus- ja kehitys- ja innovaatiotoiminnan mahdollistamia avauksia myös maaseudulle. Asiakkaalle maksuttoman alkuvaiheen neuvontapäivän voi antaa myös hankkeen kilpailuttama erityisosaaaja. Maakunnissa jo tuttu ProYritys-neuvonta on saanut aikaan kasvusysäyksiä Itä-Suomen aluetalouteen jo miljoonien eurojen edestä mm. asiakkaiden toteuttamien investointien myötä.

6.6.7 Lomatoimi

Maatalouslomituksen Polvijärven kunnan alueella järjestää Liperin kunta.

Lomatoimen osalta tilinpäätös sisältää ainoastaan Polvijärven kunnan palveluksesta eläkkeelle jääneen henkilöstön eläkemaksut.

6.6.8 Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimelle talousarviossa annetut tavoitteet vuodelle 2022

1.

Tavoitteet 2022	Toimenpiteet 2022	Mittarit	Toteutuminen 2022
Elinkeinotoimi			
Elinkeinojen kehittämistyöhön keskittyminen	Kunta hankkii palveluja Business Joensuulta valtuuston niin päättäessä, mutta kunnan viranhaltijat toimivat heidän kanssaan yhteistyössä.		Valtuusto on 14.12.2021 päättänyt hyväksyä kunnan ja Business Joensuun yhteistoimintasopimuksen. Yritysneuvontapalvelut tuottaa Business Joensuu ja kunnassa elinkeinoasioita hoitavat kunnanjohtaja, maaseutuasiamies ja tekninen johtaja. Toiminta tapahtuu hyvässä yhteistyössä.
Olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten ja työpaikkojen turvaaminen	Yritysten myönteinen kehitys ja kasvu vaikuttavat paikkakunnan työpaikkatarjontaan ja tätä kautta luovat edellytyksiä kunnan palvelujen kehittämiseen.	Kontaktit Polvijärvellä toimiviin yrityksiin.	Kunta ja Business Joensuu Oy ovat tehneet tiivistä yhteistyötä alueen elinkeinotoimijoiden, koulutuksen järjestäjien sekä paikallisen yrittäjäyhdistyksen kanssa. Business Joensuulla on ollut 132 asiakaskontaktia ja 88 asiakasta on hyödyntänyt palveluita.
Uusien yritysten ja työpaikkojen aikaansaaminen	Aktiivinen yritysneuvonta ja kuntamarkkinointi.	Uusien yritysten lukumäärä	Vuonna 2022 syntyi uusia yrityksiä 20 kpl ja vanhoja lakkasi 6 kpl, joten yritysten nettolisäys oli 14 kpl.

Valtuusto päätti 14.12.2022 jatkaa sopimusta, jolla Polvijärven yritysneuvonnan palvelut ostetaan Business Joensuu Oy:ltä. Yritysten käytössä oleva palveluvalikoima on laaja ja yrittäjät voivat käyttää kaikkia Business Joensuun palveluja.

Kunta tukee aktiivisesti olemassa olevien yritysten toimintaa mm. pienyritysavustuksin ja tarjoamalla yrityksille maksutonta yritysneuvontaa, joka hankitaan Business Joensuulta. Yritysneuvonnan avulla yritykset saavat tietoa mm. avustuksista, rahoituskanavista, työvoiman saatavuudesta, osaamisen kehittämisestä ja tärkeistä verkostoista. Kunta ja Business Joensuu Oy tekevät tiivistä yhteistyötä alueen elinkeinotoimijoiden, koulutuksen järjestäjien sekä paikallisen yrittäjäyhdistyksen kanssa.

Yrityspalveluiden tukemiseksi kunnassa toimii aktiivisesti ns. elinkeinotiimi, joka koostuu Business Joensuun yritysasiantuntijasta, kunnanjohtajasta, maaseutuasiamiehestä ja Polvijärven yrityspalvelu Oy:n toimitusjohtajasta. Elinkeinotiimi kokoontuu vähintään kerran kuukaudessa tai tarpeen mukaan ja on yhdessä tai erikseen vierailut vuoden aikana useissa yrityksissä.

Polvijärvellä Business Joensuun palveluita käytti vuoden 2022 aikana yhteensä 88 yritystä (edellisvuonna 104). Yrittäjille on järjestetty mm. rekrytilaisuuksia ja Business Joensuu on perinteisesti ollut esillä myös Polvijärvi-päivillä. Yritysvierailuja pystyttiin toteuttamaan jälleen normaaliin tapaan. Yritysasiantuntija on ollut aikaisemmin Polvijärvellä

paikan päällä pääsääntöisesti kerran viikossa torstaisin tai tarpeen mukaan. Polvijärven yritysneuvojan lisäksi yritysten käytössä on ollut koko Business Joensuun osaaminen ja verkostot.

Aloittaneita yrityksiä Polvijärvellä oli vuonna 2022 yhteensä 20 kpl ja lakanneita 6 kpl, joten uusia yrityksiä syntyi 14 enemmän kuin niitä lakkasi.

Yrittäjyys ja elinkeinoelämän tarpeet ovat näkyneet myös lukion toiminnassa. Business Joensuu ja kunnanjohtaja osallistuivat Lukiosta työelämän tuuliin -hankkeen ohjausryhmän toimintaan ja hanke on ollut aktiivisesti mukana elinkeinojen kehittämisessä. Hanke päättyi vuoden 2022 loppupuolella.

Polvijärven kunta osallistuu Joensuun seudun Leader -ohjelman toteuttamiseen talousarviossa varatulla määrärahalla. Kunta on järjestänyt yhdessä Joensuun seudun Leader -yhdistyksen ja muiden kumppanien kanssa erilaisia tilaisuuksia yrittäjille ja yhdistyksille. Yrityksiä ja yhdistyksiä on kannustettu hakemaan Leader-rahoitusta ja tälläkin hetkellä Polvijärvellä on meneillään monia Leader-rahoitteisia hankkeita.

Polvijärven kunnan tytäryhtiö Polvijärven yrityspalvelu Oy omistaa yrityksille vuokrattavia toimitiloja. Lisäksi Outokummun Seudun Teollisuuskylä Oy omistaa yrityskiinteistön Polvijärvellä. Polvijärven kunta on Outokummun Seudun Teollisuuskylä Oy:n vähemmistöosakas.

6.6.9 Sivistystoimi

Polvijärven kunnan sivistystoimeen kuuluvat varhaiskasvatus ja lastenhoidon tuet, esi- ja perusopetus, aamu- ja iltapäivätoiminta, lukiokoulutus sekä vapaa-aikapalvelut, johon sisältyvät nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut. Ostopalveluna toteutetaan kirjastopalvelut sekä vapaan sivistystyön palvelut.

Sivistystoimen tavoitteena on tarjota laadukkaita peruspalveluita, jotka ovat tärkeitä arjen tukirakenteita kunnan lapsiperheille ja nuorille. Tavoitteena on tarjota käyttäjäystävällisiä palveluita ja aktivoita kuntalaisia liikuntaharrastusten pariin sekä mahdollistaa myös kulttuurielämyksiä kuntalaisille. Sivistystoimen palveluilla lisätään kaikkien eri ikäryhmien mahdollisuuksia osallistuvaan ja hyvinvointia lisäävään elämäntapaan.

Vastuualue	Talousarvio 2022	Toteuma 2022	Poikkeama	TA %
Koulutoimi/hallinto	155 220	167 231	-12 011	107,7
Peruskoulut	4 176 598	4 404 218	-227 620	105,4
Lukio	451 744	358 138	93 606	79,3
Varhaiskasvatus	2 137 202	2 100 753	36 449	98,3
Kansalaisopisto	50 078	55 221	-5 143	110,3
Kirjasto	175 547	185 945	-10 398	105,9
Vapaa-aika	275 873	271 303	4 570	98,3
Nettomenot yhteensä	7 422 262	7 542 809	-120 547	101,6

Vuonna 2022 suurimmat kulujen ylitykset ovat olleet seuraavat:

- sivistystoimen hallinnossa ylitykset kokouspalkkioissa (2 600 €), vakinaisten palkoissa (5 113 €), terveyspalveluissa (11 122 €) ja muissa kuluissa (7 790 €)
- perusopetuksen henkilöstömenot 52 468 € (SKY-hankkeen kulut irrotettu)
- perusopetuksen asiakaspalvelujen ostot muilta kunnilta/kuntayhtymältä: sairaalaopetus, vaativa erityinen tuki ja lasten sijaishoitoon liittyvät koulumenot 10 108 €
- perusopetuksen koulukyydit 98 082 €
- perusopetuksen majoitus- ja ravitsemuspalvelut 22 740 €
- varhaiskasvatus majoitus- ja ravitsemuspalvelut 24 744 €
- koko sivistystoimen jaksotetut palkat ja palkkiot 27 193 €

Sivistyslautakunta toteaa sivistystoimen taloudesta vuodelta 2022 seuraavaa:

Kokonaisuudessaan taloudessa on onnistuttu hyvin; 7,5 miljoonan euron budjetin ylittyminen 120 547 eurolla on siedettävä ylitys, kun otetaan huomioon, että kulukehityksessä on ollut yllättäviä menoja kuten 9,7 %:n kuljetuskustannusten nousu perusopetuksessa kesken vuoden, ateriakustannusten nousu varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa sekä kunta-alan ennakoitua suuremmat palkankorotukset koko toimialalla.

Lukion ylijäämästä iso osa on ESR-hankkeen Lukiosta työelämän tuuliin jälkikäteen tilitettyjä kuluja.

Varhaiskasvatuksessa on onnistettu erinomaisesti talouden hallinnassa, vaikka samat haasteet kustannusten nousussa ovat myös varhaiskasvatuksessa kuin muilla toimialoilla.

Henkilöstömenoja varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ovat palkankorotusten lisäksi kasvattaneet jatkuvat sijaisjärjestelyt. Kalenterivuonna 2022 Polvijärven koulun kirkonkylän yksikössä 1-6-luokilla oli 15 päivää, jolloin ei tarvittu sijaisjärjestelyitä, koulupäiviä yhteensä oli 189. Vuosiluokilla 7-9 vastaavia päiviä vuonna 2022 oli 30, tosin useana päivänä tarvittiin useita sijaisia.

Koulutoimi / hallinto

Vuoden 2022 talousarviossa sivistystoimen hallinnolle on asetettu seuraavat tavoitteet:

- Varmistetaan kunnallista päätöksentekoa tukeva säännöllinen johtoryhmä- ja lautakuntatyöskentely kehittämällä valmisteluprosesseja.
- Sivistystoimen hallintoa hoidetaan taloudellisesti, tehokkaasti ja avoimesti eri tulosyksiköiden toimintaa tasapuolisesti tukien.
- Tunnistetaan varhaiskasvatuksen, oppilaitoshallinnon ja muihin hallintojärjestelmiin liittyvät riskit ja prosessien kehittämisen kohteet.

Sivistystoimen koulutoimisto ja koulun kanslia ovat keskittyneet hallinto- ja toimistotyöhön ja pyrkineet siten tukemaan kaikkia sivistystoimen toimialoja sekä vastaamaan kokonaisuudessaan sivistystoimen hallinnosta. Syksyllä 2022 varhaiskasvatukseen saatiin työllisyysrahoilla oma palvelusihteeri, jonka työpanos on merkittävästi helpottanut varhaiskasvatuksen toimistotöitä. Koulutoimen hallinnon toimistosihiteeri on edelleen huolehtinut varhaiskasvatuksen tietovarantoon VARDA:aan liittyvistä toiminnoista sekä perehtynyt varhaiskasvatuksen hallinnon ohjelman Daisyn muuttuviin toimintoihin. Laskutukseen liittyvät prosessit ovat myös toimistosihiteerin vastuulla. Koulutoimen hallintosihteeri vastaa koulun tilastointiin liittyvästä materiaalista, hankkeisiin liittyvistä toimistotöistä sekä koko sivistystoimen hallintoon liittyvästä valmistelu- ja kirjaamistyöstä. Sivistystoimen toimialavastuuta hoitaa perusopetuksen ja lukion rehtori 30% työaikaosuudella. Hallinnon kehittäminen on väistämättä kärsinyt niukasta työaikapanoksesta. Viimeinen tavoitekohta riskien tunnistamisesta ja prosessien selkiyttämisestä on jäänyt toteutumatta vuonna 2022.

Hankkeiden valmistelutyössä on onnistuttu hyvin myös vuonna 2022: perusopetuksen tasa-arvohanke 81 000 euroa, varhaiskasvatuksen tasa-arvohanke 91 200 euroa. Liikkuva opiskelu yläkouluikäisille 8 500 euroa, Koronan jälkihoito 52 000 euroa sekä yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen 52 009 euroa. Polvijärven lukio on mukana Outokummun kaupungin hallinnoimassa lukiokoulutuksen kehittämishankkeessa.

Perusopetus

Vuoden 2022 talousarviossa keskeisiä tavoitteita perusopetuksessa

- Päivitetään tasa-arvosuunnitelma, kiusaamisen vastaiseen toimintaan liittyvä ohjeistus sekä oppilashuollon ohjaussuunnitelma. Kaikki suunnitelmat pyritään jalkauttamaan käytäntöön ja osallistamaan suunnitteluun myös oppilaat.
- Yhtenäiskoulun yksiköiden yhteisen toiminnan kehittäminen hyödyntämällä uutta tiimirakennetta.
- Panostetaan toiminnallisten, liikunnallisten työtapojen kehittämiseen ja monipuolistetaan pedagogiikkaa kaikilla luokka-asteilla.

Tasa-arvosuunnitelman päivittämisessä päädyttiin tekemään yhteistyötä Joensuun seudun yhteistyökuntien kanssa. Seudullinen koordinaattori valmistaa tasa-arvokyselyt alkuvuodesta 2023, joten suunnitelmaa päästään päivittämään varsinaisesti vasta tasa-arvokyselyiden jälkeen. Suunnitelman päivittämisessä hyödynnetään myös hyvinvointiprofiilin tuloksia, joka toteutettiin loppuvuodesta 2022. Tasa-arvosuunnitelman työstäminen aloitettiin kuitenkin jo syksyllä 2022 Setan pitämän tasa-arvokoulutuksen myötä. Kiusaamisen vastaiseen toimintaan liittyvä ohjeistus päivitettiin osana SKY-hankkeen toimintaa ja henkilöstö on perehdytetty uudistetun ohjeistuksen käyttöön. Oppilashuollon ohjaussuunnitelma on päätetty jakaa kolmeen eri osioon Polvijärven kunnassa. Jaon tarkoituksena on selkiyttää suunnitelmia ja suunnitelmien työstäminen on aloitettu. Ohjaussuunnitelma on tarkoitus jakaa kuntakohtaiseen oppilashuoltosuunnitelmaan, opinto-ohjauksen ohjaussuunnitelmaan ja kolmiportaisen tuen ohjeistukseen. Kuntakohtaisen opiskeluhuoltosuunnitelman laatiminen lykkääntyi hyvinvointialueiden muodostamisen vuoksi vuodelle 2023. Seudullista oppilaanohjauksen ohjaussuunnitelmaa valmisteltiin syksyllä, joten varsinaisesti kuntakohtaisia suunnitelmia päästään tekemään vasta keväällä 2023. Kolmiportaisen tuen ohjeistusta on pidetty ajan tasalla ja päivitetty tukea tuen järjestäjille -koulutuksen myötä jo vuonna 2021. Kolmiportaisen tuen ohjeistusta joudutaan päivittämään todennäköisesti lisää lähivuosina tulevien lakimuutosten myötä. Kaikki Polvijärven koulun oppilaat pääsivät osallistumaan Polvijärven kunnan hyvinvointistrategian päivittämiseen omissa erillisissä pajoissa. Oppilailta tuli hyviä ja realistisia ideoita kehittämistoimista ja monia toimenpiteitä on saatu myös alulle sekä koulun että vapaa-ajan toiminnoissa.

Polvijärven koulussa 2022-2023 lukuvuonna toimii tiimirakenne, jossa yhteistyötä tehdään kaikkien yhtenäiskoulun yksiköiden välillä. Kehittämistiimeinä toimivat: ICT-tiimi, juhlatiimi, kansainvälisyystiimi, kestävä kehitys ja luontokasvatus -tiimi, oppilaiden osallisuus ja hyvinvointi -tiimi, tyhy-tiimi. Lukuvuonna 2021-2022 kehittämistiimien lisäksi toimivat luokilla 1-6 luokka-astetiimit ja luokilla 7-9 aineryhmätiimit. Lukuvuodelle 2022-2023 päädyttiin

kuitenkin kehittämistiimien lisäksi siihen, että luokka-asteiimit toimivat kaikilla luokka-asteilla 1-9 ja erillisistä aineryhmätiimeistä luovutaan.

Lukuvuonna 2021-2022 lanseeratut hyvinvointipäivät laajenivat lukuvuodelle 2022-2023 henkilöstön pyynnöstä hyvinvointiviikoiksi, jotta viikkojen suunnittelussa resurssit jakaantuvat tasaisemmin usealle päivälle. Hyvinvointiviikkoja on järjestetty syksyllä 2022 kolme. Viikkojen teemoina olivat mielenterveys, ennaltaehkäisevä päihdetyö ja liikunta ja ryhmäytyminen. Liikunnan lisäämiseksi koulupäivään haettiin ja saatiin AVI:n Liikkuva opiskelu avustusta.

Syksyllä 2022 henkilöstöä koulutettiin myös Mieli ry:n järjestämän koulutuksen myötä, jonka sisältöjä voi hyödyntää esimerkiksi ryhmäyttämisessä tai osana toiminnallisia oppitunteja. Tasa-arvokasvatuksen vahvistamiseksi koko koulun henkilökunnalle järjestettiin SETA:n koulutus, jossa teeman erityisesti sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvat nuoret ja koulun toimintakulttuuri.

Syksyn 2022 osalta myös SKY-hankkeen näkyminen toi koulun arkeen täysipäiväisen kouluvalmentajan, jonka läsnäolo varsinkin vuosiluokilla 5-9 on ollut tärkeä osa arjen sujuvuutta ja oppilaiden kouluun kiinnittymistä. SKY-hanke on ollut merkittävä osa sitouttava kouluyhteistyötä ja sen myötä on toteutettu myös #koulussa -läsnäolomalli, oppilaan poissaolojen seuraamisesta ja niihin puuttumisesta.

SKY-hankkeen lisäksi Polvijärven koulu on ollut mukana Fiksu mopoilu -hankkeessa, jonka tavoitteena on ollut mm. mopoilun turvallisuuden lisääminen. Lisäksi koulupäivien yhteydessä on toteutettu Suomen mallin mukaista Mie harrastan 2 -hanketta, jonka tavoitteena on ollut lisätä kerhotoimintaa peruskouluikäisillä nuorilla.

Polvijärven koulun henkilökunnan kyselyn mukaan vuonna 2022 on ollut haasteita siinä, että hyvinvointisuunnitelmaan liittyviä teemaviikkoja ja muita tapahtumia on ollut paljon ja välillä tiheällä aikataululla, osa kokee tämän opettajan työn lisäkuormaksi. Henkilökunta toivoo, että panostettaisiin henkilökunnan jaksamiseen ja hyvinvointiin. Toisaalta osa henkilökunnasta toivoo, että opettajilla olisi enemmän vastuuta toteuttaa suunniteltuja painopistealueita. Kehitettävää on myös vanhentuneiden laitteiden uusimisessa, koskee sekä tietokoneita että tablet-laitteita. Henkilökunnan mukaan vuonna 2022 on onnistuttu resurssien jakamisessa sopivat ryhmäkoot, ammattitaitoinen erityisopettajien määrä, jakotunnit sekä ohjaajien hyvä työpanos ovat tukeneet koulun arkea. Henkilökunta on arvostanut myös sitä, että on palattu normaaliin koronapandemian jälkeen: tapahtumat, juhlat ja yhteiset kokoontumiset koetaan tärkeiksi. Henkilökunta arvostaa myös kerhojen toteutumista, SKY-hankkeen läsnäolomallia.

Hyvinvointiprofiilin tulokset 5-9-luokilla joulukuu 2022

7-9 lk:

Koulun olosuhteet: Koko maan vastauksiin verraten keskimäärin paremmat vastaukset. Valtaosalla menee hyvin, vastauksissa on keskitytty haasteisiin. Luokkien kalustuksessa tuolien kuntoon pitäisi kiinnittää huomiota (vaatteet menevät rikki), koulutyö tuntuu liian kiireiseltä, kirja-aineiden päivät haastavia ja väsyttäviä (enemmän tasapainoa lukujärjestykseen), säännöt koetaan järkevänä, mutta sääntöjen rikkomisen käsittely koetaan epäoikeudenmukaisena (kurinpitopolkuun jalkauttamista tarvitaan lisää huoltajien ja oppilaiden kanssa). Yläkoululaisista 17% kokee, että eivät saa tarvittaessa kuraattoripalveluita.

Sosiaaliset suhteet: Koko maan tuloksiin verraten varsin samanlaiset, 8 lk osalta on kuohuntaa sosiaalisissa suhteissa koulun arjessa, 7 lk:lla on oman ryhmän ryhmäytyminen onnistunut hyvin. 7% oppilasta kokee, että ei ole yhtään kaveria. 13% kokee, että heitä ei hyväksytä sellaisena kuin he ovat (erityisesti 8 lk), edelleen parannettavaa oppilaiden ja opettajien välisissä suhteissa.

Itsensä toteuttamisen mahdollisuudet koulussa: pääasiassa koko maan vastauksiin verraten paremmat. Huomattava enemmistö oppilasta kokee, että heidän ideansa ovat muuttaneet asioita koulussa (tämä näkyy positiivisena viime vuoteen nähden, tässä on onnistuttu). 13% kokee, että heillä ei ole ihmisenä merkitystä. 51% kokee, että opettajat odottavat liikaa ja 18% kokee, että opettajat odottavat liian vähän (opettajat eivät eriytä), 8% kokee, että ei pysty suoriutumaan koulutehtävistä. Yläkoulussa koetaan, että saadaan tukea hyvin, mutta kannustusta toivotaan. 45% kokee, ettei koulussamme ole mieluisia harrastuksia/kerhoja. Kerhojen järjestämiseen on pyritty vastaamaan niin koulun omilla kerhoilla, että Mie harrastan -hankkeen mukaisilla (Suomen malli) kerhoilla, mutta haasteena on, että kerhoihin ei sitoudu tai osallistu oppilaita. Myös kerho-ohjaajien rekrytoinnissa on ollut haasteita.

Terveystila: koetaan keskimääräistä huonompaa vrt. koko maa. 39% kärsii päänsärystä usein, 38% kärsii niska- tai hartiakivusta, 45% kertoo olevansa jännittynyt tai hermostunut samoin ärtynyt ja kiukkuinen, 32% alakuloinen, väsyneitä kokee olevansa 71%, 58% kokee kouluasioiden aiheuttavan heille paineita (avoimissa vastauksissa viittelyä, liikuntakokeiden paineet).

Vahvuudet ja voimavarat: lähellä maan keskiarvoa. Kaveri- ja tunnetaitojen puute näkyy vastauksissa, 39% kokee, ettei koulutehtävien tekeminen ole kivaa, 29% ilmoittaa, ettei ole aikuista jolle puhua.

Digitaalinen maailma: 17% kokee, että heitä kiusataan netissä, 25% on sitä mieltä, että opettajat olettavat heidän digitaitojensa olevan paremmat kuin ovat (perusta puuttuu).

5-6 lk KK ja SOT samassa

Koulun olosuhteet: Koulun olosuhteisiin tyytyväisiä, Kirkonkylällä toive sukupuolettomista vessoista, vessojen siisteys kaiken kaikkiaan puhututti. 20% kokee koulutyön liian kiireiseksi, säännöt järkevät ja niiden rikkomisen käsittely oikeudenmukaista.

Sosiaaliset suhteet: vähän maan tason alapuolella. 13% kokee, etteivät viihdy luokassa yhdessä, oppilaat eivät koe kiusaamista koulussa, mutta somessa 12% (mediataitojen opetusta lisättävä!). 7% kokee, että ei ole kaveria (huolena, tuleeko tästä jatkumo yläkouluun?), 8% kokee, että ei tule hyväksytyksi omana itsenään. Suhteet opettajiin koetaan keskimääräistä huonompina (näkyä hajontaa), parasta koulussa kaverit ja välitunnit.

Itsensä toteuttamisen mahdollisuudet koulussa pitkälti maan keskiarvoa, 12% kokee, ettei heidän mielipidettä oteta huomioon koulussa, 19% kokee, ettei oppilaiden esittämät ideat ole muuttaneet mitään koulussa (miten saadaan lisättyä osallisuutta koulutyössä alakoulun puolella?), 40% kokee, että opettajat odottavat liikaa. Itsetuntemuksen ja minäpystyvyyden vahvistamista tarvitaan lisää. Melkein 10% kokee, ettei saa tukea oppimiseen, kokemukset eriyttämisestä on alle maan keskiarvon. 19% sanoo, ettei saa kiitosta koulutyöstä. Melkein puolet on sitä mieltä, että ei ole kiinnostavia kerhoja.

Terveystila: maan keskiarvoa huonompi kokemus. 10% ei koe terveyttä hyväksi, 30% niska-, hartia- tai pääkipua, 30% kokee olevansa jännittynyt, hermostunut, ärtynyt tai kiukkuinen, 23% kokee alakuloa, väsymystä kokee 60%. Pelot: yli 30% kokee kouluasioiden aiheuttavan paineita.

Vahvuudet ja voimavarat, vähän maan keskiarvon alla. Kaveritaidot ja tunnetaidot koetaan heikoiksi, näyttää siltä, että oppilailta puuttuu ilon ja palautumisen keinoja.

Digitaalinen maailma: 13% ei tiedä miten toimia, jos kohtaa netissä häirintää tai ahdistelua, 20% ei osaa rajata somea tai nettiä, 13% kertoo, ettei huoltajat tiedä mihin nuori käyttää somea. Nuoret ei tiedä kenelle puhua, jos someasiat ahdistavat.

Pohdinta: nuokkarilla pienempiä pelottaa isommat oppilaat, päihteiden käyttö kiinnostaa ja pohdituttaa (kasvatusta tämän asian tiimoilta toivotaan), ohjaajille kiitosta, SOT 6 lk erottuu erityisen isona huolena kyselyssä (siirtymä 7 lk jännittää).

Lukio

Vuoden 2022 kehittämiskohteena olivat

- LOPS 2021 uuden opetussuunnitelman jalkauttaminen ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden kanssa. Järjestyssääntöjen ja tasa-arvosuunnitelman päivittäminen opiskelijat vahvasti osallistaen.
- Laadukkaiden ja opiskelijan osaamistasoa vastaavien YO-tulosten saavuttaminen.
- Liikkuvan opiskelukulttuurin kehittäminen.

Ensimmäisen ja syksyllä myös toisen vuosikurssin opiskelijat ovat opiskelleet LOPS 2021 mukaan. Joissakin aineissa opetussuunnitelman tuomat muutokset ovat olleet isoja. Ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoille lukiossa opiskelu on maksutonta: kaikki oppimateriaalit kustantaa lukio. Tämä on osaltaan lisännyt sähköisten materiaalien käyttöä. Järjestyssäännöt päivitettiin syksyllä 2022 vastaamaan lukiolain tuomia muutoksia. Samassa yhteydessä laadittiin myös lukion kurinpitosuunnitelma siltä varalta, että joskus kurinpitokeinoja tarvittaisiin. Tasa-arvoa ja moninaisuutta edistävissä käytännön toimissa on hieman edistetty erityisesti nuorisovaltuuston panostuksella. Kouluterveyskyselyn tulokset lukion osalta ovat monelta osin hyvin myönteisiä.

Kevään 2022 ylioppilastutkintotulokset vertailu Polvijärven lukio ja koko Suomi

Aine	Polvijärven lukio Tutkinto valmis	Valtakunta Tutkinto valmis	Pohjois-Karjala
Äidinkieli	5,1	4,0	4,0
Ruotsi B	4,5	4,0	4,1
Biologia			
Englanti A	5,4	4,1	3,9
Fysiikka	6,33	4,6	4,6
Maantiede	2	3,85	3,5
Kemia	5,25	4,7	4,8
MAA	5,14	4,58	4,3
MAB	3,75	3,77	3,8
Psykologia	4,33	4,0	3,7
Saksa lyhyt	5,50	4,62	4,0
Terveystieto	4,0	3,61	3,6
UE	3,0	4,2	4,2

Kevään 2022 valmistuneet ylioppilaat kirjoittivat jälleen kerran Pohjois-Karjalan parhaimman tuloksen. Yhdentoista ylioppilaan ja muutaman korottajan joukko kirjoitti yhteensä 8 laudaturia ja 20 eximiaa. Yhdeksässä aineessa paremmin kuin Suomen lukioissa keskimäärin (vihreä väri). Tämä kertoo faktaa siitä, että Polvijärven lukiossa todella saa hyvät eväät jatko-opintoja ajatellen. Ylioppilaskirjoitusten tuloksilla on merkittävä rooli korkea-asteen opintoihin pääsyssä: useampi kevään ylioppilas tiesi jo lakkiaispäivänään korkea-asteen opiskelupaikan.

Liikkuvan opiskelukulttuurin kehittäminen:

Tavoitteessa ollaan edistytty hieman: opettajat ovat lisänneet liikunnallista katkosta oppitunneille. Moni opettaja hyödyntää Break Pro tauko-ohjelmaa oppitunneilla. Monet opiskelijat ovat itse hyvin aktiivisia liikunnan suhteen. Esimerkiksi ylioppilaat hyödynsivät saatettuja vessataukoja myös tauottavaan liikuntaan.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2022 olivat:

- Varhaiskasvatuksessa olevien lasten varhaisen tuen, motoristen taitojen sekä kielellisten valmiuksien vahvistaminen varhaiskasvatuksen omalla tasa-arvo-hankkeella.
- Panostetaan oppimisen tuen keinojen kehittämiseen varhaiskasvatuksessa, tähän saadaan tukea myös seudullisesta hankkeesta.
- Varhaiskasvatuksen oman toiminnan arviointimenetelmien kehittäminen.

Arviointi: Tasa-arvo-hankkeen avulla saimme palkattua yhden varhaiskasvatuksen erityisopettajan, jonka työpanostuksella olemme pystyneet vahvistamaan varhaisen tuen menetelmiä. Lisäksi resursseja on ollut vahvemmin käytettävissä kielellisten valmiuksien vahvistamiseen. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat ovat ohjanneet muun muassa hoiva- ja vuorovaikutusleikki ja kieppu-ryhmiä. Menetelmiä on juurrutettu varhaiskasvatusryhmiin ja toimintoja osaa ohjata jatkossa myös varhaiskasvatuksen opettajat. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat ovat omalla työpanoksellaan tukeneet varhaiskasvatuksen tiimejä lasten tuen havaitsemisessa varhaisessa vaiheessa. He ovat perehdyttäneet myös varhaiskasvatuslain tukeen liittyviin muutoksiin. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan työpanosta oli vapautettu lasten motoristen taitojen suunnitelmallisen tukemisen kehittämiseen. Liikuntasuunnitelman laatiminen ja oppimisympäristöjen kehittäminen olivat keskiössä.

Seudullisen yhteistyön muotoja olivat muun muassa yhteiset koulutukset, pedagogiset kahvilat sekä yhteisten linjausten laatiminen hallinnon tasolla. Inklusiivista toimintakulttuuria kehitettiin yhdessä. Keväällä 2022 koko varhaiskasvatuksen henkilöstö koulutettiin Miniverso-menetelmän käyttöön.

Arviointia on toteutettu varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa monella eri tasolla. Arviointiin on osallistettu lapset ja huoltajat muun muassa webropol-kyselyillä ja vasu- ja oppimiskeskustelujen yhteydessä. On kokeiltu erilaisia itsearviointimenetelmiä hankkeiden myötä.

Varhaiskasvatuksen toimintavuosi 2022 lukuina

Ryhmät on muodostettu varhaiskasvatuslain suhdelukua noudattaen. Suhdeluku alle 3-vuotiailla 1:4 ja yli 3-vuotiailla 1:7. Erityisen tuen lapset on huomioitulisäkertoimella.

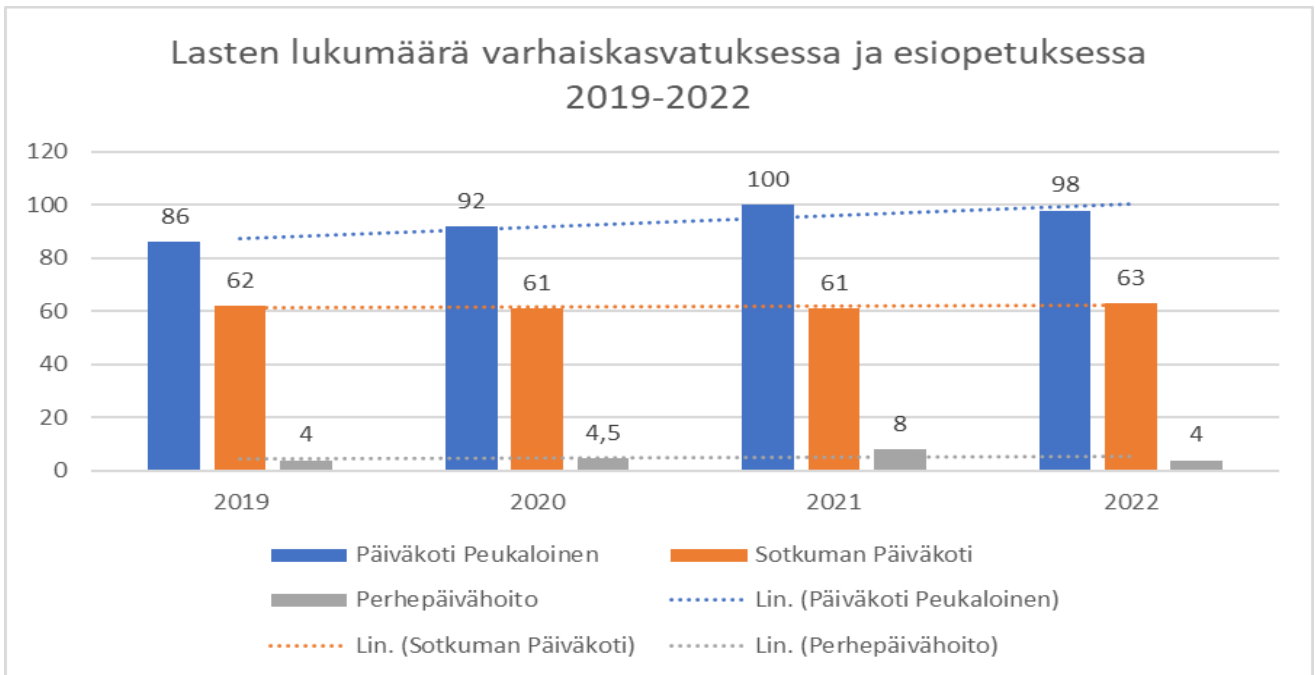
Vaka-paikka 31.12.2022	Lapsia	Henkilöstö (kasvatusvast.+avustaja)	Täyttöaste
Peukaloinen			
Peikkoset	16	3+1	90%
Menninkäiset	18	3	96%
Maahiset	17	4	90%
Lilliputit	11	3+1	92%
Esiopetus 1	11	2+1	61%
Esiopetus 2	19	3	99%
Sotkuman pvk			
Esikot	11	4	88%
Metsätähdet	11	2	57%
*Esiopetus	14	2	67%
Orvokit	10	3+1	65%
Unikot	16	3+1	76%
Perhepäivähoito	4	1	100%
Resurssi+veot		3	
Koko VAKA		36+5	81,75%

Tulossa olevien lasten määrä 31.12.2022

Sotkuman päiväkotit: alle 3-vuotiaat 4 kpl, yli 3-vuotiaat 1 kpl, esiopetus 1 kpl

Päiväkoti Peukaloinen: alle 3-vuotiaat 1 kpl

Lasten määrän kehitys varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston kevätlukukausi vuonna 2022 aloitettiin pandemian edellyttämien rajoitusten johdosta etäopetuksessa. Helmikuun alusta rajoitusten päätyttyä pystyimme kuitenkin aloittamaan lähiopetuksen, jonka kautta opiskelijoita ilmoittautui kursseille mukavasti. Myös kesäkausi pystyttiin toteuttamaan ilman rajoituksia ja yhteensä 109 kurssille osallistui 1237 opiskelijaa. Kesäkauden tarjonta muotoiltiin kesäkurssitoivekyselyn pohjalta. Polvijärvellä kesäkurssieja toteutui 4 kpl.

Lukuvuosi 2022-2023 päästiin aloittamaan lähiopetuksessa huomioiden viranomaisten turvallisuus- ja hygieniaohjeistukset. Asiakastoiveiden perusteella tarjottiin myös etäopetusta eri ainealueilla, joita Polvijärvellä käynnistyi vuoden 2022 aikana 10 kurssia. Kansalaisopisto järjesti peruskurssitarjonnan ohella vuoden 2022 aikana yhteensä 47 kpl kaikille avoimia ja ilmaisia yleisluentoja, jotka toteutettiin joko lähi-, hybridi- tai etäluentona. Jo useamman vuoden toimineen maahanmuuttajien lukuopetuksen lisäksi syyslukukauden aikana on opisto järjestänyt Outokummussa, yhteistyössä Outokummun kaupungin kanssa, suomen kielen opetusta ukrainalaisille kahdessa ryhmässä, joissa on ollut yhteensä 24 opiskelijaa.

Vuoden 2022 aikana Joensuun seudun kansalaisopistossa opiskeli 19 304 opiskelijaa (14 331 v. 2021) ja tunteja toteutui 38 265 tuntia (29 524 v. 2021). Opiskelijoita palasi opintojen pariin huomattava määrä, mutta vielä ei kuitenkaan ole tavoitettu pandemiaa edeltävää tasoa.

Kansalaisopisto kysyy kurssitoiveita ja asiakaspalautteita jokaisen lukukauden suunnittelun pohjaksi. Opetustarjontaa kehitetään jatkuvasti opiskelijapalautteiden ja kurssitoiveiden perusteella peruskurssitarjonnan ylläpidon sekä muun kehittämistyön ohella. Asiakaspalautteisiin saatiin noin 1900 vastausta, joiden mukaan kansalaisopiston opetustoimintaan oltiin tyytyväisiä (ka. 4,6, arviointi 1-5). Kevätkauden 2023 suunnittelua varten kansalaisopisto pyysi kaikille avoimella kyselylomakkeella opiskelijoiden kurssitoiveita, johon vastauksia tuli 260 kpl ja joiden pohjalta kurssitarjontaa edelleen kehitetään vuoden 2023 aikana vastaten alueelliseen ja paikallisiin sivistys- ja harrastustarpeisiin.

Kansalaisopisto osallistui vuoden aikana myös useisiin erilaisiin tapahtumiin ja järjesti maksuttomia kokeilukertoja opetuskauden alussa. Polvijärvellä maksuttomia kokeilukertoja järjestettiin 5 kpl eri sisältöisiin tunteihin osallistumisen matalan kynnyksen mahdollistamiseksi ja toimintaan tutustumiseksi.

Kirjasto

Vuosi 2022 oli kirjastojen osalta vielä kaksijakoinen: kevätpuolella painottui pandemiaan liittyvä asioinnin ja tapahtumatoiminnan vähäisyys, syyspuolella tapahtumatoiminta normalisoitui ja asiointi lisääntyi lähes pandemiaa edeltävälle tasolle. Lainaaminen oli koko vuoden jo lähes normaalilla tasolla ja verkkopalveluita käytettiin huomattavasti normaalivuotta enemmän. Polvijärven kirjastolla käynnit pysyivät samalla tasolla kuin vuonna 2022. Sen sijaan lainoissa oli havaittavissa hienoista laskua vuoteen 2021– tosin vuosi 2021 olikin Polvijärvellä huippuvuosi lainamäärissä. Polvijärvellä tapahtumamäärä on pysynyt suunnilleen samana viimeiset vuodet (n.18-20 kpl/vuosi), samoin kuin käyttäjäkoulutukset. Uusia tapahtumia on kokeiltu Polvijärvellä ja osa vanhoista todettu toimiviksi konsepteiksi mm. novellikoukku. Myös satutunnit palasivat pitkän tauon jälkeen ja ne on otettu asiakkaiden suunnalta innostuneesti vastaan.

Karsikon kirjaston uudet tilat valmistuivat syksyllä ja kirjasto avattiin lokakuussa. Karsikon kirjastosta tuli uusien tilojen myötä myös omatoimikirjasto. Liperin kirjastoonkin saatiin omatoimimahdollisuus. Hammaslahden kirjaston hankesuunnittelu eteni ja Rantakylän kirjaston osalta päästiin kalustesuunnitteluvaiheeseen. Pääkirjaston musiikkiosastolla otettiin käyttöön palvelutarjontaa monipuolistava äänitysstudio.

Kesäkuussa kirjastojärjestelmään tehtiin suuri päivitys, mikä aiheutti kaksi ylimääräistä kirjastojen kiinnioloapäivää. Jatkossa järjestelmää päivitetään vuosittain, mikä aiheuttanee 1-2 kiinnioloapäivää.

Vaara-kirjastot valmisteli vuoden aikana koko henkilökunnan voimin ja alueellisen kehittämistehtävän tukemana yhteistä toimintasuunnitelmaa vuosille 2023-26. Työ saatiin valmiiksi vuoden lopulla.

Hanketyönä kehitettiin ja otettiin käyttöön Vaara-kirjastojen yhteinen perusopetusikäisten tiedonhaun opetuksen malli. Tiedonhaku liitettiin osaksi perusopetukselle tarjottavia sisältöjä ja kokonaisuudesta muodostui Vaara-kirjastojen kirjastopolku perusopetukselle.

Hanketyönä aloitettiin myös Itä-Suomen laajuista kirjastojen ammattikoulu yhteistyökartoitusta sekä Vaara-kirjastojen mediakasvatussisältöjen suunnittelua toisen asteen opiskelijoille ja aikuisille.

Vapaa-aika-, liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2022 olivat:

- Suunnitella ja organisoida kuntalaisille eri kohderyhmät huomioiden ja heitä kuunnellen terveyttä ja hyvinvointia edistäviä vapaa-ajanpalveluja liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritoiminnassa.
- Jatketaan Voimaa vanhuuteen -hankkeesta jääneitä hyviä käytänteitä ja kehitetään niitä innovatiivisesti edelleen ottaen huomioon ikääntyvien kuntalaisten tarpeet.
- Ollaan aktiivisesti mukana sekä Pokalin ja P-K:n kuntien yhteisessä LIITTOON -hankkeessa mahdollistaen siten liikkuminen myös nuorille. Lisäksi seudullisessa lasten kulttuurivirran toiminnan kautta tarjotaan kulttuurielämyksiä lapsille tavoitteellisesti.

Liikuntapalvelut

Liikuntalain mukaisesti kunnan tulee edistää kuntalaisten mahdollisuuksia liikunnan harjoittamiseen. Liikuntapalvelut ovat luoneet edellytykset kuntalaisten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja terveyden ylläpitämiseen pohjautuen toimintansa laajaan hyvinvointikertomukseen, kuntastrategiaan ja vuoden 2022 talousarvion tavoitteisiin.

Sekä ulko- että sisäliikuntatilojen maksuttomuus on mahdollistanut tasa-arvoisen liikunnan harrastamisen eri ikäluokissa ja väestöryhmissä ja järjestö- ja seuratoiminnassa.

a) Lapset ja nuoret

Tärkeimpinä painopistealueina ovat olleet ennen kaikkea lasten ja nuorten liikunnan edistäminen ja lisääminen matalan kynnyksen periaatetta noudattaen. Liikuntapalveluissa huomioidaan matalan kynnyksen liikuntaryhmät liikuntasalivuorojen jaossa, ja iloksemme olemme huomanneet perheliikuntasalivuorojen lisääntymisen. Kesäisin järjestettävillä uimakouluilla olemme huomioineet lasten uimataidon tärkeyden ja sen ylläpitämisen.

Polvijärven kunta on ollut nyt viimeistä vuotta Liitton -hankkeessa, jonka tavoitteena oli löytää pysyviä ratkaisuja ja toimintatapoja liikkumattomuuden ehkäisyyn ja sitä kautta nuorten osallisuuden sekä aktiivisuuden lisääntymiseen. Hanketta on toteutettu viiden kunnan (Joensuu, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi) alueella yhteistyössä kuntien ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian kanssa. Hanke päättyi vuoden 2022 loppuun. Hankkeen kohderyhmänä ovat olleet 15–29-vuotiaat liikkumattomat ja vähän liikkuvat nuoret. Heille on tarjottu yksilöllistä ohjausta oman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseksi. Lisäksi he voineet halutessaan osallistua ryhmäliikuntoihin, lajikokeiluihin ja vertaisohjaajakoulutukseen. Esimerkkinä yhteistyössä järjestetty laskettelureissu Mustavaaralle. Lajikokeilujen ja ryhmäliikuntatuntien järjestämisessä on kuunneltu nuorten omia toiveita. Toisena

kohderymänä ovat olleet nuorten kanssa työskentelevät aikuiset. Hankkeen kautta he ovat saaneet uusia työkaluja ja ideoita nuorten motivoimiseen ja innostamiseen hyvinvoinnin näkökulmasta. Heille on tarjottu erilaisia koulutuksia, sekä mahdollisuus henkilökohtaiseen hyvinvointianalyysiin ja kehonkoostumusmittaukseen. Kaikki toiminta sekä nuorille että heidän kanssaan työskenteleville aikuisille on ollut maksutonta.

b) Työikäiset

Työikäisten työ- ja toimintakyvyn säilyttävän liikunnan suunnittelu ja terveyttä edistävän liikunnan lisääminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Aktiivisia toimijoita ovat olleet Joensuun seudun kansalaisopisto ja Polvijärven Vauhti.

Liikuntaneuvontaa työikäisille tarjoaa Siun soten työterveyshuolto ja diabeteshoitaja.

Laji	Määrä	Osallistujat	Järjestävä taho
Kuntojumppa	1krt/vko	20-25	Vauhti
Rapajumppa	1krt/vko	10-15	Vauhti
Circuit	2krt/vko	10-15	Vauhti ja Joensuun seudun kansalaisopisto
Shindo	1krt/vko	5-10	Vauhti
Kehonhuolto	1krt/vko	10	Vauhti
Strong nation ja tehotanssi	1krt/vko	10	Vauhti
Lentopallo- sulkapallovuoroja, perhevuorot, salibandyvuorot	useita vuoroja/vko	vaihtelee vuorottain	urheiluseurat, perheet, sählärit, äijäsähly, palolaitos, PoPS

c) Ikäihmiset

Olemme vaikuttaneet ikäihmisten aktiiviseen arkeen jatkamalla hyviä ja monipuolisia Voimaa vanhuuteen -hankkeen käytänteitä. Vanhus- ja vammaisneuvosto on järjestänyt paljon erilaisia kulttuuriliikunta tapahtumia yhteistyössä laajan verkostoyhteistyöryhmän kanssa.

Olemme suunnitelleet kuntalaisten kanssa yhdessä Ikäinstituutin järjestämässä Liikuntaraadissa mielekästä liikunnallista tekemistä ikäihmisten arkeen matalalla kynnyksellä. Yksi tärkeimmistä ohjenuorista toimintoja suunniteltaessa on ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitäminen ja sen säilyttäminen.

Laji	Määrä	Osallistujat	Järjestävä taho
Tuolijumppat * Vapari 2kpl * Ruvaspirtti * Koivikon Pirtti * Tervakankaan-koulu	5kpl/1krt/vko	60-90 yhteensä	Vapaa-aikapalvelut, Pokali, vertaisohjaajat, Koivikon Pirtti, Kyläyhdistykset
Saanko luvan -lavatanssi	1krt/1vko	30-40	vertaisohjattu
Boccia	2 ryhmää/2krt/vko	20-30	eläkeläisjärjestöt
Seniори kuntosali/ Vapari	1krt/vko	16 on maksimimäärä	Joensuun seudun kansalaisopisto

Etäjumppakokeilut

Aloitimme etäjumppakokeilut Ruvaslahdella. Vertaisohjattu tuolijumppa lähetettiin Ruvaspirtiltä neljään talouteen. Vertaisohjaaja Anita Tanskasen avustamana löysimme etäjumppakokeiluun osallistuvat taloudet. Etäjumppa kokeilutalouksilla olivat käytössä vanhus- ja vammaisneuvoston ostamat ipadit, joiden välityksellä jumppat lähetettiin Ruvaslahden neljään talouteen.

Etäjumppakokeilusta olemme saaneet positiivista palautetta. Tämä mahdollistaa jumppaan osallistumisen niille henkilöille, jotka eivät pääse osallistumaan Kirkonkylällä pidettäviin jumpparyhmiin esimerkiksi kyytiöngelmien vuoksi. Etäjumppatoimintaa jatketaan ja kehitetään edelleen.

Ikäihmisille järjestetyt tapahtumat

Tapahtuma	Osallistujat	Järjestävä taho
Liikkuva Minä-opintopiirin yhteistapaaminen, Kallionimen kota	20	Joensuun seudun kansalaisopisto, vapaa-aikapalvelut
Rantakalapäivä > Vie vanhus ulos kampanja aloitus, Kallionimen kota	120	Vanhus- ja vammaisneuvosto
Liikuntaraati	30	Ikäinstituutti, voimaa vanhuuteen-hanke
Vanhusten viikko 2.-9.10.		Verkostoyhteistyökumppanit
Retki Areenalle terveismessuille	40	Vanhus- ja vammaisneuvosto
Valtakunnallinen ikäihmisten ulkoilupäivä/retki Iki-Wanhaan	50	Vanhus- ja vammaisneuvosto, Iki-Wanha
Kirkkopyhä	50	Vanhus- ja vammaisneuvosto, Reuma ja Tules
Säpinää seniorit -kampanja	70	Vapaa-aikapalvelut
Vie vanhus ulos -kampanja	30	Vapaa-aikapalvelut
Joulukonsertit: Koivikon Pirtti, Kurjenpolvi, Toimintakeskus Turvala,Ukonhattu	70	Voimaa vanhuuteen -hanke
Osallistujia yhteensä	480	

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden tehtävä ja tavoitteena on edistää ja tukea paikallista kulttuuritoimintaa yhteistyössä eri verkostotoimijoiden kanssa.

a) Lasten kulttuurin virta

Lasten Kulttuurin virta on kulttuuripolku, joka tarjoaa kulttuurielämyksiä tasa-arvoisesti kaikkien luokka-asteiden oppilaille ja tuo kulttuuria myös osaksi opetussuunnitelman sisältöjä. Kulttuurin virran toteuttamaan ohjelmaan kuuluvat elämykselliset muusikoiden työpajat, mediapajat, museovierailut, konserttievierailut Joensuuhun, tutustuminen kirjaston palveluihin ja kirjavinkkaus. Mahdollisuuksien mukaan erilaiset teatteriesitykset.

Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkostoon kuuluvat Polvijärvi, Joensuu, Juuka, Kitee, Kontiolahi, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Rääkkylä, ja Tohmajärvi.

POHJOIS-KARJALAN LASTENKULTTUURIKESKUKSEN TOIMINTA Polvijärvi 2022		Toteutuneet sisällöt (lkm)	Asiakas- kontaktit kaikki yhteensä (lkm)	Asiakaskontakt it lapset	Asiakaskontakt it aikuiset	Sisältö prosenttia (%) toteutuneista	Kävijämäär ä a) lapset	Kävijämäär ä b) aikuiset	Kokonais- kävijämäär ä	KA kokonais- kävijämäär ä /tapahtuma
YHTEENSÄ		15	3777	1194	2583	100 %	1194	2583	3777	252
JAOTELTUNA TOTEUTUSTAVAN MUKAAN										
a) Live		12	3479	923	2556	80 %	923	2556	3479	290
b) Verkossa		3	298	271	27	20 %	271	27	298	99
JAOTELTUNA TOIMINTAOTSIKON MUKAAN										
a) Yleisölle avoin toiminta		2	3020	500	2520	13 %	500	2520	3020	1510
b) Kulttuurikasvatussuunnitelman sisältö		10	495	465	30	67 %	465	30	495	50
c) Muu sisältö kouluille/varhaiskasvatukselle		3	262	229	33	20 %	229	33	262	87
d) Harrastamisen Suomen malli		0	0	0	0	0 %	0	0	0	0
e) Muu		0	0	0	0	0 %	0	0	0	0
JAOTELTUNA SISÄLLÖN MUODON MUKAAN										
a) Esitys		8	685	614	71	53 %	614	71	685	86
b) Työpaja		2	40	34	6	13 %	34	6	40	20
c) Harrastustoiminta		0	0	0	0	0 %	0	0	0	0
d) Avoin kulttuurikeskustoiminta		0	0	0	0	0 %	0	0	0	0
e) Yleisötilaisuus		0	0	0	0	0 %	0	0	0	0
f) Näyttely		0	0	0	0	0 %	0	0	0	0
g) Koulutus		0	0	0	0	0 %	0	0	0	0
h) Muu		5	3052	546	2506	33 %	546	2506	3052	610
JAOTELTUNA KOHDERYHMÄN IÄN MUKAAN										
a) Alle kouluikäiset, 0-6 vuotiaat		1	89	70	19	7 %	70	19	89	89
b) Alakouluikäiset n. 7-12-vuotiaat		9	503	478	25	60 %	478	25	503	56
c) Nuoret n. 13-18-vuotiaat		3	165	146	19	20 %	146	19	165	55
d) Aikuiset		0	0	0	0	0 %	0	0	0	0
e) Useat kohderyhmät		2	3020	500	2520	13 %	500	2520	3020	1510
YHTEENSÄ		15	3777	1194	2583	100 %	1194	2583	3777	252

Toimintatiedot 2022 Polvijärvi												
SISÄLLÖN NIMI	Sisältöjen määrä	Ajankohta	TOTEUTUSTAPA	TOIMINTA	SISÄLLÖN MUOTO	KOHDERYHMÄN IKÄ	Tapahtumakunta	Tapaamiskerrat /osallistujat	Kävijämäärä a) lapset	Kävijämäärä b) aikuiset	Kokonaiskävijämäärä	Asiakaskontakit yht. (lkm)
Henxelit- päiväkodit	1	20.9.2022	a) Live	c) Muu sisältö	a) Esitys	a) Alle kouluikäiset,	Polvijärvi	1	70	19	89	89
Leppäkerttu Piikuton	1	19.5.2022	a) Live	b) Kulttuurikasvatussuunnitelman sisältö	a) Esitys	b) Alakouluikäiset n.	Polvijärvi	1	103		103	103
Sirkuskonsertti Polvijärvi	1	15.11.2022	a) Live	b) Kulttuurikasvatussuunnitelman	a) Esitys	b) Alakouluikäiset n.	Joensuu Carelia	1	33	5	38	38
Tervetuloa kirjastoon	4	9.-26.9.2022	a) Live	b) Kulttuurikasvatussuunnitelman	h) Muu	b) Alakouluikäiset n.	Polvijärvi	1	46	6	52	52
Henxelit- kouluille	1	20.9.2022	a) Live	b) Kulttuurikasvatussuunnitelman	a) Esitys	b) Alakouluikäiset n.	Polvijärvi	1	137	0	137	137
Hyvän tahdon tarina	1	3.-30.5.2022	b) Verkossa	c) Muu sisältö	a) Esitys	b) Alakouluikäiset n.	Polvijärvi	1	133	10	143	143
Hyvän tahdon tarina	1	9.-28.11.2022	b) Verkossa	c) Muu sisältö	a) Esitys	b) Alakouluikäiset n.	Polvijärvi	1	26	4	30	30
Mediapajat	2	23.11.2022	a) Live	b) Kulttuurikasvatussuunnitelman	b) Työpaja	c) Nuoret n. 13-18-	Polvijärvi	1	34	6	40	40
Puhaltajat yläkoululla	1	17.1.2022	b) Verkossa	b) Kulttuurikasvatussuunnitelman	a) Esitys	c) Nuoret n. 13-18-	Polvijärvi	1	112	13	125	125
Polvijärvi-päivät	1	18.-24.7.2022	a) Live	a) Yleisölle avoin toiminta	h) Muu	e) Useat	Polvijärvi	1	500	2500	3000	3000
Hämähäkkimies	1		a) Live	a) Yleisölle avoin toiminta	a) Esitys	e) Useat	Polvijärvi	1	0	20	20	20
Taidemuseokierros	3	29.8.2022	a) Live	b) Kulttuurikasvatussuunnitelman	b) Työpaja	b) Alakouluikäiset n.	Joensuu Taidemuseo	1	45	6	51	51
			Valitse yksi	Valitse yksi	Valitse yksi	Valitse yksi					0	0
			Valitse yksi	Valitse yksi	Valitse yksi	Valitse yksi					0	0
	18							12	1239	2589	3828	3828

b) Kulttuuritapahtumat

Tapahtuma	Osallistujat	Järjestävä tah
Ystävänäpäivä tapahtuma torilla	150	Vanhus- ja vammaisneuvosto, vapaa-aikapalvelut
Tomi Paldaniuksen kitarakonsertti	50-70	Vapaa-aikapalvelut
Konserttiretki Ylämyllylle	40	Vapaa-aikapalvelut
Veteraanipäivä	vain seppeleen laskijat (6)	Verkostoyhteistyökumppanit
Yhteislaulukonsertti torilla	20	Vapaa-aikapalvelut
Polvijärven Pamaus torilla ja koulukeskuksen alueella	100	Polvijärven kunnan hyvinvointityö
Picnic-elokuva	50	Nuorisovaltuusto
Sirkus Supiainen torilla	200-300	Maakuntaliitto
Henxelit, lasten konsertti		Lasten kulttuurivirta
Hämähäkkimies teatteriesitys	20	Työttömien teatteri, Joensuu
Itsenäisyyspäiväjuhla	80	verkostoyhteistyökumppanit

Nuorisopalvelut

Nuorisolain mukaan kunnan tulee tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa. Nuorisopalvelujen kohderyhmänä ovat kaikki alle 29-vuotiaat nuoret. Tavoitteena on kannustaa ja aktivoida nuoria omaehtoiseen harrastustoimintaan vapaa-ajalla sekä edistää nuorten elämänhallintaa ja osallisuutta. Kunnan nuorisotyötä ovat mm. nuorten kasvatuksellinen ohjaus, nuorisotilatoiminta, harrastusmahdollisuudet sekä erilaiset tieto- ja neuvontapalvelut.

Nuorisotyölle on tullut paljon erilaisia haasteita, joiden sisällöissä korostuvat entistä enemmän someviestintä kaikkine lieveilmiöineen ja nuorten erilaiset nivelvaiheet. Nuorisopalveluilla on kattava yhteistyöverkosto: oppilaitokset, seurakunnan nuorisotyö, eri järjestöt, seurakunnat, yhdistykset, koulu yhteistyö, hankeyhteistyökumppanit ja etsivä nuorisotyö.

Aloitimme vuoden 2022 loppupuolella nuorisotyön sanoittamisen yhteistyössä P-K:n pohjoisten kuntien (Ilomantsi, Nurmes, Lieksa, Juuka Outokumpu ja Polvijärvi) ja Itä-Suomen nuorisotyön aluekoordinaattori Heta Malisen kanssa. Yhteistyön tavoitteena on jäsentää nuorisotyötä, tehdä näkyväksi työn monipuolisuutta, lisätä ymmärrystä siitä, miksi asioita tehdään ja mitä toiminnoilla tavoitellaan, vahvistaa nuorisotyön roolia kasvattajana ja merkityksellisenä kunnan toimijana.

Kehitystä kunnan nuorisotyössä on tapahtunut siten, että nuorisotyö on jalkautunut Sotkuman koululle syksyllä 2022. Sotkumassa toimii maanantaisin nuorisotiloina Sotkuman koulun entinen ruokala, liikuntasali ja aulatilat. Tarjolla on videopelejä, lautapelejä, ohjelmaa salissa (joukkuepelejä ja liikuntaa), pingistä ja yhdessä oleskelua ja keskustelua. Sotkumalaisten lasten ja nuorten toiveita aktiviteetteihin on kuultu ennen toiminnan aloittamista Sotkumassa.

Vaparin nuorisotila PULUSSA on ollut seuraavia toimintoja

- Seurakunnan nuoriso-ohjaaja käy noin kerran viikossa nuokkarilla
- Rentovälkät
- Nuorisotalotyöskentelyä
- Nuorten ehkäisevää päihdetyötä eri muodoissa
- Nuorisovaltuuston kokoukset ja toiminnot
- Avoimet ovet -toiminta, KOHU-illat (kohtaa ja huomio)
- Kesis-päiväleirit (2 kpl)

Nuorisovaltuusto

Polvijärvellä toimii nuorisovaltuusto, joka toimii nuorten vaikuttamiskanavana kunnan päätöksenteossa.

Nuorisovaltuustot ovat puoluepoliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumattomia nuorten vaikuttajaryhmiä, jotka toimivat kunnissa ja hyvinvointialueilla ajamassa paikallisten nuorten etuja.

Vuoden aikana olemme päivittäneet nuorisovaltuuston säännöt yhteistyössä NuvaPlus-hankkeen koordinaattori Oskar Mannelinin ja Itä-Suomen nuorisotyön aluekoordinaattori Heta Malisen kanssa. Päivitetyt säännöt on hyväksytty sivistyslautakunnan kokouksessa 22.9.2022 §49.

Nuorisovaltuustossa on seitsemän jäsentä ja toimintakausi on vuoden 2024 loppuun saakka. Nuorisovaltuustolla on puhe- ja läsnäolo-oikeus sekä kunnanvaltuustossa että sivistyslautakunnassa.

Mopokerho

Mopokerho kokoontui joka torstai. Kerhossa kunnostettiin ja entisöitiin mopoja ja koneita. Kerho on ollut osallistujille maksuton. Mopokerhoon olemme saaneet avustusta Itä-Suomen aluehallintovirastolta 1000€. Kerholaisia on ollut 10-15. Mopopojat ovat vierailleet myös Koivikon Pirtin ikäihmisten luona paistellen makkaraa grillikodalla ja luoneet positiivista kuvaa mopopojista.

Nuorten kesätyö

Nuoret hakivat ahkerasti Polvijärven kunnan tarjoamia kesätöitä. Hakemuksia saapui 63. Nuoria oli kesätöissä polvijärveläisissä yrityksissä, kunnan omissa organisaatioissa ja yksityisillä henkilöillä.

Kesätöitä hakivat vuosina 2003–2007 syntyneet nuoret.

Etsivä nuorisotyö

Vuodesta 2017 alkaen Joensuun Nuorisoverstas ry on toteuttanut etsivää nuorisotyötä Polvijärvellä, yhteistyössä Polvijärven kunnan kanssa. Etsivän nuorisotyön keskeisimpänä tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota heille mahdollisuus luottamukselliseen ja turvalliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö kohtaa ja tukee 15–28-vuotiaita nuoria ja nuoria aikuisia. Ensisijaisena tehtävänä on auttaa ja tukea nuoria, jotka ovat koulutuksen, työmarkkinoiden tai tarvitsemiensa palveluiden ulkopuolella. Etsivä nuorisotyö tarjoaa varhaista ja nuorelle vapaaehtoista tukea, jossa yhdessä nuoren kanssa etsitään ratkaisuja hänen pulmiinsa ja kysymyksiinsä sekä autetaan häntä saavuttamaan tarpeidensa mukaiset palvelut. Keskeisenä periaatteena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä. Ohjauksen lähtökohtana on nuoren itsemääräämisoikeus ja hänen omien arvojensa kunnioittaminen.

Polvijärven etsivä nuorisotyöntekijä toimii kiinteänä osana paikallista toimintaa ja moniammatillista verkostoa, integroituen työpajan, nuoriso- ja vapaa-aikatoimen sekä muiden paikallisten verkostotoimijoiden kokonaisuuteen. Yhteistyö on muodostunut tiiviiksi erityisesti nuorisotyön, alueen oppilaitosten, työpajan, työllisyyspalvelujen ja sosiaalipalveluiden kanssa. Polvijärven etsivän nuorisotyön pääpaino on ollut yksilövalmennuksessa, arjenhallinnan ja erilaisten nivelvaiheiden tukemisessa, etsivän ja ennaltaehkäisevän työotteen kehittämisessä sekä palveluihin ohjaamisessa ja jalkautumisessa yhdessä nuorten kanssa. Työnkuvalla on pyritty vastaamaan paikallisiin ja alueellisiin erityistarpeisiin, kehittämällä toimintamalleja yhteistyössä nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa.

Joensuun Nuorisoverstas ry:n Polvijärven etsivään nuorisotyöhön on kirjautunut 40 nuorta ajalla 1.1.-31.12.2022 (joista uusia ilmoituksia 24 kpl). Näistä miehiä on ollut 14 ja naisia 26. Vuoden 2022 aikana 35 nuorta on ollut etsivän nuorisotyön ohjauksessa, 4 jäänyt kontaktiksi ja 1 ei ole tavoitettu laisinkaan. Ohjauksessa olleiden nuorten keskeisin ikäryhmä vuonna 2022 oli 16–20-vuotiaat (14 kpl) sekä 21–25-vuotiaat (14 kpl). Alle 16-vuotiaita nuoria etsivän nuorisotyön ohjauksessa oli 1 ja 26–28-vuotiaita 6. Eniten nuoria on ohjautunut heidän tai heidän läheistensä suorien yhteydenottojen kautta (37,5%), joista kolme tuli sosiaalisen median kautta, kaksi nuoren vanhemman yhteydenoton kautta ja kymmenen nuoren muun suoran yhteydenoton kautta. Seuraavaksi eniten ilmoituksia nuorista on tullut sosiaali- ja terveystoimen kautta (17,5%), joista viisi sosiaalitoimen ja aikuissosiaalityön sekä kaksi lastensuojelun kautta. Myös nuorisotyön kautta nuoria on ohjautunut seitsemän (17,5%), joista kaksi kunnallisesta nuorisotyöstä, kolme toisen kunnan etsivästä nuorisotyöstä ja kaksi työpajalta. Oppilaitosten kautta nuoria on ohjautunut kuusi, joista kaikki ammatillisesta oppilaitoksesta. Lisäksi työllisyyspalvelujen kautta etsivään nuorisotyöhön on ohjautunut neljä nuorta ja kutsuntojen Aikalisä-toiminnan kautta yksi nuori.

Huomionarvoista etsivässä nuorisotyössä ovat pitkät ohjaus- ja yhteistyösuhteet, joiden taustalla on usein laaja-alaisia muutostarpeita. Näitä päästään viemään eteenpäin nuoren määrittämällä tahdilla sekä pitkäjänteisellä tulevaisuustyöskentelyllä. Tavoitetut nuoret ovat olleet ohjauksessa heidän yksilöllisten tilanteidensa ja tarpeidensa mukaisesti. Tilastollisesti ohjauksissa ovat korostuneet nuorten henkilökohtaisissa elämäntilanteissa tukeminen ja tsemppaaminen, menetelmällinen työskentely ja palveluohjaus. Lisäksi ohjauksissa on toteutettu paljon viranomaisverkoston luomista, viranomaisasioiden hoidon tukemista, opiskelupaikan haussa ohjaamista, asumiseen ja toimeentuloon liittyviä asioita, työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista, työnhaun ohjausta ja neuvontaa sekä ryhmämuotoista toimintaa. Valtaosa nuorista on myös kaivannut keskustelukaveria ja apua heitä pohdituttavissa ja mieltä painavissa asioissa.

Nuoria on ohjattu eteenpäin erilaisiin palveluihin, toimintoihin ja toimenpiteisiin. Näitä ovat olleet mm. mielenterveyspalvelut, toisen asteen opinnot ja TUVA-koulutus, työpajatoiminta, kuntouttava työtoiminta, työkokeilu, työ avoimilla työmarkkinoilla tai kesätyö, kuntakokeilu, YTYÄ-hankkeen työhönvalmennus, työvoimakoulutus, sosiaalitoimen palvelut, Kelan ammatillisen kuntoutuksen palvelut, Oma väylä -neuropsykiatrinen kuntoutus sekä liikunta-, nuoriso- ja vapaa-ajan palvelut (esim. LIITTOON-hankkeen yksilövalmennus ja lajikokeilut). Etsivä nuorisotyö on tehnyt tiivistä yhteistyötä nuorten asioissa monialaisen yhteistyöverkoston kanssa – aina nuoren tarpeen, tilanteen ja tavoitteen mukaisesti.

Vuoden 2022 aikana etsivä nuorisotyöntekijä on osallistunut laaja-alaisesti verkostotapaamisiin, yhteistyöpalaveriin ja koulutustilaisuuksiin. Polvijärven etsivä nuorisotyöntekijä on osallistunut säännöllisesti Nuorisoverstaan etsivätiimeihin ja työnohjauksiin, koko työyhteisön Ohjureihin, Pohjois-Karjalan etsivän nuorisotyön alueellisiin tapaamisiin sekä oman paikallisen työyhteisön Vaparin talopalaveriin, jossa Polvijärven etsivän nuorisotyöntekijän työhuone sijaitsee. Etsivä nuorisotyöntekijä on toiminut jäsenenä ja koollekutsujana Polvijärven Nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa (PAVE) sekä jäsenenä Polvijärven kunnan paja Breikin ohjausryhmässä ja vuoden 2022 lopussa päättyneessä LIITTOON-hankkeen ohjausryhmässä. Lisäksi Puolustusvoimien aluetoimiston kerran kuukaudessa järjestämien tarkastustilaisuuksien kutsunnalaisten nuorten haastatteluihin Polvijärven etsivä nuorisotyöntekijä osallistui yhteensä 4 kertaa vuoden 2022 aikana, sekä vakiintuneeseen tapaan Polvijärven kutsuntapäivään osana etsivään nuorisotyöhön kuuluvaa Aikalisä-toimintaa. Polvijärven lukion ja peruskoulun laajaan oppilashuoltoryhmään etsivä nuorisotyöntekijä on osallistunut kutsuttuna.

Tapahtumissa ja tilaisuuksissa erilaiset etsivän nuorisotyön esittelyt ovat vuoden 2022 aikana tavoittaneet laajasti nuoria, nuorten kanssa toimivia ammattilaisia sekä Polvijärven kunnan henkilöstöä. Esimerkkejä tällaisista tilaisuuksista ovat olleet ysien välituntitoiminta rentovälkkä, ysien yhteishaun huoltajailta, ysikierrokset ja lukiolla tehdyt oppituntivierailut, koulun syyslukukauden aamunavaukseen ja hyvinvointiviikon toimintapajoihin osallistuminen, nuorten kesätyöinfot, Polvijärven Ohjaamo on the road-tapahtuma sekä erilaiset verkostotapaamiset. Vuoden 2022 puolella ryhmävalmennuksen osalta etsivä on järjestänyt erilaisia tapahtumia ja toimintoja itsenäisesti sekä yhteistyössä verkoston kanssa, joista esimerkkeinä erilaiset nuorten illat Polvijärven kunnan nuorisotalo Pululla, etsivän nuorisotyön kuntosalivuoro, Polvijärvi Priden Yhdenvertaisuuden kävely, paja Breikin kanssa järjestetyt yhteiset alle 29-vuotiaille nuorille suunnatut toiminnat (mm. keilaus, lumikenkäily, retki Outokummun erä- ja luontokeskukseen), Nuorisoverstaan yhteinen ruskaretki Kolille sekä Joensuun ja Polvijärven etsivän nuorisotyön yhteinen kuuden päivän Nuotta-valmennusleiri Inarin Vasatokkaan.

Vuosiavustukset

Vuosiavustuksia jaettiin kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoihmelle yleis- ja kohdeavustuksina sekä erityisryhmille/-järjestöille toimintaan ja kylätoimikunnille ja kyläyhdistyksille yhteensä 45 000 euroa, niistä lunastettiin 42 000 euroa.

Sivistystoimen investoinnit

Vapaa-aikatoimen investoinnit ovat kohdistuneet Vapaa-aikatalon salin kiipeilyseinän uudistamiseen ja Vaparin nuorisotiloihin biljardipöydän hankintaan.

Varhaiskasvatuksen investoinneilla uusittiin välttämättömiä kalusteita eri yksiköissä sekä hankittiin Sotkuman päiväkodin uudelle pihalle kiipeilytelineitä.

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa investointikuluja on mennyt luokkien tykkikameroiden, dokumenttikameroiden ja kaiuttimien uusimiseen. Kirkonkylän koulun 1-6-yksiköön hankittiin säkkituoleja ja oppilastuoleja korjattiin uusilla selkä- ja istuinosilla. Lisäksi uusittiin ompelukoneita, joista osa alkoi olla siinä kunnossa, että ei enää huoltamalla tokene.

6.6.10 Tekninen toimi

Talousarvion toteutuminen

Teknisen toimen talousarviotavoitteeseen ei päästy. Talousarvion ylitykset johtuvat pääosin tarvikkeiden hintojen suuresta noususta ja energiankulutuksen lisääntymisestä sekä hakkeen, öljyn ja sähkön hintojen suuresta noususta.

	Talousarvio 2022	Toteutuma 2022	+/-
Tuotot	3 668 830	3 898 045	229 215
Kulut	-3 326 051	-4 001 280	-675 229
Netto	342 779	-103 235	-446 014

Kuntastrategian mukaiset tavoitteet ja teknisen toimen vuosisuunnitelma 2022

Tavoitteet 2022	Toimenpiteet 2022	Mittarit	Toteutuminen 2022
Kuntastrategia			
5000 Visionääriä 5000 Virittäjää 5000 Viestijää 5000 Vastuun kantajaa Yhdessä.	Kuntalaisten ideoita otetaan vastaan ja kehitetään niitä yhdessä eteenpäin. Toteutuneet ideat ja kehitetyt toimenpiteet viestitään eteenpäin ja kannetaan yhdessä vastuu niiden säilymisestä.	Uusien ideoiden toteutus ja vuorovaikutteinen yhteistyö kuntalaisten ja järjestöjen kanssa.	Frisbeegolfradan rakentaminen yhteistyössä yhdistysten kanssa. Vasaraniemen venerannan ja parkkipaikan remontti.
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen			
1) Turvallinen lapsuus ja nuoruus sekä hyvä kasvuympäristö	Ylläpidämme ja kehitämme tiloja ja toimintoja, joissa on turvallista ja viihtyisää elää, asua ja harrastaa.	Koulu- ja harrastetilojen hyvä kunto ja puhdas sisäilma.	Sotkuman päiväkodin piha-alueen laajennus. Ilmanvaihto huollot tehty ajallaan.
2) Työikäisten työ- ja toimintakyvyn säilyttäminen	Ylläpidämme ja kehitämme tiloja ja toimintoja, joissa on turvallista ja viihtyisää elää, asua ja harrastaa.	Harrastepaikkojen monipuolisuuden ylläpitäminen, ympäristön viihtyisyydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen.	Ilmanvaihto huollot tehty ajallaan. Hiihtoladun ylläpitäminen Välttien varressa.
3) Ikäihmisten aktiivinen arki	Ylläpidämme ja kehitämme tiloja ja toimintoja, joissa on turvallista ja viihtyisää elää, asua ja harrastaa.	Ikäihmisille suunnattujen harrastepaikkojen monipuolisuuden ylläpitäminen, ympäristön viihtyisyydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen.	Hiihtoladun ylläpitäminen Välttien varressa.
4) Polvijärven kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen	Rakennusten kunnosta huolehtiminen. Kehitämme	Terveelliset ja turvalliset työtilat, sekä elinympäristö.	Jatkuvat ylläpitoremontit.

kehittäminen ja johtaminen	elinympäristöämme ja otamme ideoita vastaan.		
-----------------------------------	--	--	--

Kaikkien tavoitteiden osalta toimenpiteinä ovat olleet tilojen ja toimintojen ylläpitäminen ja kehittäminen siten, että tiloissa on turvallista ja viihtyisää oleskella, asua ja harrastaa. Tavoitteisiin on päästy hyvin.

Rakennusten sisäilman laatuun on panostettu onnistuneesti, jonka johdosta kustannukset ovat hieman kasvaneet.

Investoinneissa keskityttiin vain välttämättömiin remontteihin.

Hallinto ja muu toiminta

Henkilöstö

Henkilöstö on teknisen toimen merkittävin voimavara.

Talousarvion kirjauksen mukaisesti henkilöstöresursseja on pyritty kehittämään siten, että tuloksellisuus yhdistetään strategiseen tavoitteeseen ja viedään käytännön toimintaan osallistavan johtamisen kautta.

Rakennustarkastajan ja ympäristönsuojelusihteerin tehtävät hoidettiin ostopalveluna Outokummun kaupungilta.

Kaavoitus

Kirkonkylän asemakaava muutos tiestön osalta on valmis.

Asuntoasiat

Asuntojen vuokraustoiminnan tavoitteena on, kunnanhallituksen hyväksymien vuokrausperusteiden mukaisesti, vuokrata asunnonhakijalle kooltaan, varustetasoltaan, sijainniltaan ja vuokratasoltaan hakijan tarpeita ja vuokranmaksukykyä vastaava asunto.

Kunnan suorassa omistuksessa on 121 ja Kiinteistö Oy Polvijärven vuokralojen omistuksessa 97 asuntoa, yhteensä 218 asuntoa. Käyttöaste on kunnan taloissa n. 76 % ja vuokratalo-yhtiön taloissa n. 68 %. Liika-asuntokantaa karsittiin purkamalla huonokuntoisia ja/tai pidempään tyhjillään olleita asuntoja 23 kpl.

Edellisten lisäksi kunta omistaa asunto-osakkeita/omakotitaloja 17 kpl, joissa lähes kaikissa on vuokralainen.

Pienistä asunnoista, ja viime aikoina myös perheasunnoista on ollut kysyntää. Tyhjillään on pääasiassa isoja kaksioita. Kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa. Suuri osa tyhjillään olevista asunnoista on niin huonossa kunnossa, ettei niitä voi vuokrata asumiskäyttöön. Erityisesti kirkonkylän ulkopuolella olevien asuntojen vuokraus on haasteellista.

Vuokria ei korotettu vuonna 2022.

Liikuntapaikat

Hiihtolatujen hoidossa resurssit on suunnattu kirkonkylän hiihtoladun hoitoon.

Urheilukenttää on hoidettu tarpeen mukaan, esim. kisoja varten.

Tiet ja venevalkamat

Teiden kunnossapidossa oli tavoitteena säilyttää teiden nykyinen hoitotasoa.

Kaavateiden aurauksen hoiti sopimusurakoitsija.

Kiinteistötoimi

Kiinteistötoimen tavoitteena oli käytettävissä olevien talousarvio- ja henkilöstöresurssien puitteissa huolehtia siitä, että kiinteistöjen käyttäjillä on turvalliset ja tarkoituksenmukaiset tilat käytettävissään.

Kiinteistöjen kunnossapitoon kohdenneet resurssit ovat niin pienet, ettei tavoitteeseen ole päästy. Kiinteistöjen kunto heikkenee ja korjausvelka kasvaa vuosittain. Remontteja tehtiin runsaasti, mikä selittää suuret kunnossapitokustannukset.

Kiinteistöjen kunnossapito

Kiinteistötoimessa on tehty asuntoremontteja vuokralaisten vaihtumisen yhteydessä. Käyttövesijohtojen vuotoja on ollut useissa kohteissa. Kiinteistöjen ikääntyessä ja korjausvelan kasvaessa epäilyt sisäilman laatuun liittyvissä kysymyksissä näyttävät lisääntyvän, minkä takia mittavat ilmanvaihto säädöt ja tarkastukset jouduttiin tekemään useaan kiinteistöön.

Alueiden kunnossapito

Puistojen ja yleisten alueiden nurmialueet hoidettiin keskitetysti.

Siivous

Siivous hoidettiin tehdyn mitoituksen mukaan.

Kaukolämpölaitos

Kaukolämpölaitoksen tavoitteena oli tuottaa lämpöä hakkeella kunnanvaltuuston hyväksymän toimintastrategian mukaisesti.

Haketoimituksesta vastasi Karjalan Metsä ja Energia Oy.

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Rakennustoiminta oli tavanomaista ja rakentaminen jakautui moniin eri käyttötarkoituksiin. Rakennuslupahakemuksia tuli vireille tavanomainen määrä, minkä takia lupamaksujen määrä ylsi tavoitteeseen.

Rakennusvalvonnassa käyttöön otettu sähköinen Lupapiste palvelu on osoittautunut hyväksi palveluksi ja lähes kaikki lupahakemuksista tehdään sen kautta. Lupapiste mahdollistaa lupakäsittelyn täysin sähköisenä, joten käsittely prosessi on huomattavasti kevyempi perinteiseen paperihakemukseen verrattuna. Pyydetty katselmukset on suoritettu ajallaan.

Maa-aineslupien mukaiset alueet tarkastetaan ja luvanhaltijoita ohjataan lupa-alueiden jälkihoidossa.

Vuonna 2022 voimassa olevien lupien osalta on suoritettu kysely vuotuisista ottamismääristä ja tiedotettu määrät ELY-keskukselle. Alueiden tarkastuksia ei suoriteta talviaikana.

Investoinnit

Polvijärven asumispalveluyksikön suunnittelutyöt saatiin valmiiksi ja urakoitsijat kilpailutettiin. Rakennustyöt alkoivat loppuvuodesta.

Investoinneissa keskityttiin kunnan kiinteistöjen remontointiin. Suurimpia remontointikohteita olivat koulukeskuksen B-talon aulan lattian uusiminen ja keskushallinnon laajennettuihin tiloihin tehtiin perusteellinen remontti. Myllyrakennus hankittiin myös teknisen toimen investointivaroin.

7 Tilinpäätöslaskelmat

7.1 Tuloslaskelma

Sisältää vain ulkoiset tulot ja menot

	Tilinpäätös 2022		Tilinpäätös 2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 431 068,38		1 489 144,04	
Maksutuotot	138 278,05		163 619,18	
Tuet ja avustukset	609 712,51		458 802,71	
Muut toimintatuotot	<u>2 011 294,35</u>	<u>4 190 353,29</u>	<u>2 060 123,83</u>	<u>4 171 689,76</u>
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-7 998 645,98		-7 657 033,87	
Palkat ja palkkiot	-6 392 387,21		-6 087 748,40	
Henkilösivukulut	-1 606 258,77			
Eläkekulut	-1 407 604,69		-1 366 441,52	
Muut henkilösivukulut	-198 654,08		-202 844,05	
Palvelujen ostot	-24 104 718,77		-21 582 872,59	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 711 224,89		-1 744 818,94	
Avustukset	-756 648,24		-1 652 829,75	
Muut toimintakulut	<u>-360 369,41</u>	<u>-34 931 607,29</u>	<u>-339 293,61</u>	<u>-32 976 848,76</u>
Toimintakate		-30 741 254,00		-28 805 159,00
Verotulot				
Kunnallisvero	10 183 746,20		9 942 574,07	
Kiinteistövero	935 822,46		906 319,62	
Yhteisövero	<u>1 942 243,75</u>	<u>13 061 812,41</u>	<u>1 842 876,96</u>	<u>12 691 770,65</u>
Valtionosuudet				
Kunnan peruspalvelujen vos.	9 501 356,00		8 654 793,00	
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	4 826 358,00		5 003 316,00	
Verotulomenetyksen komp.	3 099 080,00		2 736 012,00	
Opetus- ja kultt.toimen vos.	<u>-611 441,00</u>	<u>16 815 353,00</u>	<u>-627 418,00</u>	<u>15 766 703,00</u>
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	2 656,43		6 374,42	
Muut rahoitustuotot	241 944,38		153 413,80	
Korkokulut	-4 211,76		-2 400,29	
Muut rahoituskulut	<u>-9 705,53</u>	<u>230 683,52</u>	<u>-6 268,59</u>	<u>151 119,34</u>
Vuosikate		-633 405,07		-195 566,01
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 551 661,81		-1 592 334,19	
Arvonalentumiset				
Tilikauden tulos		-2 185 066,88		-1 787 900,20
Poistoeron muutos	451 138,13		451 791,43	
Varausten muutos	197 697,45			
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		-1 536 231,30		-1 336 108,77

7.2 Rahoituslaskelma

Täysin euroin.

	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2021	
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	-633 405	-195 566	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>538 118</u>	<u>336 910</u>	<u>141 344</u>
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-2 507 504	-1 887 218	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	76 987	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	11 200	<u>10 200</u>	<u>-1 800 031</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 591 590		-1 658 688
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-200 000		
Antolainasaamisten vähennykset	16 223	13 363	
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 428 000		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-150 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>1 980 369</u>		
	<u>5 224 592</u>	<u>-136 637</u>	
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-413	-135	
Vaihto-omaisuuden muutos			
Saamisten muutos	107 181	-4 272	
Korottomien velkojen muutos	<u>291 705</u>	<u>574 628</u>	<u>570 220</u>
Rahoituksen rahavirta	5 408 793		<u>433 583</u>
Rahavarojen muutos	2 817 203		-1 225 104
Rahavarojen muutos	2 817 203		-1 225 104
Rahavarat 1.1.	819 447	2 044 552	
Rahavarat 31.12.	3 636 650	819 447	

7.3 Kunnan tase

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
A PYSYVÄT VASTAAVAT	29 907 325,52	28 798 941,21
I Aineettomat hyödykkeet	15 345,77	24 605,25
1. Aineettomat oikeudet		
2. Muut pitkävaikutteiset menot	15 345,77	24 605,25
3. Ennakkomaksut		
II Aineelliset hyödykkeet	21 763 341,87	20 854 988,44
1. Maa- ja vesialueet	1 103 390,11	1 099 406,98
2. Rakennukset	13 174 603,39	13 486 819,97
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 574 490,96	5 125 653,64
4. Koneet ja kalusto	326 504,58	387 734,20
5. Muut aineelliset hyödykkeet		
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 584 352,83	755 373,65
III Sijoitukset	8 128 637,88	7 919 347,52
1. Osakkeet ja osuudet	7 569 221,30	7 523 707,80
2. Osakkuusyhteisöosuudet	317 875,18	317 875,18
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset		
4. Muut lainasaamiset	241 541,40	77 764,54
5. Muut saamiset		
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot		
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		
3. Muut toimeksiantojen varat		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 877 791,86	1 913 776,54
I Vaihto-omaisuus		
1. Aineet ja tarvikkeet		
2. Keskeneräiset tuotteet		
3. Valmiit tuotteet		
4. Muu vaihto-omaisuus		
5. Ennakkomaksut		
II Saamiset	1 221 510,37	1 094 329,40
Pitkäaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset		
2. Lainasaamiset		
3. Muut saamiset		
4. Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	1 221 510,37	1 094 329,40
1. Myyntisaamiset	591 533,93	510 526,74
2. Lainasaamiset	36 223,14	16 223,14
3. Muut saamiset	591 958,62	567 579,52
4. Siirtosaamiset	1 816,28	
III Rahoitusarvopaperit		
1. Osakkeet ja osuudet		
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset		
4. Muut arvopaperit		
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 636 650,42	819 447,14
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>34 765 507,91</u>	<u>30 712 717,75</u>

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
A OMA PÄÄOMA	13 425 578,40	15 291 535,70
I Peruspääoma	8 880 652,75	8 880 652,75
II Arvonkorotusrahasto		
III Muut omat rahastot		
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	6 795 620,95	8 131 729,72
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 536 141,30	-1 336 108,77
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	10 703 588,96	11 154 727,09
1. Poistoero	7 653 588,96	8 104 727,09
2. Vapaaehtoiset varaukset	3 050 000,00	3 050 000,00
C PAKOLLISET VARAUKSET	1 173 304,00	832 917,44
1. Eläkevaraukset		
2. Muut pakolliset varaukset	1 173 304,00	832 917,44
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	46 131,53	46 544,37
1. Valtion toimeksiannot		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	46 131,53	46 544,37
3. Muut toimeksiantojen pääomat		
E VIERAS PÄÄOMA	8 702 329,42	3 002 255,15
I Pitkäaikainen	3 692 896,68	422 626,18
1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 264 762,00	
3. Lainat julkisyhteisöiltä		
4. Lainat muilta luotonantajilta		
5. Saadut ennakot	32 301,56	29 433,06
6. Ostovelat		
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	395 833,12	393 193,12
8. Siirtovelat		
II Lyhytaikainen	5 009 432,74	2 579 628,97
1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	163 238,00	
3. Lainat julkisyhteisöiltä		
4. Lainat muilta luotonantajilta	1 980 368,93	
5. Saadut ennakot		
6. Ostovelat	1 244 524,19	1 025 434,94
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	125 260,34	124 610,72
8. Siirtovelat	1 496 152,88	1 429 583,31
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>34 765 507,91</u>	<u>30 712 717,75</u>

7.4 Konsernilaskelmat

7.4.1 Konsernituloslaskelma

Sisältää vain ulkoiset menot ja tulot.
Täysin euroin.

	2022	2021
Toimintatuotot	40 243 714	35 217 189
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-68 447 992	-62 786 338
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	_____	_____
Toimintakate	-28 204 277	-27 569 149
Verotulot	13 061 812	12 691 770
Valtionosuudet	16 815 353	15 766 703
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	33 430	45 593
Muut rahoitustuotot	270 083	196 357
Korkokulut	-78 508	-57 070
Muut rahoituskulut	<u>-89 001</u>	<u>-17 927</u>
Vuosikate	1 808 890	1 056 278
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 416 931	-2 424 572
Tilikauden arvonalentumiset	-1 318	-301 604
Satunnaiset erät	_____	_____
Tilikauden tulos	-609 358	-1 669 899
Tilinpäätössiirrot	656 843	453 362
Vähemmistöosuudet	6 569	-1 261
Tilikauden verot	-10	-1 145
Laskennalliset verot	<u>-3 270</u>	<u>-2 499</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	50 774	-1 221 442

7.4.2 Konsernin rahoituslaskelma

Täysin euroin.

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 801 824	1 056 278
Satunnaiset erät		3 139
Tilikauden verot	-10	
Tulorahoituksen korjauserät	184 075	-382 656
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 829 290	-2 861 759
Rahoitusosuudet investointimenoihin	31 334	96 286
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>78 899</u>	<u>53 686</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-1 733 166</u>	<u>-2 035 026</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-200 205	
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 412 889	1 428 410
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-579 289	-686 592
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 668 212	-273 667
Oman pääoman muutokset	-21 981	459
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-8 502	-24 565
Vaihto-omaisuuden muutos	97 957	-24 004
Saamisten muutokset	-1 913 724	-335 024
Korottomien velkojen muutokset	<u>698 195</u>	<u>787 574</u>
Rahoituksen rahavirta	<u>5 153 552</u>	<u>872 591</u>
Rahavarojen muutos	<u>3 420 385</u>	<u>-1 162 436</u>
Rahavarat 1.1.	3 365 512	4 527 948
Rahavarat 31.12.	6 785 897	3 365 512
Rahavarojen muutos	3 420 385	-1 162 436

7.4.3 Konsernitase

Täysin euroin.

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
Pysyvät vastaavat	33 385 866	32 078 364
Aineettomat hyödykkeet	147 369	72 654
Aineettomat oikeudet	108 255	34 254
Konserniliikearvo		
Muut pitkävaikutteiset menot	39 114	38 400
Ennakkomaksut		
Aineelliset hyödykkeet	32 066 801	30 941 671
Maa- ja vesialueet	1 638 479	1 634 496
Rakennukset	20 825 771	21 180 296
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 702 801	5 229 624
Koneet ja kalusto	1 533 294	1 537 848
Muut aineelliset hyödykkeet	3 551	223
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 362 905	1 359 183
Sijoitukset	1 171 696	1 064 039
Osakkuusyhteisöosuudet	323 847	412 839
Muut osakkeet ja osuudet	843 841	647 397
Joukkovelkakirjasaamiset		
Muut lainasaamiset	206	
Muut saamiset	3 802	3 802
Arvostuserät		
Toimeksiantojen varat	68 939	63 949
Valtion toimeksiannot	67 987	62 995
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	7	7
Muut toimeksiantojen varat	945	947
Vaihtuvat vastaavat	12 474 296	7 340 518
Vaihto-omaisuus	147 450	245 408
Aineet ja tarvikkeet	147 450	245 408
Keskeneräiset tuotteet		
Valmiit tuotteet		
Muu vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut		
Saamiset	5 540 949	3 729 598
Pitkäaikaiset saamiset	2 678	3 413
Myyntisaamiset	2 678	3 413
Lainasaamiset		
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	5 538 271	3 726 185
Myyntisaamiset	2 566 889	1 028 098
Lainasaamiset		
Muut saamiset	881 680	739 122
Siirtosaamiset	2 089 702	1 958 965
Rahoitusarvopaperit	523 476	619 852
Osakkeet ja osuudet		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	515 676	518 310
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2 600	2 589
Muut arvopaperit	5 200	98 953
Rahat ja pankkisaamiset	<u>6 262 421</u>	<u>2 745 661</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>45 929 101</u>	<u>39 482 831</u>

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
Oma pääoma	23 139 266	24 237 552
Peruspääoma	8 880 652	8 880 652
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä		
Arvonkorotusrahasto	88 941	88 941
Muut omat rahastot	243 926	244 570
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	13 874 973	16 205 312
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	50 774	-1 221 442
Vähemmistöosuudet	32 948	39 518
Konsernireservi		
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
Pakolliset varaukset	1 069 314	448 030
Eläkevaraukset	3 856	4 289
Muut pakolliset varaukset	1 065 458	443 741
Arvostuserät		
Toimeksiantojen pääomat	128 514	132 026
Valtion toimeksiannot	75 245	79 079
Lahjoitusrahastojen pääomat	52 320	51 998
Muut toimeksiantojen pääomat	949	949
Vieras pääoma	21 559 059	14 665 222
Pitkäaikainen	10 692 588	6 251 731
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 244 063	5 809 751
Lainat julkisyhteisöiltä	787	787
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	51 905	48 000
Ostovelat		
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat		
Siirtovelat		
Liittymismaksut	395 833	393 193
Lyhytaikainen	10 866 471	8 413 491
Joukkovelkakirjalainat		368 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 780 824	595 324
Lainat julkisyhteisöiltä	58 128	
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	4 800	2 706
Ostovelat	2 734 430	2 381 364
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	741 627	769 931
Siirtovelat	4 518 702	4 271 477
Laskennalliset verovelat	<u>27 960</u>	<u>24 690</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>45 929 101</u>	<u>39 482 831</u>

8 Liitetiedot

8.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

8.1.1 Vertailukelpoisuus edellisen tilikauden tietojen kanssa

Tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia edelliseen tilikauteen.

8.1.2 Arvostusperiaatteet

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu valtuuston 16.9.2019 § 18 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Kuntayhtymän tuloksen käsittely

Tilikaudelle kohdistuva osuus kuntayhtymän alijäämästä on kirjattu tulosvaikutteisesti kunnan kirjanpitoon pakollisena varauksena. Voimaannpanolain § 20 mukaan erikoissairaanhoidon lain 7 §:ssä mainittujen sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetut erityishuolto- ja palveluspiirit siirretään varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023.

8.2 Keskeiset liitetiedot

	2022	2021
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset		
Takuuvaraus/Vahingonkorvausvaraus		
Muut pakolliset varaukset	1 173 304,00	832 917,44
Vastuositoumukset		
Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Takaukset		
Muut vastuositoumukset		
Takaukset muiden puolesta	135 338,64	167 832,64
Muut taloudelliset vastuut		
Täytetakaukset		
Sopimusvastuut		
Maankäyttösopimukset		
Leasingvastuut	19 585,09	
Vuokravastuut	57 436,00	
Ympäristövastuut		

8.3 Tuloslaskelman liitetiedot

8.3.1 Toimintatuotot tulosalueittain (Ulkoiset)

	2022	2021
Vaalit	9 477,00	4 928,00
Yleis- ja taloushallinto	904 897,46	861 898,22
Elinkeinotoimi	7 000,00	16,13
Kunnanhallitus	26 828,00	37 666,85
Rakennusvalvonta	50 664,50	53 177,52
Sivistystoimi	474 830,90	377 935,92
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	43 416,00	25 981,89
Tekninen toimi	<u>2 673 239,43</u>	<u>2 810 085,23</u>
Yhteensä	4 190 353,29	4 171 689,76

8.3.2 Rahoitustuotot ja -kulut

	2022	2021
Osinkotuotot:		
Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy	121 801,18	79 031,30
Pohjois-Karjalan Sähkö Oy	107 579,82	69 803,70
Kuntarahoitus Oy	8 497,50	4 290,00
Yhteensä	237 878,50	153 125,00

8.3.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Valtuusto 16.09.2019 § 18

	<u>Poistomenetelmä</u>	<u>Poisto aika/Poisto-%</u>
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	10 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön		
-tiehankkeisiin	Tasapoisto	15 vuotta
-ratahankkeisiin	Tasapoisto	30 vuotta
-väylähankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoajoja)		
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseränmenot	Tasapoisto	5 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoja	Ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
Kallioluolat ja tunnelit, väestönsuojat	Tasapoisto	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	10 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	10 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto	15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	22 %
Maakaasuverkko	Menojäännöspoisto	15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	15 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	25 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta

Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoja	Ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoja	Ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoja	Ei poistoaikaa

Mikäli vaikutusaikaa ei voi luotettavalla tavalla arvioida, on hankintameno poistettava enintään 10 vuodessa.

Polvijärven kunnan käyttämä pienhankintaraja on 10.000 euroa.

8.3.4 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

Vuosina 2021–2025:

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	1 598 799
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno (= investointimenot – rahoitusosuudet)	3 063 547
Ero, euroa	1 464 748
Ero, %	47,8

Valtuuston hyväksymä Polvijärven kunnan poistosuunnitelma noudattaa poistoista annetun yleisohjeen mukaisia poistoaikoja.

Vuosien 2023-2024 investointien omahankintamenoa nostavat uuden hoivayksikön investointikustannukset.

8.3.5 Verotulot

	2022	2021
Kunnallisvero	10 183 746,20	9 942 574,07
Kiinteistövero	935 822,46	906 319,62
Yhteisövero	1 942 243,75	1 842 876,96

Tuloveroprosentti oli molempina vuosina 20,25.
Kiinteistöveroprosentit olivat molempina vuosina samat.

8.3.6 Valtionosuudet

	Talousarvio 2022	Talousarvio -muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Tilinpäätös 2022	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	9 488 000	0	9 488 000	9 501 356	-13 356
Verotuloihin perustuva vo. tasaus	4 829 000	0	4 829 000	4 826 358	2 642
Verotulomenetyksen kompensatio	2 978 000	0	2 978 000	3 099 080	-121 080
Opetus- ja kulttuuritoimen vo.	-488 000	0	-488 000	-611 411	123 441
Yhteensä	16 807 000	0	16 807 000	16 815 353	-8 353

8.3.7 Palvelujen ostot

	Kunta	
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Asiakaspalvelujen ostot	21 985 976	19 540 967
Muiden palvelujen ostot	<u>3 341 474</u>	<u>2 930 108</u>
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	25 327 450	22 471 075

8.3.8 Pakollisten varausten erittely

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Pakollinen varaus, ky. alijäämät			1 173 304	832 917
Muu varaus	1 065 457	443 741		
Eläkevaraus	3 855	4 289		
Varaukset 31.12.	1 069 312	448 030	1 173 304	832 917
Varauksen muutos 2022	621 282		340 387	

8.3.9 Erittely tilinpäätössiirroista ja niiden muutoksista

Tilinpäätössiirto	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Poistoero	7 653 588	8 104 727	7 653 588	8 104 727
Vapaaehtoiset varaukset	3 050 000	3 050 000	3 050 000	3 050 000
Yhteensä	10 703 588	11 154 727	10 703 588	11 154 727
Muutos	451 139	451 791	451 139	451 791
Poistoero	0	0	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0	0	0
	451 139	451 791	451 139	451 791

8.3.10 Muut saamiset

Oleelliset erät	Euroa
Palkkatukitulot, kk 9-12/2022	14 649,40
Liperin kunta, maaseutupalvelujen palautus	8 271,34
Kela, työterveyshuolto	43 416,00
Muut saamiset yhteensä	66 336,74

8.4 Rahoituslaskelman liitetiedot

8.4.1 Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta

Vuosi	Kertymä	2022	2021
		5 vuodelta yhteensä	5 vuodelta yhteensä
2022	-2 591 500	-9 856 779	-8 477 546
2021	-1 658 688		
2020	-118 806		
2019	-1 629 569		
2018	-3 858 216		
2017	-1 212 267		

8.4.2 Käyttöomaisuustaulukko

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiint. rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaks. ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 009 406,98	13 486 819,97	5 125 653,64	387 734,20	755 373,65	20 854 988,44
Lisäykset tilikauden aikana	15 217,43	435 490,79	89 240,08	90 002,58	1 826 487,75	2 456 438,63
Rahoitusosuudet tilikaudella						
Vähennykset tilikauden aikana	-11 234,30					-11 234,30
Siirrot erien välillä						
Tilikauden poisto		-747 707,37	-640 402,76	-151 232,20		-1 539 342,33
Arvonlennukset						
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 013 390,11	13 174 603,39	4 574 490,96	326 504,58	2 581 861,40	21 670 850,44

Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	24 605,25	24 605,25
Lisäykset tilikauden aikana	3 060,00	3 060,00
Rahoitusosuudet tilikaudella		
Vähennykset tilikauden aikana		
Siirrot erien välillä		
Tilikauden poisto	-12 319,48	-12 319,48
Arvonalentumiset		
Poistamaton hankintameno 31.12.	15 345,77	15 345,77

8.5 Taseen liitetiedot

8.5.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

	Muut pitkävaikutteiset menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto
Hankintameno 1.1.2022	24 605,25	1 099 406,98	35 064 376,88	14 728 233,71	4 051 645,03
Lisäykset 2022	3 060,00	15 217,43	435 490,79	89 240,08	90 002,58
Sumu- poistot/ostot tilikaudella	-12 319,48	11 234,30	747 707,37 (18 846 589,26)	640 402,76 (8 785 223,35)	151 232,20 (3 364 102,05)
Rahoitusosuudet yht.			3 478 675,02	1 457 759,48	451 040,98
Yhteensä 31.12.2022	15 345,77	1 103 390,11	13 174 603,39	4 574 490,96	387 734,20

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Urheilukenttä	8 100,45
Hoivayksikön rakentaminen	747 273,20
Hankintameno 1.1.2022	755 373,65
Vähennykset	0,00
Lisäykset	<u>1 826 487,75</u>
Hankintameno 31.12.2022	2 581 861,40

Vuoden 2022 lisäykset kohdistuvat hoivayksikön rakentamiseen.

Osakkeet ja osuudet

1203	Kuntayhtymäosuudet	31.12.2022	31.12.2021
	P-K:n koulutuskuntayhtymä	320 785,84	320 785,84
	Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto	735,65	735,65
	Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen ky. (Siun sote)	<u>1 085 138,51</u>	<u>1 085 138,51</u>
	Yhteensä	1 406 660,00	1 406 660,00

Tytäryhtiöosakkeet ja osuudet

1201	Polvijärven yrityspalvelu Oy Kv 3.5.95, Kv 29.4.02, Kv 24.8.04, Kv 21.12.05, Kv 21.12.06, Kv 19.12.07, Kv 18.12.08, Kv 21.12.10, Kv 20.12.11, Kv 18.12.13		2 360 325,72	2 360 325,72
	Kiint. Oy Polvijärven Vuokratalot Kv 29.9.92, 18.12.01 ja 21.12.04, Kv 21.12.05, Kv 21.12.06, Kv 19.12.07, Kv 18.12.08, Kv 17.12.09, Kv 21.12.10, Kv 18.12.13, Kv 19.12.14, Kv 16.12.15, Kv 13.12.16, Kv 13.12.17, Kv 17.12.18, Kv 17.12.19		<u>3 124 548,35</u>	<u>3 124 548,35</u>
	Yhteensä		5 484 874,07	5 484 874,07

Osakkuusyhteisöosakkeet

1205	Outokummun seudun teoll.kylä Oy	Kv 12.8.85, 25.6.87	232 099,34	232 099,34
	Joensuun seudun Jätehuolto Oy 51	Kv 18.06.96	85 775,84	<u>85 775,84</u>
	Yhteensä		317 875,18	317 875,18

Muut osakkeet ja osuudet

1212	P-K:n Energiaholding Oy	46489	yht.kokous 20.9.00	78 188,89	78 188,89
	P-K:n Sähkö Oy	41061	Kv 27.09.45	69 059,64	69 059,64
	Karjalan Matkailu Oy	23	Kv 16.06.69	967,08	967,08
	M-Real Oyj/Metsä Board Oyj	175	Kv 16.06.69	1 015,35	1 015,35
	As. Oy Jääskelänpiha	1587	Kh 17.09.72	62 527,58	62 527,58
	As. Oy Rukkipelto	653	Kv 19.01.75	10 982,67	10 982,67
	As. Oy Rukkipuisto/ Willman kuolinp.	311	Valtiokonttori/ Kh 04.02.02	0	0
	As. Oy Kanervarinne	630	Kv 11.04.85	15 136,91	15 136,91
	As. Oy Peltopirtti	840	Kh 11.05.87	16 818,79	16 818,79
	As. Oy Rantapuisto	350	Kh 20.02.89	20 182,55	20 182,55
	As. Oy Jääskeläntie	198	Kh 31.12.90	42 677,04	42 677,04
	As. Oy Koivulehto	120	Kh 26.08.91	23 546,31	23 546,31
	As. Oy Mäntyhovi	126	Kv 27.05.92	40 365,10	40 365,10
	As. Oy Koistilanmäki	90	Kh 20.06.94	20 182,55	20 182,55
	Meita Oy			1 925,20	1 925,20
	Kuntarahoitus Oy	8250	Kv 26.08.93	5 045,64	5 045,64
	Kinahmon vesios.k.		Kv 30.08.76	3 195,57	3 195,57
	Ruvaslahden vesios.k.	3	Kh 17.06.82	2 018,26	2 018,26
	Rauanlahden vesios.k.	1	Kh 02.01.84	336,38	336,38
	Martonvaaran vesios.k.	2	Kv 04.06.86	672,75	672,75
	Polvij.etel.vesios.k.	10	Kv 14.07.88	3 027,38	3 027,38
	Polvijärven OP	1	Kv 14.05.37	84,09	84,09
	Metsäliitto	7797	Kv 22.12.76	73 216,00	73 216,00
	P-K:n Sairaskotiyhdistys		Kv 24.05.84	168,19	168,19
	As.Oy Välitien Karnukka	8283	Kh 12.05.97	0	0
	Josek Oy		Kh. 14.3.05	0	0
	Sakupe Oy		kv 15.6.20	500,00	500,00
	Ktö Oy Kauppakartano/ent. Vapaasrk.		Kh 22.4.13	25 398,00	25 398,00
	Ktö Oy Metsätalo/ent. Stora Enso		Kh 22.4.13	25 507,70	25 507,70
	Ktö Oy Metsätalo/ent. Kela		Kh 22.4.13	29 800,00	29 800,00
	Maitoa markkinoille -säätio		Kv 18.12.13	6 850,00	6 850,00
	Koha Suomi ry			501,16	501,16
	Ktö Oy Polvijärven Liikekeskus	39	Kv 16.4.18	43 431,62	43 431,62
	Karelia Expert	100	Kv 2.10.18	8 409,00	8 409,00
	Kiint. Oy Polvijärven Metsätalo	4236- 5255	Kh. 31.1.22	35 700,00	
	Sarastia Oy	1500	Kh. 10.10.22	9675,00	
	Siun Työterveys Oy	10	Kh. 27.12.22	138,50	
				677 687,23	632 173,73
	Yhteensä			7 887 096,48	7 841 582,98

Saamiset

	2022	2021
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset		
- Kiinteistö Oy Polvijärven vuokratalot	11 354,17	12 608,17
- Polvijärven yrityspalvelu Oy	277,91	1 469,05
Yhteensä	11 632,08	14 077,22
Lainasaamiset		
- Kiinteistö Oy Polvijärven vuokratalot	186 223,14	116 223,14
- Polvijärven yrityspalvelu Oy		
Yhteensä	186 223,14	116 223,14
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä:		
Myyntisaamiset		
- P-K:n sosiaali- ja terveystalujen ky. (Siun sote)	51 670,89	57 652,26
- P-K:n Koulutuskuntayhtymä		
- I-S laboratorion keskus		20,00
Yhteensä	51 670,89	57 672,26

8.5.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	8 880 652,75	8 880 652,75
Peruspääoma 31.12.	8 880 652,75	8 880 652,75
Liittymismaksurahasto 1.1.		
Lisäykset tilikaudella		
Siirto edellisten tilikausien ylijäämään		
Liittymismaksurahasto 31.12.		
Edellisten tilikausien ylijäämä	6 795 620,95	8 131 729,72
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 536 141,30	-1 336 108,77
Oma pääoma yhteensä 31.12.	14 140 132,40	15 676 273,70

Osuus Siun soten alijäämistä

Siun soten kumulatiivinen alijäämä vuoden 2022 lopussa on 39 641 065 euroa. Polvijärven kunnan käytön mukainen osuus siitä on 1 173 304 euroa. Siun soten alijäämän kattamisperusteeksi on sovittu palvelujen käytön mukainen suhde, joten kirjaus tehdään kunnassa asiakaspalveluostoihin, kuten Kuntajaoston lausunto 36/1998 kuntayhtymän ali-/ylijäämän käsittelystä ohjeistaa. Pakollinen varaus 1 173 304 euroa on kirjattu tulosvaikutteisesti vuoden 2022 tilinpäätökseen tilille asiakaspalveluostot kustannuspaikalle 1255 Siun sote.

Siun soten palkkaharmonisointia on tehty jo kuntayhtymän toimintavuosina, mutta asia on riitautettu ja neuvottelut ovat edenneet keskusneuvotteluihin. Keskeinen erimielisyys neuvotteluissa on liittynyt harmonisoinnin toteutuksen riittävään aikatauluun sekä tasoon, johon palkat tulisi harmonisoida. Varaukselle tilinpäätöksessä ei ole perusteita, koska mitään erääntynyttä saatavaa ei ole syntynyt 31.12.2022 mennessä. Voimaanpanolain mukaisesti sairaanhoitopiirien kuntayhtymät siirrettiin varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023. Palkkaharmonisaation osalta toteutumisajankohtaa, eikä täsmällistä määrää voida tietää ja kunnalle kuuluvana vastuuna sen toteutuminen on enintään mahdollista. Näistä syistä johtuen palkkaharmonisaatiosta annetaan tilinpäätökseen liitetieto. Siun sote on toimittanut 23.2.2023 omistajakuntiin arvion kunkin kunnan osuudesta palkkaharmonisointi-kustannuksiin koskien vuosia 2021 ja 2022. Mikäli myöhemmin todettaisiin, että omistajakunnilla on vastuu 31.12.2022 jälkeen maksuunpannuista kuntayhtymän harmonisointikustannuksista, Siun sotelta saadun kuntakohtaisen harmonisointiarvion mukaan Polvijärven kunnan palkkaharmonisointikustannusten osuus vuodelta 2021 olisi 384 738 euroa ja vuoden 2022 osuus olisi 329 816 euroa.

Vuoden 2021 tilinpäätöksen yhteydessä tehtyjä pakollisia varauksia ei ole taseessa jäljellä. Pelastustoimen varallaoloa koskeviin riitautettuihin kustannuksiin olevaa varausta (204 778,00 euroa) on purettu maksun yhteydessä ja jäljelle jäänyt osa varauksesta on tuloutettu. Siun soten alijäämiin tehtyä pakollista varausta (628 139,44 euroa) on myös purettu maksun yhteydessä ja maksuperusteen muututtua peruspääomasta käytön mukaiseen suhteeseen jäljelle jäänyt osa varauksesta on tuloutettu.

Siun soten kustannuksia varten tehtyjen pakollisten varausten suuruus on vuoden 2022 taseessa yhteensä **1 173 304,00** euroa.

Lainat, jotka erääntyvät 1.1.2023 jälkeen

	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 428 000	0
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Yhteensä	3 428 000	0

Velkojen erittely

	2022	2021
Lyhytaikainen vieras pääoma Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä:		
Ostovelat		
- P-K:n sosiaali- ja terveystalvelujen ky. (Siun sote)	1 776,93	59 059,89

Erirtely siirtovelosta

	2022	2021
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	911 839,43	831 883,67
Korkojaksotukset	0,00	0,00
Siirtovelat yhteensä	911 839,43	831 883,67

8.5.3 Muut vastuusitoumukset

Muiden puolesta annetut takaukset	2022	2021
Alkuperäinen pääoma	1 103 694,00	1 103 694,00
Jäljellä oleva pääoma	135 338,64	167 832,64
Muut pakolliset varaukset	1 173 304,00	832 917,44

Muut pakolliset varaukset koskevat Siun soten osalta tehtyjä pakollisia varauksia.

Kuntien takauskeskuksen takausvastuut

Kuntien takauskeskuslain 478/1996 1 §:n mukaan Kuntien takauskeskuksen tarkoituksena on turvata kuntien yhteinen varainhankinta ja kehittää sitä.

Takauskeskus voi myöntää takauksia ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Takauskeskuslain 10 §:n mukaan takauskeskuksen jäsenyhteisöt vastaavat yhdessä takauskeskuksen sellaisten menojen ja sitoumusten rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuiksi, väestötietolain (507/93) 18 §:ssä tarkoitetun edeltävän vuodenvaihteen asukaslukujen mukaisessa suhteessa. Takauskeskuksen toiminnan aikana vakuudet ovat olleet riittävät, eikä takauskeskuslain 10 §:n mukaisia menoja tai sitoumuksia ole realisoitunut maksuun.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kannanoton mukaan Kuntien takauskeskus antaa vuosittain kullekin jäsenelle tilinpäätöksen liitetietoja varten tarvittavat tiedot jäsenen takausvastuista.

Kuntajaosto pitää kirjanpitoasetuksen ja hyvän kirjanpitotavan mukaisena, että jäsenkunta esittää tilinpäätöksen liitetietona oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi taloudellisesta asemastaan seuraavat takauskeskuksen antamat tiedot jäsenen osuudesta takausvastuista ja rahastosta tilikaudelta ja edelliseltä tilikaudelta.

	31.12.2022	31.12.2021
Asukasluku	4 084	4 161
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta (€)	31 501 342	29 701 992
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista (€)	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta (€)	18 217	19 456

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen osalta

Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset	2022	2021
Jäljellä oleva pääoma	0	0

8.5.4 Henkilöstöä, tilintarkastusta ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön määrä 31.12.

	2022	2021
Yleis- ja taloushallinto (josta keskuskeittiöllä 16)	28	29
Rakennusvalvonta	1	1
Sivistystoimi	101	106
Tekninen toimi	<u>32</u>	<u>33</u>
Yhteensä	162	169
Palkkatuella palkatut (menot kirjataan yleishallinnon tulosalueelle, mutta henkilöt työskentelevät eri hallintokunnissa)	<u>14</u>	<u>13</u>
Yhteensä	176	182

Henkilöstökulut

	2022	2021
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	6 456 221,95	6 151 828,35
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	1 407 604,69	1 366 441,52
Muut henkilösivukulut	198 654,08	202 844,05
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauseurat	-63 834,74	-64 080,05
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	7 998 645,98	7 657 033,87
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	140.086,00	197 316,03

Tilintarkastajan palkkiot

	2022	2021
Talvea Oy		7 708,00
KPMG Oy	17 799,24	7 867,63

Intressitapahtumat

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen tytäryhtiölle Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot seuraavat lainat:

	Jäljellä 31.12.2022	korko-%
Pitkäaikainen laina Polvihovi (v.2003)	10 427,60	0,0
Pitkäaikainen laina Näkinpuisto (v.1996)	11 440,68	4,0
Pitkäaikainen laina Näkinpuisto (v.1996)	8 806,16	4,0
Pitkäaikainen laina Ahdinpuisto (v. 1997)	47 090,10	4,0
Pitkäaikainen laina useisiin kohteisiin (v. 2022)	200 000,00	2,0
Yhteensä	277 764,54	

Nimettyihin kohteisiin myönnettyille lainoille ei ole tarvittu turvaavaa vakuutusta, koska kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetuista lainoista. Vuonna 2022 myönnettylle lainalle ei ole katsottu tarvittavan turvaavaa vakuutusta, koska kunta omistaa Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot 100 %:sti. Kunnan arvion mukaan lainoihin ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Kunta on antanut 1.3.2022 kokonaan omistamalle tytäryhtiölleen Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot 200 000 euron pitkäaikaisen rahalainan. Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot on sitoutunut maksamaan lainan kymmenen (10) vuoden takaisinmaksuajalla päättyen 31.5.2032. Laina on tasalyhennyslaina. Velasta perittävä korko on kaksi (2,0) prosenttia. Kertynyt korko maksetaan lyhennyksen kanssa samaan aikaan puolivuositain. Lainaa lyhennetään kaksi kertaa vuodessa, 31.5. ja 30.11. Lainan lyhennykset aloitetaan 31.5.2023 alkaen, joten 31.12.2022 lainasta on avoimena 200 000 euroa.

Lisäksi kunta on antanut kokonaan omistamalle tytäryhtiölle Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot 100 000 euron lyhytaikaisen rahalainan sekä 50 000 euron lyhytaikaisen lainan, joista on 31.12.2022 avoimena 150 000 euroa. Lainoista ei peritä korkoa eikä niille ole tarvittu turvaavaa vakuutusta. Kunnan arvion mukaan lainoihin ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä, sillä Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot saa lyhennettyä viimeiset Arava-lainat pois vuoden 2023 aikana, minkä jälkeen yhtiön taloudellisen tilanteen odotetaan paranevan.

8.6 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

8.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

	Omistus- osuus	Osuus omasta pääomasta	Osuus vieraasta pääomasta	Osuus tilikauden tuloksesta
Tytäryhteisöt				
- Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot	100 %	2 438 483,69	489 637,24	-592 668,68
- Polvijärven yrityspalvelu Oy	100 %	1 751 061,53	7 172,05	-72 629,40
Kuntayhtymät				
- Siun sote	3,68 %	781 003,33	10 249 916,93	-157 031,16
- P-K:n koulutuskuntayhtymä	2,60 %	2 175 707,90	283 801,95	91 072,12
- Pohjois-Karjalan Maakuntaliitto	2,51 %	40 815,50	22 926,78	3 152,65
Osakkuusyhteisöt				
- As. Oy Jääskelänpiha - ei yhdistelty taseeseen eikä tuloslaskelmaan KPL 6:12.2 §:n nojalla	32,84 %			

8.6.2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Eliminointiero ei kuitenkaan pääsääntöisesti kohdisteta konsernitaseessa omaisuus- ja velkaerille, vaan ne kirjataan oman pääoman lisäykseksi tai vähennykseksi riippumatta siitä, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet eliminointieron syntymiseen. Mikäli eliminointiero kohdistetaan omaisuus- tai velkaerille, konsernitaseeseen voi syntyä konserniaktiivaa tai -passiivaa.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiöt Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot ja Polvijärven yrityspalvelu Oy sekä kuntayhtymät.

Tytäryhtiöt on yhdistelty kokonaan, koska kunta omistaa ne 100 %:sti. Kuntayhtymät on yhdistelty Polvijärven kunnan omistusosuuksien mukaisesti.

Osakkuusyhteisöt on merkitty konsernitaseeseen vain niiden hankintamenona osakkeissa ja osuuksissa, niitä ei ole muutoin yhdistelty KPL 6:12.2 §:n nojalla.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Sisäiset velat ja saamiset ja muut sisäiset liiketapahtumat on vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoitu.

Poikkeavat tilikaudet

Tytäryhtiöillä tai kuntayhtymillä ei ole kunnan tilikaudesta poikkeavia tilikausia.

Vähemmistöosuudet

Kunnan tytäryhtiöissä ei ole ulkopuolisten omistusta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalojen käyttöomaisuuden poistot on oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhtiön oman pääoman erää "edellisten tilikausien yli/alijäämä" vastaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on siirretty ohjeen mukaisesti konsernitaseeseen omaan pääomaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vertailukelpoisuuden selvitys on tehty kunnan liitetietojen kohdassa 8.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.

8.6.3 Konsernivastuut

Konsernivastuut	konserni 2022	konserni 2021	kunta 2022	kunta 2021
Takaukset muiden puolesta				
alkuperäinen pääoma		1 103 694,00	1 103 694,00	1 103 694,00
jäljellä oleva pääoma		167 832,64	135 338,64	167 832,64
Vuokravastuu				
- vastuu yhteensä	1 782 144,04	1 391 976,43	57 436,00	
- seuraavalla tilikaudella maksettava	757 080,71	550 831,22		
Leasingvastuu				
- vastuu yhteensä	127 628,34	195 088,59	19 585,09	
- seuraavalla tilikaudella maksettava	93 763,05	90 931,30		
Arvonlisäverovastuu	263 571,84	260 034,76		
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä	konserni 2022	konserni 2021	kunta 2022	kunta 2021
- lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		8 378,23		
- vakuudeksi annetut kiinnitykset		19 360,29		
Muut vastuut/konserni 2022 ja 2021				
Riveria valtionosuuden mahdollinen palautusvastuu, osuus 2,6%				
Käteispantti Polvijärven Yrityspalvelu				
Siun sote/Sakupe Oy takaus		141 312,00		
Konserni 2022 ja 2021 / Johdannaissopimukset Siun sote, osuus 3,68%				
Kunnan vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista on esitetty sivulla 101.				

Siun soten johdannaisvastuut

Siun sotella on oheiset johdannaispimukset, joista Polvijärven kunnan osuus on 3,68 %. (sivu 1/4)

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kuntayhtymä 2022	Kuntayhtymä 2021
Koronvaihtosopimus 1	31972	31972	31972	31972
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	300 000,00	0,00	300 000,00
Sopimuksen eräpäivä		26.9.2022		26.9.2022
Vaihtuva korko		-0,528		-0,528
Kiinteä korko		1,280		1,280
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)		-2 643,96		-2 643,96
Koronvaihtosopimus 22	12660018	12660018	12660018	12660018
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoa Kuntarahoituskoronvaihtosopimuksen 31972 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Kuntarahoituskoronvaihtosopimuksen 31972 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Kuntarahoituskoronvaihtosopimuksen 31972 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Kuntarahoituskoronvaihtosopimuksen 31972 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	300 000,00	0,00	300 000,00
Sopimuksen eräpäivä		25.9.2022		25.9.2022
Kiinteä korko		1,280		1,280
Vaihtuva korko		-0,528		-0,528
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	4 073,69	0,00	4 073,69
Koronvaihtosopimus 5	1858069/2994604	1858069/2994604	1858069/2994604	1858069/2994604
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 750 000,00	2 250 000,00	1 750 000,00	2 250 000,00
Sopimuksen eräpäivä	25.5.2026	25.5.2026	25.5.2026	25.5.2026
Vaihtuva korko		-0,533		-0,533
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	43 539,00	-116 010,00	43 539,00	-116 010,00
Koronvaihtosopimus 26	12660031	12660031	12660031	12660031
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858069/2294604 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858069/2294604 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858069/2294604 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858069/2294604 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 750 000,00	2 250 000,00	1 750 000,00	2 250 000,00
Sopimuksen eräpäivä	25.5.2026	25.5.2026	25.5.2026	25.5.2026
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	2,360	-0,533	2,360	-0,533
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-43 862,150	116 257,30	-43 862,150	116 257,30
Koronvaihtosopimus 6	1824614/2904893	1824614/2904893	1824614/2904893	1824614/2904893
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 333 341,00	1 666 674,00	1 333 341,00	1 666 674,00
Sopimuksen alkupäivä	27.4.2020	27.4.2020	27.4.2020	27.4.2020
Sopimuksen eräpäivä	46.3.2026	27.10.2026	46.3.2026	27.10.2026
Vaihtuva korko		-0,528		-0,528
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	35 373,00	-93 749,00	35 373,00	-93 749,00
Koronvaihtosopimus 24	12660023	12660023	12660023	12660023
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824614/2904893 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824614/2904893 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824614/2904893 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824614/2904893 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 333 340,63	1 666 673,97	1 333 340,63	1 666 673,97
Sopimuksen alkupäivä	27.4.2020	43.9.2020	27.4.2020	27.4.2020
Sopimuksen eräpäivä	27.10.2026	27.10.2026	27.10.2026	27.10.2026
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	2,106	-0,528	2,106	-0,528
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-35 528,71	94 033,09	-35 528,71	94 033,09

sivu 2/4

Koronvaihtosopimus 7	1858036/2994564	1858036/2994564	1858036/2994564	1858036/2994564
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 400 000,00	1 575 000,00	1 400 000,00	1 575 000,00
Sopimuksen eräpäivä	12.8.2027	12.8.2027	12.8.2027	12.8.2027
Vaihtuva korko		-0,528		-0,528
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	47 879,000	-128 004,00	47 879,000	-128 004,00
Koronvaihtosopimus 27	12660041	12660041	12660041	12660041
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858036/2994564 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858036/2994564 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858036/2994564 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1858036/2994564 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 400 000,00	1 575 000,00	1 400 000,00	1 575 000,00
Sopimuksen eräpäivä	12.8.2027	12.8.2027	12.8.2027	12.8.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	0,774	-0,528	0,774	-0,528
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-48 132,320	128 599,33	-48 132,320	128 599,33
Koronvaihtosopimus 8	1824615/2904894	1824615/2904894	1824615/2904894	1824615/2904894
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 000 000,00	1 200 000,00	1 000 000,00	1 200 000,00
Sopimuksen alkupäivä	13.2.2020	13.2.2020	13.2.2020	13.2.2020
Sopimuksen eräpäivä	13.8.2027	13.8.2027	13.8.2027	13.8.2027
Vaihtuva korko		-0,530		-0,530
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	24 599,00	-79 102,00	24 599,00	-79 102,00
Koronvaihtosopimus 23	12660021	12660021	12660021	12660021
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824615/2904894 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824615/2904894 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824615/2904894 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824615/2904894 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 000 000,00	1 200 000,00	1 000 000,00	1 200 000,00
Sopimuksen alkamispäivä	13.2.2020	13.2.2020	13.2.2020	13.2.2020
Sopimuksen eräpäivä	13.8.2027	13.8.2027	13.8.2027	13.8.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	0,764	-0,530	0,764	-0,530
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-24 785,08	79 401,21	-24 785,08	79 401,21
Koronvaihtosopimus 9	1824621/2904900	1824621/2904900	1824621/2904900	1824621/2904900
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 616 671,00	4 083 338,00	3 616 671,00	4 083 338,00
Sopimuksen eräpäivä	24.9.2027	24.9.2027	24.9.2027	24.9.2027
Vaihtuva korko		-0,544		-0,544
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	143 625,000	-311 340,00	143 625,000	-311 340,00
Koronvaihtosopimus 17	12659910	12659910	12659910	12659910
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824621/2904900 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824621/2904900 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824621/2904900 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824621/2904900 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	3 616 671,26	4 083 337,94	3 616 671,26	4 083 337,94
Sopimuksen eräpäivä	24.9.2027	24.9.2027	24.9.2027	24.9.2027
Kiinteä korko	1,85	1,85	1,85	1,85
Vaihtuva korko	2,125	-0,591	2,125	-0,591
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-143 792,10	313 429,30	-143 792,10	313 429,30
Koronvaihtosopimus 10	1824617/2904896	1824617/2904896	1824617/2904896	1824617/2904896
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 300 000,00	2 700 000,00	2 300 000,00	2 700 000,00
Sopimuksen eräpäivä	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027
Vaihtuva korko		-0,551		-0,551
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	72 247,000	-186 214,00	72 247,000	-186 214,00
Koronvaihtosopimus 21	12659934	12659934	12659934	12659934
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824617/2904896 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824617/2904896 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824617/2904896 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumooa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824617/2904896 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 300 000,00	2 700 000,00	2 300 000,00	2 700 000,00
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027
Kiinteä korko	1,850	1,85	1,850	1,85
Vaihtuva korko	1,378	-0,551	1,378	-0,551
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-73 249,05	186 930,65	-73 249,05	186 930,65
Koronvaihtosopimus 11	1824618/2904897	1824618/2904897	1824618/2904897	1824618/2904897
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 000 005,00	2 333 337,97	2 000 005,00	2 333 337,97
Sopimuksen eräpäivä	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027
Vaihtuva korko		-0,523		-0,523
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	72 060,000	-166 063,00	72 060,000	-166 063,00

sivu -3/4

Koronvaihtosopimus 20	12659933	12659933	12659933	12659933
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824618/2904897 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824618/2904897 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824618/2904897 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824618/2904897 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 000 004,63	2 333 337,97	2 000 004,63	2 333 337,97
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	2,012	-0,523	2,012	-0,523
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-72 198,22	166 806,36	-72 202,07	166 806,36
Koronvaihtosopimus 12	1824620/2904899	1824620/2904899	1824620/2904899	1824620/2904899
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 030 000,00	2 320 000,00	2 030 000,00	2 320 000,00
Sopimuksen eräpäivä	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027	18.10.2027
Vaihtuva korko	-0,523	-0,523	-0,523	-0,523
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	79 314,000	-176 438,00	79 314,000	-176 438,00
Koronvaihtosopimus 18	12659927	12659927	12659927	12659927
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824620/2904899 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824620/2904899 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824620/2904899 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824620/2904899 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 030 000,00	2 320 000,00	2 030 000,00	2 320 000,00
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	2,012	-0,523	2,012	-0,523
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-79 443,04	177 273,77	-79 443,04	177 273,77
Koronvaihtosopimus 13	1824619/2904898	1824619/2904898	1824619/2904898	1824619/2904898
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 866 672,00	2 133 338,00	1 866 672,00	2 133 338,00
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027	17.10.2027
Vaihtuva korko	-0,563	-0,563	-0,563	-0,563
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	69 529,000	-156 073,00	69 529,000	-156 073,00
Koronvaihtosopimus 19	12659929	12659929	12659929	12659929
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824619/2904898 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824619/2904898 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824619/2904898 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824619/2904898 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 866 672,00	2 133 338,00	1 866 672,00	2 133 338,00
Sopimuksen eräpäivä	7.12.2027	7.12.2027	7.12.2027	7.12.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	1,975	-0,563	1,975	-0,563
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-69 660,84	156 712,93	-69 660,84	156 712,93
Koronvaihtosopimus 14	1824622/2904901	1824622/2904901	1824622/2904901	1824622/2904901
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 666 669,00	3 000 002,00	2 666 669,00	3 000 002,00
Sopimuksen eräpäivä	16.12.2027	16.12.2027	16.12.2027	16.12.2027
Vaihtuva korko	-0,522	-0,522	-0,522	-0,522
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	116 615,000	-236 538,00	116 615,000	-236 538,00
Koronvaihtosopimus 16	12659893	12659893	12659893	12659893
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824622/2904901 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824622/2904901 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824622/2904901 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824622/2904901 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 666 668,63	3 000 002,97	2 666 668,63	3 000 002,97
Sopimuksen eräpäivä	16.12.2027	16.12.2027	16.12.2027	16.12.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	2,519	-0,522	2,519	-0,522
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-116 962,02	237 527,58	-116 962,02	237 527,58
Koronvaihtosopimus 15	1864789/3010842	1864789/3010842	1864789/3010842	1864789/3010842
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus	Yksittäisen lainan suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 706 124,00	2 016 328,00	1 706 124,00	2 016 328,00
Sopimuksen alkupäivä	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2020
Sopimuksen eräpäivä	30.12.2027	30.12.2027	30.12.2027	30.12.2027
Vaihtuva korko	-0,543	-0,543	-0,543	-0,543
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	60 590,00	-137 524,00	60 590,00	-137 524,00
Koronvaihtosopimus 25	12660025	12660025	12660025	12660025
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824789/3010842 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824789/3010842 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824789/3010842 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon	Kumoa Nordean koronvaihtosopimuksen 1824789/3010842 kassavaikutuksen sekä markkina-arvon
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 706 124,00	2 016 328,00	1 706 124,00	2 016 328,00
Sopimuksen alkupäivä	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2020	30.6.2020
Sopimuksen eräpäivä	30.12.2027	30.12.2027	30.12.2027	30.12.2027
Kiinteä korko	1,850	1,850	1,850	1,850
Vaihtuva korko	2,202	-0,54	2,202	-0,543
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-60 838,13	138 053,39	-60 838,13	138 053,39

sivu -4/4

Koronvaihtosopimus 28	12660731	12660731	12660731	12660731
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Lainasalkun suojaus	Lainasalkun suojaus	Lainasalkun suojaus	Lainasalkun suojaus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo		0,00	20 000 000,00	0,00
Sopimuksen eräpäivä			17.10.2036	17.10.2036
Vaihtuva korko			-0,523	-0,523
Kiinteä korko			1,310	1,310
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,000		-2 561 870,72	0,000
				-2 561 870,72
Koronvaihtosopimus 29	10784671	10784671	10784671	10784671
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Koronvaihtosopimuksen SIUNSOE2 korkolattia	Koronvaihtosopimuksen SIUNSOE2 korkolattia	Koronvaihtosopimuksen SIUNSOE2 korkolattia	Koronvaihtosopimuksen SIUNSOE2 korkolattia
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 500 000,00	7 000 000,00	10 500 000,00	7 000 000,00
Sopimuksen alkupäivä		2.1.2020		2.1.2020
Sopimuksen eräpäivä		2.1.2023		2.1.2023
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	64 704,09	0,000	64 704,09
Koronvaihtosopimus 30	12660732	12660732	12660732	12660732
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Koronvaihtosopimuksen 12660731 korkolattia	Koronvaihtosopimuksen 12660731 korkolattia	Koronvaihtosopimuksen 12660731 korkolattia	Koronvaihtosopimuksen 12660731 korkolattia
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	20 000 000,00	0,00	20 000 000,00
Sopimuksen alkupäivä		43 755,00		17.10.2019
Sopimuksen eräpäivä		17.10.2023		17.10.2023
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan yrityksen näkökulmasta)		167 030,71		167 030,71
Koronvaihtosopimus 31	SIUNSOE2	SIUNSOE2	SIUNSOE2	SIUNSOE2
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	7 000 000,00	0,00	7 000 000,00
Sopimuksen alkupäivä		2.1.2020		2.1.2020
Sopimuksen eräpäivä		2.4.2049		2.4.2049
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,000	-9 002 580,56	0,000	-9 002 580,56
Koronvaihtosopimus 32	SIUNSOE3	SIUNSOE3	SIUNSOE3	SIUNSOE3
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	nollalattiainen koronvaihtosopimus	nollalattiainen koronvaihtosopimus	nollalattiainen koronvaihtosopimus	nollalattiainen koronvaihtosopimus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	16 000 000,00	18 000 000,00	16 000 000,00	18 000 000,00
Sopimuksen alkupäivä	8.10.2020	8.10.2020	8.10.2020	8.10.2020
Sopimuksen eräpäivä	8.10.2030	8.10.2030	8.10.2030	8.10.2030
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 894 454,55	-285 851,07	-1 894 454,55	-285 851,07
Koronvaihtosopimus 33	SIUNSOE4	SIUNSOE4	SIUNSOE4	SIUNSOE4
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00	20 000 000,00
Sopimuksen alkupäivä	18.3.2021	18.3.2021	18.3.2021	18.3.2021
Sopimuksen eräpäivä	18.3.2031	17.3.2031	18.3.2031	17.3.2031
Vaihtuva korko				
Kiinteä korko				
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-4 069 577,14	-399 499,71	-4 069 577,14	-399 499,71
Koronvaihtosopimus 33	SIUNSOE5	SIUNSOE5	Tikkamäen Palvelut Oy	2022
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Koronvaihtosopimus 1	1420495/193021
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	19 000 000,00	19 000 000,00	Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	1420495/193021
Sopimuksen alkupäivä	19.11.2021	19.11.2021	Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,00
Sopimuksen eräpäivä	19.11.2031	19.11.2031	Sopimuksen eräpäivä	16.10.2024
Vaihtuva korko			Vaihtuva korko	-0,520
Kiinteä korko			Kiinteä korko	1,37
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-3 085 440,43	-3 085 440,43	Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	343 289,00
				-477 382,00
Koronvaihtosopimus 34	SIUNSOE7	SIUNSOE7	Koronvaihtosopimus 2	11965928
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	1420495/1932021
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	25 000 000,00	25 000 000,00	Kassavaikutuksen	1420495/1932021
Sopimuksen alkupäivä	14.12.2022	14.12.2022	sekä markkinaarvon	kassavaikutuksen
Sopimuksen eräpäivä	14.12.2052	14.12.2052	sekä markkinaarvon	sekä markkinaarvon
Vaihtuva korko			Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000,00
Kiinteä korko			Sopimuksen eräpäivä	16.10.2024
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-549 912,50	-549 912,50	Kiinteä korko	1,37
			Vaihtuva korko	2,012
Koronvaihtosopimus 35	SIUNSOE6	SIUNSOE6	Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-341 600,50
Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	478 997,34
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	30 000 000,00	30 000 000,00	Koronvaihtosopimus 3	11965937
Sopimuksen alkupäivä	17.10.2022	17.10.2022	Järjestelyn tarkoitus (kuvaus)	Yksittäisen lainan suojaus
Sopimuksen eräpäivä	17.10.2050	17.10.2050	Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 714 285,36
Vaihtuva korko			Sopimuksen eräpäivä	20.7.2024
Kiinteä korko			Vaihtuva korko	1,456
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	3 386 983,67	3 386 983,67	Kiinteä korko	1,02
			Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	1 492 183,46
				-746 356,91

8.6.4 Pakolliset ja vapaaehtoiset varaukset

Muut pakolliset varaukset	2022	2021
Eläkevastuuvaraus		
- Siun sote	3 855,78	4 289,00
Potilasvakuutusvaraus		
- Siun sote	178 135,80	233 379,27
Muut pakolliset varaukset		
- Polvijärven kunta	1 173 304,00	832 917,44
- P-K:n koulutuskuntayhtymä		5 583,61
Pakolliset varaukset yhteensä	1 355 295,58	1 076 169,32
Vapaaehtoiset varaukset		
Polvijärven kunta		
- Investointivaraus	3 050 000,00	3 050 000,00
Vapaaehtoiset varaukset yhteensä	3 050 000,00	3 050 000,00

Polvijärven yrityspalvelu Oy:n liitetiedot

s. 1/2

Polvijärven Yrityspalvelu Oy
Ytunnus 0852869-4

Tilinpäätös
31.12.2022

PIENYRITYKSEN LIITETIEDOT

Tieto tilinpäätöksen laatimisessa käytetystä säännöstöstä

Tilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista annetun asetuksen (PMA) mikroyrityssäännöstöä.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Pysyvien vastaavien arvostamisessa ja jaksottamisessa noudatetut periaatteet ja -menetelmät

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineelliset hyödykkeet

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Hyödyke	Arvioitu pitoaika	jäljellä oleva poistoaika	poistomenetelmä
Teollisuushalli 2	30	3	tasapoisto
Teollisuushalli 3	30	3	tasapoisto
Teollisuushalli 4	40	13	tasapoisto
Teollisuushalli 5	40	23	tasapoisto
Teollisuushalli 6	40	23	tasapoisto
Teollisuushalli 7	40	25	tasapoisto
Asuinrakennus	40	27	tasapoisto
Koneet ja kalusto			EVL-menojäännöspoisto 25%

Muut taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen

Arvonlisäverolain mukaiset kiinteistön uudis- ja perusparannusinvestointien tarkistusvelvollisuudet:

Kiinteistöinvestoinnin sisältämän arvonlisäveron palautusvastuun määrä 31.12.2022 on 39 663,12€. Tarkistusvelvollisuus päättyy 31.12.2031.

LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENISTÄ

Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ja palkkiot

Hallituksen jäsenille maksetut palkkiot olivat 735,00 euroa (855,00 euroa vuonna 2021).

Tiedot emoyrityksestä

Yhtiö on Polvijärven kunnan 100%:sti omistama tytäryhtiö. Konsernitilinpäätöksestä on saatavissa jäljennös Polvijärven kunnan talousosastolta.

Polvijärven yrityspalvelu Oy:n liitetiedot

s. 2/2

Polvijärven Yrityspalvelu Oy
Ytunnus 0852869-4

Tilinpäätös
31.12.2022

OSAKEYHTIÖLAIN TARKOITTAMAT TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT

Oman pääoman erittely

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	2022	2021
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	2 825 100,00	2 825 100,00
Osakepääoma 31.12.	2 825 100,00	2 825 100,00
Sidottu oma pääoma yhteensä	2 825 100,00	2 825 100,00
Muut rahastot		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	380 000,00	380 000,00
Lisäykset	0,00	0,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	380 000,00	380 000,00
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	-1 511 947,71	-1 454 038,47
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	-1 511 947,71	-1 454 038,47
Tilikauden voitto	-37 041,72	-57 909,24
Oma pääoma yhteensä	1 656 110,57	1 693 152,29

Hallituksen esitys yhtiön voittoa koskeviksi toimenpiteiksi sekä esitys mahdollisesti muun oman pääoman jakamiseksi (OYL 8:5.2)

Hallituksen esitys yhtiön tilikauden tuloksen käsittelystä

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikauden tappio - 37 041,72 euroa siirretään aikaisempien tilikausien voitto/tappio-tilille ja että osinkoa ei jaeta.

Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalojen liitetiedot

1/5 sivua

KIINTEISTÖ OY POLVIJÄRVEN VUOKRATALOT
 LIITETIEDOT 31.12.2022

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu valtioneuvoston asetusta pien- ja mikroyrityksien tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista.

1. Saamiset on arvostettu nimellisarvoonsa.
2. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa.
3. Käyttöomaisuuden aktivoitua hankintamenosta tehdään poistot ilman ennalta laadittua suunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot esitetään konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevissa liitetiedoissa.

Taseen vastaavaa koskevat liitetiedot

Vuokrataloyhtiön hallituksen päätöksellä purettiin vuoden 2022 aikana yhtiön Polvikumpu II:n A - talo ja Ahdinpuiston D - talot. Päätöksen perusteena oli edellä mainittujen talojen huono kunto ja tyhjät asunnot. Purettavien vuokratalojen osalta tehtiin olemassa olleita arvoja vastaavat ylimääräiset poistot vuoden 2021 tilinpäätöksessä.

Rakennukset ja rakennelmat (poisto 4 % arvosta, puretut/purettavat rakennukset 100 % arvosta)

		€		€
Arvo	1.1.2022	2 237 029,81	1.1.2021	2 507 877,15
Ylimääräiset poistot	31.12.2022	-	31.12.2021	170 532,25
Suunnitelman mukaiset poistot	31.12.2022	89 481,18	31.12.2021	100 315,09
Arvo poistojen jälkeen	31.12.2022	2 147 548,63	31.12.2021	2 237 029,81

Koneet ja laitteet (poisto 25 % arvosta)

		€		€
Arvo	1.1.2022	6 283,05	1.1.2021	8 377,42
Suunnitelman mukaiset poistot	31.12.2022	1 570,76	31.12.2021	2 094,37
Arvo poistojen jälkeen	31.12.2022	4 712,29	31.12.2021	6 283,05

		€		€
Vuokrasaamiset	31.12.2022	13 329,78	31.12.2021	9 244,39

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Osakepääoma	2 599 997,00 €
Vapaa oma pääoma (osakepääoman muutos fuusiossa)	22 950,33 €

Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot 2/5 sivua

Vararahasto

		€		€
SVOP	31.12.2022	750 000,00	31.12.2021	750 000,00

Voitto/tappio

		€		€
Edellisiltä tilikausilta	31.12.2022 -	1 277 856,97	31.12.2021 -	934 463,64
Tilikauden tappio	31.12.2022 -	159 068,85	31.12.2021 -	343 393,33
Yhteensä	31.12.2022 -	1 436 925,82	31.12.2021 -	1 277 856,97

		€		€
Oma pääoma yhteensä	31.12.2022	1 936 021,51	31.12.2021	2 095 090,36

Lähimmän viiden vuoden aikana erääntyvä pitkäaikainen vieraspääoma

		€		€
Valtiokonttori	2023-2027	55 094,20	2022-2026	151 418,71
Polvijärven kunta	2023-2027	168 346,52	2022-2026	75 151,64
Polvijärven kunta, lyhytaikainen	2023-2027	150 000,00	2022-2022	100 000,00
Yhteensä	2023-2027	373 440,72	2022-2026	326 570,35

Viiden vuoden jälkeen erääntyvä pitkäaikainen vieraspääoma

		€		€
Valtiokonttori	2028-	-	2027 -	-
Polvijärven kunta	2028-	109 418,02	2027 -	18 836,04
Yhteensä	2028-	109 418,02	2027 -	18 836,04

		€		€
Vuokratakuut	31.12.2022	19 603,51	31.12.2021	18 566,55
Ennakkomaksut	31.12.2022	1 340,40	31.12.2021	1 361,06

		€		€
Ostovelka muut	31.12.2022	124 800,98	31.12.2021	24 299,10
Ostovelka Polvijärven kunta	31.12.2022	58 127,61	31.12.2021	12 608,17
Siirtyvät korot/korkojaksotukse	31.12.2022	-	31.12.2021	272,55

Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot 3/5 sivua

Vakuudet ja vastuusitoumukset

		€		€
Valt. Kontt.11070, Näkinpuisto				
PK 1 061 900,00 €, velka	31.12.2022	-	31.12.2021	33 568,14
Valt. Kontt.14990, Näkinpuisto				
PK 875 700,00 €, velka	31.12.2022	-	31.12.2021	-
Valt. Kontt.1890, Ahdinpuisto				
PK 1 756 554,70 €, velka	31.12.2022	55 094,20	31.12.2021	117 850,57
Yhteensä	31.12.2022	55 094,20	31.12.2021	151 418,71

Liiketoimet intressitahojen kanssa

Yhtiö on tilikauden aikana maksanut yhtiön koko osakekannan omistavalle Polvijärven kunnalle kiinteistönhoidosta 104 160,00 € ja isännöintipalveluista 20 990,00 €. Korvaukset perustuvat keskimääräisiin alueella em. palveluista maksettuihin taksoihin ja liiketoimet on toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin.

Aran rajoituksia kohdistuu kaikkiin yhtiön taloihin:

Välitienkartano, Polvihovi, Vanamotie, Polvikumpu, Kirkkojoenrinne, Näkinpuisto ja Ahdinpuisto.

Poikkeukselliset erät

Normaalia suurempina kertaluontoisina erinä yhtiön tilinpäätökseen vaikuttivat menopuolella yhtiön Polvikumpu II:n A -talon ja Ahdinpuiston D -talon sekä kunnalta yhtiölle siirrettyjen Kuorevinkki I - II:n ja Vaarantupa I - II:n purkukustannukset, yhteensä n 150 000 € tulopuolella ARA:lta saatu 114 827 €:n purkuavustus em. purkukustannuksiin.

Sopimus energiansäästöratkaisusta Polvikumpuun

Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot on 7.10.2019 tehnyt seitsemän vuoden leasing sopimuksen Lämpöykkösen kanssa lämpöpumpulla toimivasta energiansäästöratkaisusta Polvikumpuun. Laitteen kuukausivuokra on 1 182,00 €.

Liitetiedot henkilöstöstä

Yhtiön palveluksessa ei ole yhtään palkattua henkilökuntaa.

Tilikauden aikana palkkioita maksettiin:

		€		€
Kokouspalkkiot	2022	768,08	2021	857,50

Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot 4/5 sivua

Poikkeusolojen vaikutukset yhtiön toimintaan

Yleinen kustannustason nousu ei ole vaikuttanut asukkaiden kykyyn suorittaa vuokranmaksusta. Ukrainan sotapakolaisia ei ole toistaiseksi majoitettu yhtiön asuntoihin.

Oleelliset asiat tilikauden päättymisen jälkeen ja toiminnan jatkuvuus

Tilinpäätöksen mukaiset vaihtuvat vastaavat ovat 291 613,07 € ja lyhytaikainen velka 425 586,35 €, joten nettokäyttöpääoma on -133 973,28 €. Toimintakertomuksen mukaan kohdassa "tilannekatsaus" on informoitu, että toimintamahdollisuuksien turvaamiseksi yhtiö tarvitsee edelleen kunnan lisäpanostusta. Yhtiön johto ja hallitus katsovat, että yhtiö toimii jatkuvuuden periaatteella ja toiminnan jatkuvuus seuraavan tilikauden aikana turvataan tarvittaessa lainalla kunnalta. Yhtiön talouden tervehdyttämiseksi yhtiö purki vuoden 2022 aikana Polvikumpu II:n A -talon ja Ahdinpuiston D -talon. Lainojen lyhennysten aiheuttama paine yhtiön taloudelle tulee suuresti helpottumaan v. 2023, kun Valtionkonttorin lainat on maksettu loppuun.

Konserniin kuuluvaa kirjanpitovelvollista koskevat liitetiedot

Konsernitiedot:

Emoyhtiö Polvijärven kunta
 Tytäryhtiö Kiinteistö Oy Polvijärven Vuokratalot
 Jäljennös konsernitilinpäätöksestä saatavissa Polvijärven kunnanvirastosta.

Suunnitelman mukaiset poistot taloyhtiön osalta konsernin tilinpäätökseen

		€		€
Arvo	1.1.2022	36 968,00	1.1.2021	85 224,00
Ylimääräiset poistot	31.12.2022		31.12.2021	
Suunnitelman mukaiset poistot	31.12.2022	18 484,00	31.12.2021	48 256,00
Arvo poistojen jälkeen	31.12.2022	18 484,00	31.12.2021	36 968,00

Luettelo käytetyistä kirjanpitoakirjoista

Pääkirja tiedosto (pdf)
 Päiväkirja tiedosto (pdf)
 Vuokrankantokirja tiedosto (pdf)

		numerot		numerot
Alkusaldot	2022	1001	2021	1001
Talousarvio	2022	2001	2021	2001
Pankkitositteet	2022	101 001-101 884	2021	101 001-101 839
Tilinpäätöstositteet	2022	32 001-32 185	2021	32 001-32 106
Muistiotositteet	2022	10 001-10 012	2021	10 001-10 015

Selvitys kirjanpitoakirjojen ja tositteiden säilytystavoista

Kirjanpitoakirjat säilytetään vähintään kymmenen vuotta ja tositteet vähintään kymmenen vuotta kirjausjärjestyksessä isännöintipalvelut tuottavan Polvijärven kunnan toimesta.

9 Eriytetyt tilinpäätökset

9.1 Muiden taseyksiköiden tilinpäätökset

9.1.1 Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös

Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

Täysin euroin.

	Tilinpäätös 2022		Tilinpäätös 2021	
Liikevaihto		354 587		339 881
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-129 873		-158 130	
Palvelujen ostot	-236 523		-147 967	
Muut toimintakulut	- 262	-366 658	-694	-306 791
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-51 192		- 54 416	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-18 752		-21 024	
Muut henkilösivukulut	-1 629	-71 573	-1 772	-77 212
		-83 644		- 44 122
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-412 622		-416 815
Maanvuokrat				
Liiketoiminnan muut kulut				
Liikeylijäämä (-alijäämä)		-496 266		-460 937
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korvaus peruspääomasta 5.085.172/5 %		-254 258		-254 258
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä				
Poistoeron vähennys		<u>129 259</u>		<u>129 912</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-621 265		-585 283

Vesihuoltolaitoksen osalta käytössä on kirjanpidollinen eriyttäminen.

Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

Täysin euroin.

	Tilinpäätös 2022	Tilinpäätös 2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-83 643	-44 122
Tulorahoituksen korjaukset		
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-27 256	-357 830
Rahoitusosuudet investointi- menoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	_____	_____
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-110 899</u>	<u>-401 952</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	38 947	31 553
Korottomien velkojen muutos	<u>70 161</u>	<u>29 985</u>
Rahoituksen rahavirta	<u>109 108</u>	<u>61 538</u>
Rahavarojen muutos	220 007	340 414

Vesihuoltolaitoksen tase

Täysin euroin.

	Tase 31.12.2022	Tase 31.12.2021
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Maa- ja vesialueet	38 052	38 052
Johtoverkostot ja laitteet	4 290 722	4 546 829
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Keskeneräiset hankinnat		
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Myyntisaamiset	116 056	87 300
Muut saamiset; alv:n pal.	<u>35 431</u>	<u>25 240</u>
	4 480 261	4 697 421
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	5 085 172	5 085 172
Avaava tase 1.1.2015	-4 870 342	-4 870 342
Vesihuoltolaitoksen liittymismaksujen osuus edellisten tilikausien ylijäämästä + ed. tilik. yli-/alij.	-3 736 768	-3 115 503
Poistoero	2 255 469	2 384 728
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksut	299 583	296 943
Lyhytaikainen		
Ostovelat	159 149	118 156
Ennakonpidätysvelka		
Sotovelka		
Velat kunnalle	3 736 768	3 115 503
Velat kunnalle	1 548 861	1 679 578
Muut siirtovelat, lomapalkkavelka	<u>2369</u>	<u>3 186</u>
	4 480 261	4 697 421

Vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot

Polvijärven kunnan vesihuoltolaitoksen toimintakertomus 2022

Vesihuoltolaitos käsittää vesilaitoksen ja viemärlaitoksen.

Polvijärven kunnan vesihuoltolaitoksen tehtävänä on huolehtia vesihuoltolain mukaisesti toiminta-alueensa vesihuollosta, joka sisältää veden tuotannon ja johtamisen talousvetenä käytettäväksi sekä jätevesien johtamisen.

Vesihuoltolaitoksen talousarvio on osa teknisen toimen talousarviota. Vesihuoltolaitoksen kirjanpidossa on noudatettu kirjanpidollista eriyttämistä vuodesta 2015 lähtien. Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase on esitetty toimintakertomuksen liitetiedoissa. Terveysturvallisuuslain (763/1994) 5 luvussa määritellään talousvesi ja talousvedelle asetetut vaatimukset. Laissa säädetään myös talousveden laadusta ja valvonnasta. Talousveden on oltava terveydelle haitatonta ja tarkoitukseensa soveltuvaa. Veden käsittelyyn käytetyt aineet ja laitteet eivät saa aiheuttaa talousveteen sellaisia määriä epäpuhtauksia, että ne vaarantaisivat talousveden laadun.

Talousveden laatua ja valvontaa käsitellään myös terveysturvallisuuslain muutoksessa (441/2000), terveysturvallisuusasetuksessa (1280/1994) sekä säteilylaissa (592/1991).

Vedenlaatu ja valvontatutkimusohjelma

Veden laadun ja valvontatutkimusohjelman tulee täyttää sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 683/2017 mukaiset vaatimukset. Vesilaitoksen valvontatutkimusohjelma on voimassa vuosille 2022–2026. Ohjelma tulee päivittää viiden vuoden välein. Polvijärven kunnan vesihuoltolaitoksen tuottaman veden laatua seurattiin valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Käyttötarkkailua suoritettiin jatkuvana laitoshenkilöstön toimesta.

Vuonna 2022 Polvijärven kunnan vesinäytteet on tutkinut Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy. Polvijärven kunnan talousvesi on täyttänyt tutkituilta ominaisuuksiltaan asetetut laatuvaatimukset ja laatuavoitteet. Niissä ominaisuuksissa, joille ei ole asetettu raja-arvoja ei todettu epätavallisia muutoksia. Lavalammelta lähtevän veden happamuus oli 7,7 pH.

Palvelukodin rakennuttamisen yhteydessä oli yksi keittokehotukseen johtanut putkirikko. Talousvedessä ei ole todettu vuonna 2022 koliformisia, tai escheria coli bakteereja.

Saneeraukset ja muut muutostyöt

Vuonna 2022 heinäkuussa oli yksi suurempi vuoto runkolinjassa. Pienempiä vuotoja oli muutama, mutta nämä eivät sijainneet runkolinjassa. Selkäsalmelta uusittiin runkolinjan suojaputkea veden alta kesällä 2022, lisäksi lisättiin painoja, jotta uudet suojaputket pysyvät paikoillaan. Polvijärven kunnan runkolinjaan liittyi yksi uusi kiinteistö vuonna 2022.

Vesimäärät

Vuonna 2022 Lavalammella vettä pumpattiin keskimäärin noin 350 kuutiometriä vuorokaudessa ja noin 130 000 kuutiometriä vuodessa, josta vesiosuuskunnille toimitettiin noin 86 000 kuutiometriä. Lisäksi kunnan vesilaitos myy vettä Ruvaslahden, Kinahmon, Rauanlahden ja Koroniemen vesiosuuskuntien käyttöön. Kirkonkylän vesitornin kautta vettä kiertää jakeluun noin 150 kuutiometriä vuorokaudessa.

Käyttöveden ja jäteveden liittymis- ja käyttömaksut vuonna 2022

Liittymismaksut ovat arvonlisäverottomia. Käyttömaksut ovat verollisia. Pientaloja ovat talot, joissa on enintään kaksi asuntoa. Kerrosalana käytetään kiinteistöllä olevien kaikkien rakennusten rakennusluvan mukaista kerrosalaa.

Maksuluokka	Kerrosala	Liittymismaksu €/ vesi	Liittymismaksu €/ viemäröinti	Liittymismaksu yhteensä
1	< 100 m ²	480	720	1200
2	100 - 250 m ²	768	1152	1920
3	> 250m ²	1056	1584	2640

Muut kuin pientalot, yksikköhinta on 2,00 €/ kem³.

Kirkonkylän lievealueiden liittymismaksun aluekerroin on 1,5.

Rakennusaikaisesta vedestä peritään 0,2 €/ kem³.

Käyttömaksut

Asuinkiinteistöt ja niihin vesihuollon suhteen rinnastettavat kiinteistöt:

Vesi €/m ³ (alv 0 %)	Vesi €/m ³ (sis.alv)	Jätevesi €/m ³ (alv 0 %)	Jätevesi €/m ³ (sis.alv)
1,18	1,46	2,80	3,47

Lisäksi vesimittarimaksua veloitetaan seuraavasti, kun:

vesimittarin koko on	≤ 5 m ³	25 €/mittari/vuosi, sis. alv 24 %
vesimittarin koko on	≤ 10 m ³	30 €/mittari/vuosi, sis. alv 24 %
vesimittarin koko on	≤ 20 m ³	40 €/mittari/vuosi, sis. alv 24 %
vesimittarin koko on	>20 m ³	80 €/mittari/vuosi, sis. alv 24 %

Sako- ja umpikaivolietteiden käsittelymaksut

Sakokaivo-liete €/m ³ (alv 0 %)	Sakokaivo-liete €/m ³ (sis.alv)	Umpikaivo-liete I €/m ³ (alv 0 %)	Umpikaivo-liete I €/m ³ (sis.alv)	Umpikaivo-liete II €/m ³ (alv 0 %)	Umpikaivo-liete II €/m ³ (sis.alv)
14,83	18,38	8,88	11,01	3,79	4,69
Perintäkulut			6,00 € sis. alv		
Vesimittarin luentamaksu			35,00 € sis. alv		
Tarkistusmaksu			55,00 € sis. alv		
Taloventtiin avaus tai sulku			65,00 € sis. alv		
Liittymis-/ käyttö sopimuksen siirtomaksu			30,00 € sis. alv		

Pysyvien vastaavien arvostus- ja jaksotuseriaatteet

Pysyvät vastaavat on arvostettu välittömään hankintamenuon. Johtoverkosto ja laitteet poistetaan ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan. Johtoverkoston poisto aika ja poistomenetelmä on menojäännöspoisto 10 %.

Poistoero

	2022	2021
Kertynyt poistoero 1.1.	2 384 728	2 514 640
Poistoeron muutos	-129 259	-129 912
Kertynyt poistoero 31.12.	2 255 469	2 384 728

Käyttöomaisuuden muutokset

	2022	2021
Investoinnit	27 256	357 830

Henkilöstön määrä	2022	2021
31.12.	0	0

Saamiset ja velat kunnalle

	2022	2021
Myyntisaamiset	116 056	87 300
Ostovelat	159 149	118 156

9.1.2 Kaukolämpölaitoksen tuloslaskelma

Täysin euroin.

Sisältää vain ulkoiset tulot ja menot

	Tilinpäätös 2022		Tilinpäätös 2021	
Toimintatuotot	429 583		451 794	
Myyntituotot				
Kaukolämmön myyntituotot	351 845		370 164	
Kaukolämmön perusmaksut	<u>77 739</u>	429 583	<u>77 702</u>	447 866
Muut toimintatuotot				
Muut tuotot			<u>3 928</u>	3 928
Toimintakulut	-646 417		-647 683	
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-53 356		-62 441	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-16 703		-16 045	
Muut henkilösivukulut	<u>-1 836</u>	-80 579	<u>-2 093</u>	-80 579
Palvelujen ostot		-59 534		-73 732
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-514 988		-493 365
Muut toimintakulut		-1		-7
Toimintakate	-216 834		-195 889	
Poistot ja arvonalentumiset		-77 700		-80 306
Tilikauden tulos	-294 535		-276 195	
Poistoeron vähennys		<u>28 552</u>		<u>28 552</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-265 983		-247 643	

Kaukolämpölaitoksen osalta vireillä on ollut toiminnan yhtiöittämissuunnitelma ja toiminta yhtiöitetään 1.1.2023 alkaen. Uusi yhtiö toimii jatkossa nimellä Polvijärven Kaukolämpö Oy.

10 Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tarkastusmerkinnät

Polvijärvellä 3. huhtikuuta 2023

POLVIJÄRVEN KUNNANHALLITUS

Urpo Leminen
Puheenjohtaja

Jarno Kuningas
1. varapuheenjohtaja

Riitta Kuronen
2. varapuheenjohtaja

Maiju Anttilainen
Jäsen

Heikki Kuikka
Jäsen

Jukka Mutanen
Jäsen

Elisa Rantanen
Jäsen

Iiro Reijonen
Jäsen

Raili Tanskanen
Jäsen

Heikki Hallikainen
Kunnanjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Polvijärvellä _____

KPMG Oy Ab

Aki Saari
Tilintarkastaja, HT, JHT

11 Luettelot ja selvitykset

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

- atk-tulosteiset päiväkirjat
- atk-tulosteiset pääkirjat
- tasekirja sidottuna

Luettelo tositelajeista ja siirtotauluista

<u>Tositelajit</u>		<u>Tositenumerot 2022</u>
ALKUSA	Alkusaldot	1001-1003
BUD	Talousarvio	2001-2006
BUDNET	Budnetti-tositteet	
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	34001-34041
MUISIS	Muistiot/sisäinen	20001-20109
MUIST1	Muistiotositteet 1	10001-10267
OMAKSU	Ostoreskontramaksut	8990001-8990260
OSTOT	Ostolaskut	8000001-8006692
PALKAT	Palkkatositteet	100001-100034
PANKKI	Pankkien tiliotteet	101001-101544
SISRON	Sis. laskut Rondo	40001-40353
VANHAT	Vanhat saldot	
YMR10	MR Myyntilaskut, laskulaji 10 alkaen	
YMR99	MR Myyntilaskut, laskulaji 99 saakka	
YMRHYV	MR hyvityslaskujen kuittaus	
YMRMAN	MR manuaalisuoritukset	
YMRVII	MR Viitesuoritukset	
ZAPU	UDP-raportointi	
MRP	MR portaali	

Siirtotaulut

PALKA2	Populus/palkat kirjanpitoon
PANKKI	Pankkitositteet/Basware
R8HYVL	Hyvityslaskujen kuittaus/R8 laskutus
R8LASK	Laskut/asiakkaat/R8 laskutus
YMRVII	MR, viitesuoritukset
MRP	Myyntireskontraportaali

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Kunnan tasekirja säilytetään pysyvästi. Muut tilinpäätösasiakirjat säilytetään kirjanpitolain 2. luvun 10 §:n mukaisesti vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä lukien.

Tilikauden tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto ja koneellisen kirjanpidon täsmäytys selvitykset sekä muu kuin edellä mainittu kirjanpitoaineisto säilytetään vähintään 6 vuotta.